

TRONG SỐ NÀY

Chịu trách nhiệm xuất bản
PGS.TS Huỳnh Thành Đạt

Hội đồng biên tập

PGS.TS Huỳnh Thành Đạt
(Chủ tịch)

ThS Nguyễn Văn Hà
(Thường trực)

ThS Dương Thị Kim Anh
TS Nguyễn Hoàng Tú Anh
TS Nguyễn Khắc Cảnh
PGS.TS Nguyễn Ngọc Điện
TS Nguyễn Kim Quang
ThS Võ Tấn Thông

Tổng biên tập

Nguyễn Văn Hà

Thư ký tòa soạn

Đoàn Thị Minh Châu

Trị sự

Phạm Hữu Nghĩa

Trình bày

Đặng Đức Lợi

TIÊU ĐIỂM - SỰ KIỆN

- Đại hội Đảng bộ ĐHQG-HCM lần V
- Tổng kết phong trào thi đua yêu nước giai đoạn 2010-2015: 9 tập thể và 21 cá nhân được tuyên dương
- Phát triển đất nước từ sáng tạo
- Cách mạng tháng Tám và thơ ca

KHOA HỌC - GIÁO DỤC

- Khởi nghiệp trên Internet
- GS.TS Trần Văn Khê: Nửa đời đèn sách
- Một số Đại học Quốc gia trong khối ASEAN
- BRICS: Sự trỗi dậy của các cường quốc tri thức
- Hoa trạng nguyên của thế hệ 97
- Chuyện chữ chuyện nghĩa
- 5430 Luu: Hành tinh mang tên người phụ nữ gốc Việt

VĂN HÓA - NGHỆ THUẬT

- Lấp lánh bầu trời tuổi trẻ
- Sợi tơ nhện hay sự phản tỉnh cho người trẻ hiện đại
- Bố chưa khóc bao giờ của Ánh Mai
- Mong một ngày khai giảng đúng nghĩa
- Một ngày quơn...
- Mùa yêu thương
- Đồng bọn 308
- Hãy cứ sống và yêu bằng trái tim thành thật
- Hãy là "cư dân" của thư viện

NHỊP SỐNG TRẺ

- Học đại chưa bao giờ là... đại học
- Thiết bị theo dõi stress của sinh viên
- Những "góc lạ" ở ký túc xá
- Những bữa lừa dối với tân sinh viên
- Chơi bóng bàn một mình?
- Khi con gái học võ

Ông Võ Văn Thường phát biểu tại Đại hội.

ĐẠI HỘI ĐẢNG BỘ ĐHQG-HCM LẦN V

Bài, ảnh: Nhã Uyên

Trong hai ngày 13 và 15/6/2015, Đảng bộ ĐHQG-HCM đã tổ chức thành công Đại hội đại biểu lần V, nhiệm kỳ 2015-2020.

Tham dự Đại hội có ông Võ Văn Thường, Ủy viên BCH TW Đảng, Phó Bí thư thường trực Thành ủy TP.HCM; ông Nguyễn Hữu Từ, Phó Bí thư Tỉnh ủy Bình Dương; ông Trần Thanh Bình, Phó Chánh văn phòng TW Đảng, cùng đại diện của Văn phòng, Ủy ban Kiểm tra Thành ủy TP.HCM và 186 đại biểu từ các cơ sở Đảng thuộc Đảng bộ ĐHQG-HCM.

Tại phiên làm việc chính thức diễn ra ngày 15/6, Đại hội đã tổng kết việc thực hiện Nghị quyết Đại hội Đảng bộ nhiệm kỳ 2010-2015 và thông qua mục tiêu, phương hướng, nhiệm vụ của Đảng bộ nhiệm kỳ 2015-2020. Đại hội nhấn mạnh sẽ tập trung mọi nỗ lực để xây dựng ĐHQG-HCM trở thành đơn vị đi đầu về chất lượng giáo dục đào tạo đại học, sau đại học, nghiên cứu khoa học và chuyển giao công nghệ; tiên phong trong việc thực hiện chủ trương đổi mới giáo dục đại học của đất

nước; làm nòng cốt trong hệ thống giáo dục Đại học Việt Nam.

Đại hội đã bầu ra Ban Chấp hành Đảng bộ nhiệm kỳ 2015-2020 gồm 27 vị. PGS.TS Huỳnh Thành Đạt, Phó Giám đốc Thường trực ĐHQG-HCM được bầu làm Bí thư Đảng ủy nhiệm kỳ 2015-2020.

Phát biểu tại Đại hội, ông Võ Văn Thường đánh giá cao nỗ lực của Đảng bộ ĐHQG-HCM trong việc phấn đấu thực hiện nhiệm vụ chính trị, đạt nhiều kết quả tích cực trong công tác giảng dạy, nghiên cứu khoa học, cung cấp nguồn nhân lực chất lượng cao cho sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa của Thành phố và của đất nước. Đồng thời, Phó Bí thư Thành ủy TP.HCM cũng đề nghị ngay sau khi kết thúc Đại hội, cấp ủy nhiệm kỳ V của Đảng bộ ĐHQG-HCM khẩn trương tổ chức quán triệt và cụ thể hóa Nghị quyết thành các chương trình, kế hoạch để triển khai thực hiện; trong đó, xác định những trọng tâm, trọng điểm, những việc cần ưu tiên để lãnh đạo thực hiện có hiệu quả các chỉ tiêu mà Nghị quyết Đại hội đã đề ra.

Ban chấp hành Đảng bộ ĐHQG-HCM nhiệm kỳ 2015-2020.

17 chỉ tiêu của Đảng bộ ĐHQG-HCM nhiệm kỳ 2015-2020

1. Quy mô hệ đại học chính quy: 60.000 sinh viên
2. Quy mô hệ cao đẳng chính quy: 1.000 sinh viên
3. Tỷ lệ hệ vừa làm vừa học/đại học chính quy: 30%
4. Tỷ lệ sau đại học/đại học chính quy: 20%
5. Số lượng chương trình đào tạo được đánh giá ngoài: 74 chương trình
6. Số lượng chương trình đào tạo được kiểm định theo tiêu chuẩn AUN-QA và các chuẩn nghề nghiệp khác: 30 chương trình
7. Số lượng các đơn vị đào tạo được kiểm toán, kiểm định theo tiêu chuẩn Bộ Giáo dục và Đào tạo: 6 đơn vị
8. Số lượng bài báo công bố khoa học quốc tế/tiến sĩ: 1/2
9. Tổng giá trị dự án quốc tế so với giai đoạn 2006-2010: 1,7 lần
10. Phần trăm diện tích đất được giải tỏa, đền bù: 100%
11. Khối lượng xây dựng/tổng khối lượng dự án xây dựng (diện tích sàn tính trên khối học tập, nghiên cứu và làm việc): 44%
12. Tỷ lệ sinh viên chính quy/CBGD và CBNC cơ hữu: 18/1
13. Tỷ lệ GV cơ hữu có học vị tiến sĩ/tổng số GV cơ hữu: 50%
14. Liên thông trong đào tạo:
  - Xây dựng và ban hành quy chế liên thông đào tạo trong ĐHQG-HCM;
  - Cấp bằng chung (1 bằng do 2 trường ký) hoặc cấp bằng đôi (2 bằng của 2 trường): 4 chương trình (gồm các lĩnh vực KTCN, KHTN, KHXX và Kinh tế - Luật);
  - Công nhận môn học, tín chỉ tương đương: đạt 30% số tín chỉ các môn học cơ bản (Toán, Lý, Hóa, Tin học, Ngoại ngữ, Lý luận Chính trị).
15. Liên thông trong nghiên cứu khoa học:
  - Xây dựng và ban hành quy chế liên thông NCKH trong ĐHQG-HCM (đăng ký đề tài, sở hữu trí tuệ, bài báo chung);
  - Có 10% số đề tài cấp ĐHQG-HCM gồm 2 đơn vị thành viên trở lên tham gia;
  - Xây dựng và ban hành quy chế sử dụng chung các phòng thí nghiệm, nghiên cứu trong ĐHQG-HCM.
16. Tỷ lệ tăng doanh thu CGCN/năm (tăng 10%/năm): 270 tỷ
17. Xây dựng Đảng và đoàn thể:
  - Cơ sở Đảng Trong sạch vững mạnh: đạt tối đa theo quy định hằng năm
  - Kết nạp đảng viên/năm: đạt 250 đảng viên/năm (có 50% là sinh viên)
  - Các đoàn thể và Hội SV: có ít nhất 1 ngọn cờ đầu cấp TP/mỗi tổ chức ■

Tổng kết phong trào thi đua yêu nước giai đoạn 2010-2015:

9 TẬP THỂ VÀ 21 CÁ NHÂN ĐƯỢC TUYÊN DƯƠNG

Ngày 7/9/2015, Giám đốc ĐHQG-HCM đã ký Quyết định tặng Bằng khen của Giám đốc ĐHQG-HCM cho 9 tập thể và 21 cá nhân là gương điển hình tiên tiến cấp ĐHQG-HCM vì đã có những đóng góp xuất sắc trong phong trào thi đua yêu nước giai đoạn 2010-2015.

Cát Nguyên

Các tập thể được tuyên dương

1. Trường ĐH Bách Khoa
2. Trường ĐH Quốc Tế
3. Trung tâm Nghiên cứu và Đào tạo thiết kế vi mạch (ICDREC)
4. Vườn ươm doanh nghiệp khoa học công nghệ, Trường ĐH Bách Khoa
5. Trung tâm Giáo dục Quốc phòng - An ninh Sinh viên
6. Công đoàn Trường ĐH Công nghệ Thông tin
7. Công đoàn Trung tâm Quản lý Ký túc xá
8. Đoàn Thanh niên - Hội Sinh viên Trường ĐH Bách Khoa
9. Đoàn Thanh niên Trường ĐH Khoa học Tự nhiên

Các cá nhân được tuyên dương

1. PGS.TS Hồ Thanh Phong, Bí thư Đảng ủy, Hiệu trưởng Trường ĐH Quốc Tế
2. GS.TS Võ Văn Tới, Trưởng Bộ môn Kỹ thuật Y sinh, Trường ĐH Quốc Tế
3. PGS.TS Phan Thị Thu Hiền, Trưởng khoa Khoa Hàn Quốc học, Trường ĐH Khoa học Xã hội và Nhân văn
4. PGS.TS Đoàn Lê Giang, Trưởng khoa Khoa Văn học và Ngôn ngữ, Trường ĐH Khoa học Xã hội và Nhân văn
5. TS Nguyễn Hứa Phùng, Giảng viên Khoa Khoa học và Kỹ thuật Máy tính, Trường ĐH Bách Khoa
6. PGS.TS Lê Anh Vũ, Trưởng bộ môn Toán, Trường ĐH Kinh tế - Luật
7. GS.TS Phan Thanh Sơn Nam, Trưởng khoa Khoa Kỹ thuật Hóa học, Trường ĐH Bách Khoa
8. Thầy Nguyễn Hương Việt, Giảng viên Khoa Điện tử - Viễn thông, Trường ĐH Khoa học Tự nhiên
9. PGS.TS Hoàng Dũng, Giám đốc Trung tâm MANAR
10. TS Ngô Thị Phương Lan, Phó Hiệu trưởng Trường ĐH Khoa học Xã hội và Nhân văn
11. Th.S Trà Thanh Trung, Trưởng phòng phụ trách Bộ phận, Ban Đại học và Sau đại học
12. GS.TS. NGND Phan Thị Tươi, Giảng viên cao cấp, Khoa Khoa học và Kỹ thuật Máy tính, Trường ĐH Bách Khoa
13. GS.TS Dương Minh Đức, Giảng viên cao cấp, Khoa Toán - Tin học, Trường ĐH Khoa học Tự nhiên
14. GS.TS Huỳnh Như Phương, Giảng viên cao cấp, Trưởng bộ môn Lý luận và Phê bình Văn học, Khoa Văn học và Ngôn ngữ, Trường ĐH Khoa học Xã hội và Nhân văn
15. GS.TS Nguyễn Thị Cảnh, Cố vấn Trung tâm Nghiên cứu Kinh tế - Tài chính, Trường ĐH Kinh tế - Luật
16. TS Dương Tôn Đảm, Trưởng bộ môn Toán - Lý, Trường ĐH Công nghệ Thông tin
17. ThS Thái Minh Đường, Nguyên Phó Hiệu trưởng Trường Phổ thông Năng Khiếu
18. TS Nguyễn Đức Nghĩa, Phó Giám đốc ĐHQG-HCM
19. Ông Nguyễn Công Mậu, Phó Bí thư Đảng ủy ĐHQG-HCM
20. Sinh viên Lê Yên Thanh, Khoa Công nghệ Thông tin, Trường ĐH Khoa học Tự nhiên
21. Học sinh Nguyễn Huy Hoàng, lớp 12 Toán, Trường Phổ thông Năng Khiếu ■

■ ĐHQG-HCM ký kết hợp tác với Đại học California, Berkeley, Hoa Kỳ

Ngày 15/7/2015, PGS.TS Huỳnh Thành Đạt - Phó Giám đốc Thường trực ĐHQG-HCM đã ký văn bản hợp tác với Đại học California, Berkeley, Hoa Kỳ, cam kết hai bên tiếp tục hợp tác phát triển MANAR thành một trung tâm nghiên cứu khoa học đẳng cấp quốc tế.

MANAR là trung tâm được ĐHQG-HCM và ĐH California Berkeley sáng lập và điều hành để triển khai chương trình hợp tác đào tạo và nghiên cứu khoa học ■

Giáo sư Douglas Clark (trái) và PGS.TS Huỳnh Thành Đạt (phải) trao bản ký kết. Ảnh: TL

■ Giáo sư Nobel Vật lý nói chuyện chuyên đề với sinh viên ĐHQG-HCM

Ngày 31/7/2015, Giáo sư Jerome Isaac Friedman, người đoạt Giải Nobel Vật lý năm 1990, đã có buổi nói chuyện với sinh viên ĐHQG-HCM về chủ đề "Con đường đi đến khám phá hạt Quark".

Hơn 500 giảng viên, sinh viên, học sinh THPT đã ngồi kín Giảng đường 1 Trường ĐH Khoa học Tự nhiên để nghe thuyết trình và giao lưu với Giáo sư.

Buổi nói chuyện đã đem đến cho bạn trẻ yêu khoa học vật lý những hiểu biết về mô hình Quark, mô hình mới về cấu trúc của vật chất. Giáo sư Friedman cho biết: "Sự khám phá mô hình Quark đã thay đổi quan điểm của chúng ta về cấu trúc cơ bản của vật chất và đã dẫn đến sự ra đời của một lý thuyết mới về tương tác mạnh gọi là sắc động lực học lượng tử" ■

Giáo sư Jerome Isaac Friedman nói chuyện về quá trình khám phá hạt Quark. Ảnh: KHTN

PGS.TS Dương Anh Đức (phải) ký biên bản ghi nhớ hợp tác với đại diện ĐH AUT (trái). Ảnh: Ngọc Khanh

■ ĐHQG-HCM ký biên bản ghi nhớ hợp tác với Trường ĐH Công nghệ Auckland, New Zealand

Chiều 6/8, Bộ trưởng Bộ Giáo dục đại học, Kỹ năng và Việc làm New Zealand Steven Joyce đã đến thăm Trường ĐH Khoa học Tự nhiên ĐHQG-HCM (ĐH KHTN).

PGS.TS Dương Anh Đức - Phó Giám đốc ĐHQG-HCM cùng lãnh đạo các đơn vị thành viên, trực thuộc ĐHQG-HCM đã đón tiếp Bộ trưởng Steven Joyce và ký biên bản ghi nhớ hợp tác giữa Trường ĐH KHTN và Trường Đại học Công nghệ Auckland, New Zealand (AUT).

Từ năm 2008 đến nay, Chương trình Cử nhân Công nghệ Thông tin (CNTT) - chương trình hợp tác giữa ĐH KHTN và ĐH AUT đã đào tạo được 110 cử nhân ngành CNTT, chuyên ngành khoa học dịch vụ (một chuyên ngành mới), chú trọng ứng dụng CNTT trong các mô hình quản lý dịch vụ bao gồm cả dịch vụ công ■

GS.TS Hoàng Văn Phong phát biểu tại buổi làm việc với ĐHQG-HCM. Ảnh: Thái Việt

■ **Hội đồng chính sách Khoa học & Công nghệ: ĐHQG-HCM là mô hình thành công**

Đó là nhận định của GS.TS Hoàng Văn Phong, Phó viên của Thủ tướng Chính phủ về KH&CN, Chủ tịch Hội đồng chính sách KH&CN Quốc gia trong buổi làm việc tại ĐHQG-HCM ngày 20/8.

Tại buổi làm việc, Hội đồng chính sách KH&CN Quốc gia đã lắng nghe ý kiến đóng góp của các nhà khoa học tại ĐHQG-HCM về những vấn đề phát triển và nghiên cứu KH&CN trong nhà trường. Theo GS Phong, mô hình ĐHQG-HCM thành công nhờ đổi mới nhanh chóng, toàn diện từ quản lý điều hành đến mục tiêu, chương trình, nội dung và hiệu quả về đào tạo và nghiên cứu KH&CN ■

GS George F.Smoot trong buổi thuyết trình. Ảnh: Ngọc Khanh.

■ **Hơn 1.000 học sinh THPT khám phá vũ trụ tại ĐHQG-HCM**

Chiều 20/8, Giáo sư George F. Smoot - nhà khoa học đạt giải Nobel Vật lý năm 2006 đã gặp gỡ và giao lưu với hơn 1.000 học sinh THPT tại ĐHQG-HCM. Chương trình do Trường ĐH Quốc Tế ĐHQG TP.HCM phối hợp cùng Tổ chức Gặp gỡ Việt Nam tổ chức.

Buổi nói chuyện xoay quanh chủ đề "Lập bản đồ vũ trụ và lịch sử của nó". Giáo sư George F. Smoot đã giới thiệu những công nghệ, kỹ thuật tiên tiến để nghiên cứu vũ trụ. Những công cụ này giúp nhà khoa học giải đáp các hiện tượng về sự ra đời và phát triển của vũ trụ, những hiện tượng đã xảy ra hàng tỷ năm với độ tin cậy và chính xác cao ■

Học sinh, sinh viên nhận học bổng Vallet 2015 tại khu vực phía nam. Ảnh: Thái Việt

■ **105 học sinh, sinh viên ĐHQG-HCM nhận học bổng Vallet**

Sáng 3/9, 105 học sinh, sinh viên, nghiên cứu sinh của ĐHQG-HCM đã nhận học bổng Vallet. Học bổng này do tổ chức khoa học Gặp gỡ Việt Nam cùng GS Trần Thanh Vân, Ông Odon Vallet sáng lập.

Học bổng Vallet dành cho học sinh, sinh viên, nghiên cứu sinh có thành tích học tập và nghiên cứu xuất sắc. Mỗi suất học bổng trị giá 8,5 triệu đồng dành cho học sinh và 14 triệu đồng cho sinh viên.

Học bổng Vallet thành lập từ năm 2011 đến nay đã trao 45.000 học bổng tại Việt Nam, Berman, Paris. Năm 2015 có 2.500 suất dành cho Việt Nam. Khu vực phía nam được 400 suất, trong đó ĐHQG-HCM được 105 suất ■

TỌA ĐÀM SÁNG TẠO VÀ PHÁT TRIỂN ĐẤT NƯỚC

Thành phố Hồ Chí Minh, ngày 12 tháng 8 năm 2015

Chủ trì tọa đàm. Ảnh: Thái Việt

Phát triển đất nước từ sáng tạo

Ngày 12/8, Ban Tuyên giáo Trung ương và ĐHQG-HCM tổ chức tọa đàm "Sáng tạo và phát triển đất nước" tại Trường ĐH Quốc Tế, ĐHQG-HCM. Ông Vũ Ngọc Hoàng - Phó trưởng Ban thường trực Ban Tuyên giáo Trung ương, ông Nguyễn Quân - Bộ trưởng Bộ Khoa học và Công nghệ, PGS.TS Phan Thanh Bình - Giám đốc ĐHQG-HCM đồng chủ trì buổi tọa đàm.

Thái Việt

Các đại biểu đã thẳng thắn trao đổi những điều kiện, giải pháp và cơ chế thúc đẩy sáng tạo và phát triển đất nước trong bối cảnh toàn cầu cạnh tranh và hội nhập.

Sáng tạo "khoán"

Làm sao để khuyến khích sáng tạo là câu hỏi được các đại biểu quan tâm. PGS.TS Hồ Thanh Phong, Hiệu trưởng Trường ĐH Quốc Tế gây chú với báo cáo về đổi mới sáng tạo ở Việt Nam. PGS Phong cho biết, công nghệ của Việt Nam có năng suất thấp và thu nhập thấp. Hàm lượng công nghệ xuất khẩu chưa cao, chính sách lại chưa khuyến khích, cơ sở hạ tầng

yếu kém, dạy và học chưa đáp ứng được nhu cầu phát triển đất nước.

Theo Bộ trưởng Nguyễn Quân, hàm lượng sáng tạo và NCKH của Việt Nam thấp là do tư duy và cách thức chúng ta làm KHCN. Nước ta sử dụng ngân sách làm KHCN và làm KHCN chủ yếu là của nhà nước, doanh nghiệp không quan tâm, đó là tư duy và cách làm sai lầm. Đứng ra doanh nghiệp đầu tư làm NCKH phải nhiều hơn. Hoạt động KHCN còn hạn chế chính là vì chính sách tài chính hạn chế.

Đại diện Hội Giày da Việt Nam lại cho rằng, các doanh nghiệp không phải không muốn đầu tư cho NCKH. Ví dụ muốn mua máy móc KHCN thì mua nước ngoài cho tiện và an toàn. Không hẳn vì giá rẻ mà vì đỡ mất thời gian cho thủ tục. Thiết bị Việt Nam đang

yếu, các doanh nghiệp Việt Nam chỉ tham gia khâu sản xuất chứ chưa có nghiên cứu.

Bộ trưởng Nguyễn Quân cho biết ở nước ngoài, hoạt động NCKH thường theo cơ chế quỹ, muốn làm là có tiền. Khi đưa cơ chế quỹ vào NCKH tại Việt Nam thì những người làm ngân sách phản đối. Rõ ràng từ trước tới giờ chỉ riêng mỗi quỹ phát triển KHCN của Bộ là có kết quả tốt hơn. Làm theo hình thức quỹ thì các nhà khoa học trẻ có cơ hội làm. Làm theo kiểu hiện nay thì các đề tài sẽ chỉ rơi vào tay các giáo sư và phó giáo sư.

Người làm khoa học ở Việt Nam không được làm theo cơ chế khoán, trong khi cả thế giới đã làm. Theo cơ chế khoán, nhà nước bỏ tiền ra và chỉ quan tâm tới sản

Ông Vũ Ngọc Hoàng (Phó trưởng Ban thường trực Ban Tuyên giáo Trung ương) phát biểu tại tọa đàm. Ảnh: Thái Việt

phẩm. Hiện nay những người làm NCKH phải làm đối trá để tiêu hết tiền chứ không còn thời gian mà quan tâm tới sản phẩm. Và người làm tài chính chỉ quan tâm đến việc người làm NCKH có tiêu tiền đúng quy định hay không. Những cơ chế trên thế giới phù hợp với Việt Nam thì lại vướng thủ tục.

Sáng tạo là "tài nguyên" vô tận

Từ những bất cập trên, các đại biểu đưa ra những phân tích cụ thể về việc cải tiến cho sáng tạo trong hoạt động NCKH.

Ông Lương Hoài Nam, Giám đốc Doanh nghiệp Hải Âu cho rằng sự phát triển của đất nước đã tới giai đoạn mà không có sự sáng tạo thì sẽ gặp khó khăn vô cùng. Ông lấy ví dụ về nông nghiệp, năng suất đã đạt tới mức giới hạn, quỹ đất đã hết, cần phải đưa KHCN để tăng năng suất lên. Việt Nam cần phải phát triển bằng KHCN và công nghiệp. Tương lai của nền kinh tế phụ thuộc vào công nghệ và sáng tạo.

Trong thời gian qua, sản phẩm đầu ra công nghệ của Việt Nam rất ít. Ông Nam thống kê năm 2014 chỉ có 17 đơn đăng ký bản quyền công nghệ toàn cầu, trong đó chủ yếu từ các doanh nghiệp có vốn

đầu tư nước ngoài.

Ông Nam gợi ý hai giải pháp. Đối với dài hạn phải giải quyết từ vấn đề con người. Thay đổi cách giáo dục từ con người trẻ tới khi trưởng thành phải có kỹ năng sáng tạo KHCN. Về ngắn hạn, cần liên kết ba nhà: Nhà nước, nhà khoa học và nhà doanh nghiệp.

Tọa đàm cũng đưa ra số liệu về kinh phí dành cho nghiên cứu KHCN còn ít. Trung Quốc mỗi năm dành 2% GDP cho nghiên cứu (300 tỷ USD). Việt Nam có hơn 700 đơn vị nghiên cứu phát triển của Nhà nước phải giành một quỹ nhỏ bé chưa được 0,001% GDP.

Các đại biểu tham quan phòng thực nghiệm Trường ĐH Quốc tế, ĐHQG-HCM. Ảnh: Thái Việt

Những lựa chọn không chuẩn

Cần thảo luận những ngành, lĩnh vực gì ưu tiên lựa chọn. Trước đến giờ ở nước ta đã lựa chọn nhiều thứ lắm, nào là nhà máy mía đường, xi măng, sắt thép, đóng tàu, cơ khí, ô tô... nhưng không có cái nào ra hồn cả. Chúng tôi những lựa chọn đấy là không chuẩn.

Ông Vũ Ngọc Hoàng

(Phó trưởng Ban thường trực Ban Tuyên giáo Trung ương)

Bộ trưởng Nguyễn Quân quan niệm sáng tạo và NCKH cần có sự mạo hiểm và độ trễ. Mười công trình mà thành công 2-3 cái cũng đã là thành công rồi. Kể cả những công trình thất bại cũng để lại những giá trị riêng để cho người đi sau không rơi vào con đường cũ.

Kết thúc tọa đàm, PGS.TS Phan Thanh Bình ghi nhận, những vấn đề được nhiều ý kiến nêu ra không phải là tiêu cực, không phải là vấn đề cũ, mà chính là những vấn đề rất mới. Trong khoa học, khi đã nhìn ra được đề bài sẽ tìm ra được lời giải. Điều đáng sợ nhất là không nhìn ra được đề bài ■

CÁCH MẠNG THÁNG TÁM *và thơ ca*

PGS.TS Võ Văn Nhơn
(Trường ĐH KHXH&NV)

Cách mạng tháng Tám 1945 là một sự kiện cực kỳ quan trọng trong lịch sử dân tộc, là một “công trình thay sông đổi núi” (Tô Hoài). Sau gần một thế kỷ sống trong nô lệ với bao nhiêu máu và nước mắt, Cách mạng tháng Tám thành công, đất nước ta mới thật sự được độc lập, tự do, người dân Việt Nam mới thật sự được làm người.

Đối với giới văn nghệ sĩ, vốn có tâm hồn nhạy cảm, nhất là những người đang hoang mang dao động, người đang thoát ly trong tháp ngà nghệ thuật, người đang thấy mình “đầu thai lâm thế kỷ”, người đang sa vào trụy lạc... thì Cách mạng tháng Tám mở ra một chân trời mới cho con đường sáng tạo của mình. Với họ, đó là “một cuộc tái sinh màu nhiệm” (Hoài Thanh), “một cuộc hồi sinh vĩ đại” (Nguyễn Huy Tưởng), “một liều thuốc cải lão hoàn đồng” (Nguyễn Tuấn).

Các nhà văn nhà thơ ở mọi miền của đất nước chào đón Cách mạng tháng Tám với tất cả sự nồng nhiệt, chân thành. Hầu như ai cũng có tác phẩm thể hiện niềm hân hoan trước sự kiện vĩ đại này của dân tộc. Xuân Diệu lúc đó đang ở Hà Nội viết liền hai tráng ca *Ngon quốc kỳ* và *Hội nghị non sông* ca ngợi đất nước, ca ngợi Cách mạng tháng Tám như trong một cơn say đến ngất ngây:

*Gió bay đi, mà nhạc cũng bay theo
Đưa tin mới khắp trên trời đất Việt
Hoa cỏ đón mà núi sông cũng biết
Cờ Việt Nam oanh liệt gió mừng bay
Vàng huy hoàng sinh giữa thắm hây hây
Thắm lộng lẫy nở quanh vàng rực rỡ
Tất cả vãi là một cười thắm đỏ*

Tất cả cờ là một cuộc triều dương!

(Ngon quốc kỳ)

Bài thơ mang chất giọng hào sảng và tự hào dân tộc:

*Có mấy bữa mà Việt Nam thắm cả
Máu nén lâu từ ấy đã bùng ra
Những cửa lều xơ xác cũng ra hoa
Trên gốc cũ nẩy một chồi sống mới
Cả anh dũng cũng tung bùng trở lại
Một trăm năm tan nát tựa sương mù.*

(Ngon quốc kỳ)

Trước đây, ông quan niệm: “Là thi sĩ nghĩa là ru với gió/ Mơ theo trăng và vờ vẩn cùng mây”, “Tôi là con chim đến từ núi lạ, ngựa cổ hốt chơi”; nay đến với Cách mạng, ông thấy ngọn nguồn thi ca của mình từ cuộc sống gần gũi, thân quen:

*Nguồn chẳng có tiên ca, không hạc múa
Bách tùng không, sương khói cũng đều tan
Những núi đồi toàn ở xứ nhân gian
Những cây cỏ là thân người có máu*

(Nguồn thơ mới)

Ái Lan khi đó tham gia tổ chức Hội Phụ nữ Cứu quốc tại tỉnh Bạc Liêu, đã có những dòng thơ hết sức hùng tráng về Cách mạng tháng Tám:

*Máu khởi nghĩa sôi tràn trên đất Việt,
Một mùa thu bắt diệt dưới trời Nam.
Cờ gông cùm trói buộc tám mươi năm,
Đây, lịch sử Việt Nam trong cận đại:
Nơi ký ức, tôi còn ghi mãi mãi,
Làn sóng người như đại hải ba đào
Kéo tràn lên như đê vỡ, nước trào,
Cờ lợp đất nêu cao màu chính khí.
Tiếng gào thét vang vang lời hùng vĩ,
Bước rập rờn như đoàn kỵ mã kinh,
Dưới bầu trời đầy dẫy vẻ uy linh,
Của muôn triệu đức tin dân giải phóng.*

Mở lòng ngực hít khí trời cao rộng,
 Đưa thẳng tay ôm lấy phúc tự do.
 Ôi! Say sưa, cuồng nhiệt, reo hò,
 Thè lấy máu điểm tô trang lịch sử.
 Bà khảng định:
 Mùa thu ấy, một mùa thu bất hủ,
 Một mùa thu bao phủ khắp Á châu
 Một mùa thu vang dội cả địa cầu,
 Mùa thu ấy là mùa thu Giải Phóng.

(Thu bất hủ)

Từ Hà Tiên xa xôi, Mộng Tuyết cùng nhân dân cả nước đón chào cuộc đổi mới giang sơn bằng tấm lòng tin tưởng vô biên:
 Kết chặt hàng đi dưới bóng cờ
 Trời Nam giành lại nước non xưa
 Tung bừng vận mới hồn trai trẻ
 Một khối nghìn thu vững cõi bờ.

(Dưới cờ)

Sách *Địa chỉ văn hóa thành phố Hồ Chí Minh*, trong phần nói về thơ ca thời kỳ Cách mạng tháng Tám, đã cho đó là một trong những bài thơ nổi bật nhất khi ấy.

Ở tận Paris của nước Pháp, Phạm Huy Thông, một trong những thi nhân tiên phong xây nền móng cho Phong trào Thơ mới với các

bài thơ hùng tráng như *Tiếng địch sông Ô*, lâu nay bé tấc không sáng tác được cũng có lại cảm hứng với bài *Chào sứ giả của tự do*:

Đền thi sĩ vốn từ lâu treo vách
 Ca sao đang trong buổi đất trời xiêu
 Bỗng thêm ca những công lao hiển hách
 Của kim tinh chói lợi trên cờ điều.

Vũ Hoàng Chương trước đắm chìm trong *Say*, trong *Mây* nay cũng có những lời thơ rất đẹp về Cách mạng:

Lưng chừng thế kỷ thứ hai mươi
 Khoảng giữa mùa thu đẹp tuyệt vời
 Nhị Thủy Mê Giang trào sóng thắm
 Hoành Sơn Tân Lĩnh kết hoa tươi
 Ba mươi sáu phố ngày hôm ấy
 Là những dòng sông đỏ sóng cờ
 Nền thắm nhị vàng hoa vĩ đại
 Năm cánh xòe trên năm cửa ô

(Nhớ về Hà Nội vàng son)

Đặc biệt, với thi sĩ cách mạng Tố Hữu, xúc cảm về Cách mạng Tháng Tám càng mãnh liệt trào dâng:

Gió gió ơi! Hãy làm giông làm tố
 Cuồn tung lên cờ đỏ máu thơm tươi
 Vàng vàng bay, đẹp quá, sao sao ơi!

Ta vật ngã trong dòng người cuộn thác
(Huế tháng Tám)

Sức lôi cuốn của bài thơ *Huế tháng Tám* còn ở chỗ nó gieo vào lòng người đọc đương thời một niềm “say thần thánh” trước vận hội mới của non sông:

*Chừ đây Huế, Huế ơi! Xiềng gông xưa đã gãy.
Hãy bay lên! Sông núi của ta rồi.*

*Ta ôm nhau hôn nhau từng mái tóc,
Hả hề chưa ai bị được mồm ta
Ta hét huyền thiên, ta chạy khắp nhà
Ai dám cấm ta say, say thần thánh*

Nhưng có lẽ ít ai biết rằng, trong bản in đầu tiên của *Huế tháng Tám* với nhan đề 23/8/1945 trên tạp chí *Ánh Sáng* (cơ quan tuyên truyền cổ động của Hội nghiên cứu chủ nghĩa Mác ở Huế, tức là của Đảng bộ Đảng cộng sản Đông Dương Huế) xuất bản ở Huế, số kép 12-13 ra ngày 19/8/1946, kỷ niệm một năm ngày Cách mạng tháng Tám, những câu thơ trên vốn dĩ dài hơn nhiều:

*Chừ đây Huế, Huế ơi! ha ha! cười mà khóc
Ta say rồi, ha ha, khóc mà cười*

*Ta ôm nhau, đấm nhau quay lẫn lộn
Hả hề chưa! Ai dám bị mồm ta*

*Ta hét huyền thiên, ta chạy khắp nhà
Ai dám cấm ta điên, điên thần thánh*

và nhất là những câu thơ sau (không còn giữ lại trong *Huế tháng Tám*):

*Thôi cơm làm chi, cho ta chum nước lã
Khát khát ghê, nóng nứt cả buồng gan*

*Nóng chét người! da thịt ta khô ran
Xé toạc áo, đánh trần phi giữa phố.*

Có chút gì như sự cuồng nhiệt phần khích đến cực đoan trong xúc cảm và lời thơ, nhưng

đặt vào hoàn cảnh của một nhà thơ cách mạng như Tố Hữu, chúng ta dễ hiểu tâm trạng ấy của nhà thơ khi thấy lý tưởng của cá nhân mình, của tổ chức của mình đã thành sự thật, một sự thật đến như trong mơ.

Trong những ngày Cách mạng tháng Tám lịch sử, lá cờ đỏ sao vàng đã trở thành biểu tượng của độc lập dân tộc, của chiến thắng, của tự do. Cùng với trường ca *Ngọn quốc kỳ* của Xuân Diệu, Trần Huyền Trân cũng có những vần thơ rất thiết tha về lá cờ đỏ sao vàng:

Một sáng tung cờ đỏ

Bổ về với súng gươm

Mừng lau hàng lệ rõ

Mắt mẹ tan mù sương

Tám mươi năm bụi phủ

Mưa rào phút sạch trơn

(Bổ về)

Thâm Tâm, người bạn thân của Trần Huyền Trân và Nguyễn Bính trong nhóm *Cổng trắng*, không chỉ có những vần thơ đẹp về lá cờ thiêng liêng của Tổ quốc: “Hòn thiêng khắp hết cõi bờ/ Sáng nay óng ánh trên tơ vải điều” mà còn sáng tác cả một vở kịch thơ dài mang tên *Lá cờ máu*.

Không khó để nhận ra chất lãng mạn trong thơ thời kỳ Cách mạng tháng Tám nói riêng và của người dân Việt Nam thời kỳ này nói chung. Nhà nghiên cứu Trần Bạch Đằng giải thích về chất lãng mạn này như sau: “Trước hết, những người dân bình thường một khi được giải phóng khỏi mặc cảm mạnh yếu như từng đè nặng tâm tư trong quá khứ trước một kẻ thù nhiều súng, đã hiện ngang hành động, coi vận nước là cái lớn nhất”. Ông còn kể câu chuyện của anh bạn vốn yêu một cô gái - con của một chủ hiệu kem giữa Sài Gòn. Đêm 23/9/1945, anh bạn ấy mang ghệt da, đeo gươm đến chào từ biệt cô gái và đi suốt ba mươi năm mới trở về.

Chính chất lãng mạn này giúp người dân Nam bộ, dù chỉ có súng ngựa trời và tầm vông vật nhọn, đã dám làm cuộc Nam bộ kháng chiến chống lại quân xâm lược Pháp với những vũ khí hiện đại như máy bay, xe tăng. Chính chất lãng mạn này đã góp phần tạo nên sức mạnh cho nhân dân ta tiến hành cuộc trường chinh chín năm để làm nên chiến thắng Điện Biên “lùng lầy năm châu, chấn động địa cầu” vào năm 1954 ■

PGS.TS Nguyễn Anh Thi

Khởi nghiệp trên **INTERNET**

LTS: PGS.TS Nguyễn Anh Thi là giảng viên Bộ môn Kỹ thuật Hàng không, Khoa Kỹ thuật Giao thông, Trường ĐH Bách Khoa ĐHQG-HCM; Giám đốc Khu Công nghệ Phần mềm ĐHQG-HCM. Ông còn là cố vấn của nhiều chương trình khởi nghiệp trong cộng đồng.

Nhân dịp khai giảng năm học mới (2015-2016), PGS.TS Nguyễn Anh Thi đã dành cho *Bản tin ĐHQG-HCM* buổi trò chuyện xung quanh chủ đề đang thu hút sự quan tâm đặc biệt của giới trí thức trẻ hiện nay: Khởi nghiệp trên Internet.

Ngọc Khanh thực hiện

* Thưa Phó Giáo sư, thời gian gần đây, ở các cuộc thi, diễn đàn, hội thảo... người ta nói nhiều đến từ startup (khởi nghiệp). Liệu đây có phải là một xu hướng mới trong xã hội?

- Những hoạt động của cộng đồng trong mấy năm gần đây cho thấy sân chơi khởi nghiệp có vẻ sôi động hơn rất nhiều. Bây giờ hầu như mọi người đều dùng "startup" để chỉ sự khởi nghiệp và các công ty khởi nghiệp. Nhà nước cũng tham gia sâu hơn vào việc thúc đẩy hoạt động khởi nghiệp với nhiều chương trình, đề án cụ thể.

Thông qua hoạt động khởi nghiệp, mọi người có thể kiếm được công ăn việc làm, tạo ra giá trị cho xã hội. Đó là lý do khiến cả thế giới nói về khởi nghiệp, nói về quốc gia khởi nghiệp Israel. Nếu đã là xu hướng thì tốt, còn chưa là xu hướng thì chúng ta phải góp phần làm nên xu hướng đó. Tôi nghĩ tương lai của đất nước phải dựa trên thành quả của hoạt động khởi nghiệp chứ không thể chỉ dựa vào đầu tư trực tiếp từ nước ngoài (FDI).

* Phó Giáo sư nhận xét thế nào về tinh thần khởi nghiệp của sinh viên ĐHQG-HCM?

- Những trường đại học lớn tại Việt Nam có nhiều chương trình hợp tác với nước ngoài để tổ chức các hoạt động và cuộc thi để kích hoạt tinh thần khởi nghiệp của sinh viên. Chúng ta phải xây dựng nhận thức về khởi nghiệp trước rồi mới đi đến hành động.

Ở một số đơn vị thành viên ĐHQG-HCM như Trường ĐH Bách Khoa, Trường ĐH Khoa học Tự nhiên cũng có hoạt động này nhưng chưa trở thành chiến lược tổng thể, chưa thực sự là quyết sách của nhà trường. Sân chơi khởi nghiệp chỉ là sáng kiến của các bạn bên Đoàn TN, Phòng Công tác Sinh viên hợp tác với doanh nghiệp nên hoạt động còn mang tính cục

bộ, mức độ lan tỏa chưa cao.

Nói như vậy không có nghĩa là tinh thần khởi nghiệp của sinh viên ĐHQG-HCM thua những trường khác. Bởi chúng ta có đội ngũ sinh viên cực kỳ năng động, được đào tạo những ngành nghề rất thích hợp để khởi nghiệp như công nghệ thông tin, kỹ thuật máy tính, báo chí truyền thông... ĐHQG-HCM, ở khía cạnh nào đó, chính là quả bom trên sân chơi khởi nghiệp mà bây giờ chúng tôi đang cố gắng kích nổ quả bom đó.

* Nhiều người cho rằng, hiện nay khởi nghiệp trong lĩnh vực công nghệ thông tin nói chung và Internet nói riêng có vẻ thuận lợi hơn những lĩnh vực khác, Phó Giáo sư nghĩ thế nào?

- Cá nhân tôi cũng nghĩ vậy. Thực ra công nghệ thông tin nói chung và Internet nói riêng đã và đang tạo ra sự thay đổi rất lớn trong mọi mặt của đời sống xã hội. Ở góc độ kinh doanh, có thể thấy hành vi của khách hàng ngày nay thay đổi rõ rệt bởi Internet. Và Internet tạo ra một thế giới song song với thế giới thực chúng ta đang sống, mở ra nhiều cơ hội kinh doanh mà rào cản để tham gia "cuộc chơi" này rất thấp cả về công nghệ lẫn vốn; vì vậy không ít người chọn lĩnh vực này để khởi nghiệp - không chỉ ở Việt Nam mà gần như trên khắp thế giới.

Một số chuyên gia kinh tế dự báo đến năm 2024, doanh thu từ kinh doanh trên Internet của Việt Nam sẽ đạt hơn 5% GDP (gần 20 tỷ USD). Tại sao chúng ta có thể bỏ qua con số hấp dẫn đó, chưa kể nó gián tiếp thúc đẩy các ngành công nghiệp khác phát triển hơn. Tôi tập trung cho hoạt động khởi nghiệp trong lĩnh vực Internet vì yêu cầu đầu tư của nó thấp. Khi thành công rồi mình sẽ hướng khởi nghiệp sang những lĩnh vực công nghệ cao khác như công nghệ nano, công

“ Tôi nghĩ tương lai của đất nước phải dựa trên thành quả của hoạt động khởi nghiệp chứ không thể chỉ dựa vào đầu tư trực tiếp từ nước ngoài (FDI). ”

nghe sinh học... Thế kỷ XXI được dự báo là thế kỷ hội tụ của ba công nghệ mũi nhọn là nano, sinh học và thông tin, nhằm phục vụ mục tiêu tối thượng là mang lại hạnh phúc cho con người.

* Phó Giáo sư có thể nêu vài hạn chế mà các startup thường gặp phải?

- Theo tôi, để khởi nghiệp thành công phải có nhóm khởi nghiệp tốt và phương pháp quản trị dự án khởi nghiệp đúng. Hiện tại, rất nhiều startup đầu đầu về hai yếu tố quan trọng này.

* Làm thế nào để có được hai yếu tố đó, xin Phó Giáo sư nói rõ hơn?

- Để có nhóm khởi nghiệp tốt, bạn phải có những cộng sự tốt. Bạn phải có năng lực lãnh đạo thì mới thu hút được người khác. Người sáng lập phải có năng lực huy động người khác giúp mình giải quyết các vấn đề gặp phải với chi phí rẻ nhất (thậm chí miễn phí), chứ không nhất thiết tự mình đảm trách. Nói ngắn gọn, muốn khởi nghiệp thành công thì phải biết làm việc

chung với người khác.

Tôi thấy các bạn khởi nghiệp có thừa đam mê nhưng thiếu phương pháp quản lý dự án khởi nghiệp của mình. Khởi nghiệp tồn tại từ lâu. Năm 1908, ĐH Harvard là nơi đầu tiên phát triển chương trình MBA (Thạc sĩ Quản trị Kinh doanh). Nhưng MBA chỉ dạy để quản trị doanh nghiệp đã tồn tại, đã phát triển bền vững, có doanh thu và lợi nhuận, chứ không dạy làm sao quản trị dự án khởi nghiệp với rất nhiều yếu tố bất định. Ở thế kỷ trước, quản trị dự án khởi nghiệp trong chùng mực nào đó là nghệ thuật hơn là khoa học. Tuy nhiên, trong thập niên qua, giới thực hành khởi nghiệp trong lĩnh vực công nghệ cao đã phát triển một khung quản trị dự án khởi nghiệp có tên "khởi nghiệp tinh gọn" (Lean Startup) được xây dựng trên các lý thuyết về phát triển khách hàng (Customer Development), phát triển sản phẩm linh hoạt (Agile Development) và sản xuất tinh gọn (Lean Manufacturing). Đây là bước đột phá quan trọng về quản trị khởi nghiệp trong thế kỷ XXI.

* Nhà đầu tư và quỹ đầu tư mạo hiểm có vai trò thế nào trong sự thành bại của nhóm khởi nghiệp?

- Để thuyết phục người khác bỏ tiền đầu tư thì trước tiên nhóm sáng lập phải là nhà đầu tư của chính dự án mình. Chỉ khi nhà đầu tư và quỹ đầu tư mạo hiểm đo lường được tính khả thi của dự án một cách cụ thể thì họ mới quyết định đầu tư. Nhà đầu tư đánh giá dự án khởi nghiệp dựa

trên tiềm năng thu lợi ở tương lai, dựa trên các thước đo phi tài chính ở hiện tại.

Mỗi dự án khởi nghiệp có nhu cầu vốn và cách thức huy động vốn khác nhau. Huy động vốn từ các quỹ dẫn đến những thay đổi về cơ cấu sở hữu và kiểm soát của dự án khởi nghiệp. Do vậy, thời điểm và lượng vốn cần huy động là yếu tố mà các nhóm khởi nghiệp phải cân nhắc.

* Nếu khởi nghiệp trên Internet thì startup có thể sử dụng những thước đo nào?

Trong lĩnh vực Internet, chẳng hạn dự án về ứng dụng di động, nhà đầu tư sẽ đánh giá dựa trên số người tải ứng dụng đó, thời gian họ sử dụng... Đó là những dữ liệu để đánh giá mức độ thành công của một ứng dụng. Để có được những dữ liệu này, nhóm khởi nghiệp phải phát triển sản phẩm thực, giới thiệu nó đến người dùng và quan sát, đo lường hành vi của khách hàng. Tất cả đều cụ thể chứ không chỉ dừng lại ở ý tưởng.

“ Để người khởi nghiệp thất bại có niềm tin và động lực bắt đầu làm lại, tôi nghĩ cộng đồng nên có cái nhìn và thái độ cảm thông, chia sẻ trước thất bại của người khác. ”

* Thuyết phục được nhà đầu tư đã khó, bắt tay thực hiện dự án lại càng khó hơn, vậy thì lúc gặp khó khăn, nhóm khởi nghiệp có thể "cầu cứu" ai, thưa Phó Giáo sư?

- Trước tiên là mình phải tự cứu mình. Nhóm khởi nghiệp phải hiểu biết và vận dụng hài hòa ba yếu tố căn bản: công nghệ, kinh doanh và pháp luật. Startup cần tự trang bị kiến thức từng mảng để "phòng bệnh" hơn là "chữa bệnh". Kể đến, việc lựa chọn nhà đầu tư cũng rất quan trọng. Nhà đầu tư có thể tham gia công việc của mình. Nhờ đó, nhóm khởi nghiệp có thêm nguồn lực bổ sung. Lúc khó khăn, nhóm khởi nghiệp có thể hỏi những doanh nhân khởi nghiệp khác trong cộng đồng. Khởi nghiệp trong lĩnh vực công nghệ có cái hay là các doanh nhân khởi nghiệp thường rất cởi mở và sẵn sàng giúp nhau.

* Thưa Phó Giáo sư, nếu khởi nghiệp thất bại thì nhóm khởi nghiệp sẽ phải làm gì tiếp theo?

- Những người có đam mê khởi nghiệp thường làm việc theo phương châm "thua keo này bày keo khác". Ở thế kỷ XX, số liệu thống kê cho thấy, cứ 10 dự án khởi nghiệp thì có đến 8, 9 dự án thất bại. 1 dự án thành công đã quá tốt, còn 2 là nhiều. Khởi nghiệp thất bại là chuyện rất bình thường. Những người khởi nghiệp phải hiểu điều đó. Vấn đề quan trọng là người khởi nghiệp phải biết cách "thất bại thông minh" và "ít tổn thất" nhất. Khởi nghiệp tinh gọn giúp người khởi nghiệp đạt được điều này.

Để người khởi nghiệp thất bại có niềm tin và động lực bắt đầu làm lại, tôi nghĩ cộng đồng nên có cái nhìn và thái độ cảm thông, chia sẻ trước thất bại của người khác. Nói hoa mỹ một chút là cần một thứ văn hóa thể tất đối với những dự án khởi nghiệp chưa thành công. Đây là sự khác nhau cơ bản giữa người Israel và người Hàn Quốc và có tác động trực tiếp đến hoạt động khởi nghiệp của hai quốc gia này.

* Nhà trường nên làm gì để có thể giúp sinh viên khởi nghiệp thành công, thưa Phó Giáo sư?

- Nhà trường phải trang bị kiến thức, kỹ năng, niềm tin và nhiệt huyết để có thể giúp sinh viên khởi nghiệp thành công. Đã đến lúc chúng ta phải đưa nội dung lý thuyết và thực hành khởi nghiệp vào chương trình đào tạo đại học, qua đó góp phần thúc đẩy phát triển kinh tế, xã hội của đất nước ■

GS.TS Trần Văn Khê:

NỬA ĐỜI ĐÈN SÁCH^(*)

Trong những giây phút cuối đời tại Sài Gòn, GS.TS Trần Văn Khê vẫn đau đáu ước mơ phát huy nền âm nhạc truyền thống dân tộc. Đó là con đường dài mà ông đã đi và chờ những bước chân hậu nhân tiếp nối. Thành tựu và nhân cách bản thân cùng những đóng góp lớn lao cho dân tộc của ông được xây dựng trên một nền tảng học thức vững vàng, một tinh thần cầu tiến không ngơi nghỉ.

Phiên An

Thời sơ học rất đặc biệt

Giáo sư Trần Văn Khê sinh năm 1921 tại làng Vĩnh Kim, quận Châu Thành, tỉnh Mỹ Tho (nay là Tiền Giang), là con cả của một gia đình có bốn đời nhạc sĩ. 10 tuổi mồ côi cha lẫn mẹ, ông cùng hai người em của mình về sống với cô Ba Viên, một người cô ruột bên họ nội. Trường tiểu học Vĩnh Kim nơi ông theo học chỉ có 3 lớp. Vì vậy để có bằng sơ học ông phải đến Tam Bình, Vĩnh Long để học tiếp. Và từ đây, Trần Văn Khê bước những quãng đầu tiên trên con đường học vấn của mình.

Tại Tam Bình, ông sống với cô Năm, một người em của cô Ba Viên. Không chỉ là người có năng khiếu thiên bẩm về âm nhạc, ông còn có tư chất thông minh trong việc học. Khi học bài *Khuyến hiếu để*, ông đã nghĩ ra một cách học rất đặc biệt. Ông kể: "Khi trả bài, tôi khoanh tay cúi xuống rồi ngừng đầu lên đọc:

Cha sanh Mẹ dưỡng

Đức cù lao lấy lượng nào đong

Thờ Cha Mẹ ở hết lòng

Ấy là chữ HIẾU dạy trong luân thường.

Chữ ĐỂ nghĩa là nhường

Nhường anh, nhường chị, lại nhường người trên

Ghi lòng, tạc dạ, chớ quên

Con em phải giữ lấy niềm con em.

Khi đọc đến câu thứ tư, tôi đưa tay mặt ra phía trước cho thấy chữ HIẾU dán trong lòng bàn tay, đọc câu kế tiếp lại đưa bàn tay trái có ghi chữ ĐỂ. Đọc nhường anh tôi chỉ phía tay trái ngụ ý nam tử, đọc nhường chị tôi chỉ phía tay mặt ngụ ý nữ hữu, còn lại nhường người trên thì chỉ mấy hàng ghế quan khách. Ghi lòng tôi để tay mặt lên trái tim, còn tạc dạ thì để tay trái lên bụng, chớ quên tôi đưa tay mặt thẳng về phía trước, lắc qua lắc lại ý nói không bao giờ. Đọc đến câu chót, tôi khoanh hai tay cúi đầu chào".

Cách học này của Trần Văn Khê được nhà thơ Thượng Tân Thị, người thầy dạy chữ Hán của ông hết lời khen ngợi. Sau đó, ông được thầy đề nghị cho lên tỉnh thi môn Récitation (tiếng Việt và tiếng Pháp) cùng những học trò giỏi nhất

trong tỉnh và ông đã đạt giải nhất.

Phần lớn bạn đồng học của ông rất ít người học Hán văn, vì môn này không thuộc khối kiến thức thi bằng sơ học. Nhưng ông vẫn kiên trì theo học Hán văn với thầy Thượng Tân Thị của mình. Nhờ vậy, Trần Văn Khê làm được nhiều bài thơ Đường luật khiến cho nhà thơ cũng chính là người thầy của mình không ít lần ngạc nhiên. Kỳ thi sơ học năm 1934, ông là một trong hai môn sinh đậu phần thi Hán văn.

Thủ khoa cao trung

Theo lẽ, khi đậu bằng sơ học tại Vĩnh Long, Trần Văn Khê phải thi vào trường Trung học Mỹ Tho. Nhưng do không ai thân thích để gửi gắm, cô Ba Viên đành để ông lên Sài Gòn, tìm người anh của ông bên họ nội làm giám hộ. Trong kỳ thi năm 1934 vào trường Trương Vĩnh Ký, ông đậu hạng thứ 13 và được nhận học bổng từ nhà nước Pháp.

Năm 1938, khi ông đang học năm thứ tư thì trường mở cuộc thi trong các cấp lớp: năm thứ tư trung học, năm thứ nhì và năm cuối ban tú tài

của lớp toán và lớp triết, chọn ở mỗi cấp một học sinh giỏi. Trường Trương Vĩnh Ký có sáu lớp năm tư trung học và hai lớp ngành thương mại gồm hơn 200 học sinh, nhưng chỉ chọn một người để tham gia kỳ thi trên. Vì vậy, các giáo sư trong trường đã ra một đề thi Pháp văn để chọn môn sinh xuất sắc nhất. Đề đề là: "Parmi les cinq vertus cardinales, l'urbanité est la première. Dites pourquoi". (Trong năm đức tính chủ yếu, lễ phép đứng hàng đầu. Cho biết tại sao?). Hơn một nửa học sinh năm ấy đều nhầm lẫn chữ urbanité (lễ phép) với chữ urbanisme (thiết kế đô thị) nên hầu hết bị lạc đề. Chỉ Trần Văn Khê là một trong số ít học sinh còn lại hoàn thành đúng đề thi.

Cuộc thi năm ấy ông đã đứng nhất. Ông cùng năm học sinh của các trường trung học khác được chọn đi tham quan toàn cõi An Nam theo tuyến xe lửa xuyên quốc gia vào dịp khánh thành con đường này.

Năm 1941, năm cuối cùng dưới mái trường Trương Vĩnh Ký, cũng là năm Trần Văn Khê đạt nhiều giải thưởng đặc biệt trong suốt 7 năm học

cao trung của mình. Ngoài đứng nhất tất cả môn học tại trường, ông còn nhận Giải tối ưu - Prix d'excellence, do toàn thể giáo sư bầu chọn mỗi lớp một người, căn cứ trên sức học suốt năm và kết quả của kỳ thi tam cá nguyệt và Giải danh dự - Prix d'honneur, dành cho học sinh đạt bằng danh dự hằng tháng trong suốt năm.

Ngoài ra, ông có thêm hai phần thưởng đặc biệt: Giải người bạn tốt do học sinh đề cử và Giải thưởng đặc biệt của Toàn quyền Decoux với tiền thưởng 300 đồng để đi du lịch trong Đông Dương.

Lúc học tại Trường trung học Trương Vĩnh Ký, Trần Văn Khê cùng Lưu Hữu Phước, Mai Văn Bộ, Huỳnh Văn Tiểng lập dàn nhạc của trường, và dàn nhạc trong Câu lạc bộ Scola Club, một câu lạc bộ học sinh của Hội SAMIPIC (Đức - Trí - Thể dục Nam kỳ). Ông chỉ huy hai dàn nhạc này từ năm 1939 cho đến lúc ra trường năm 1941. Bên cạnh đó, ông còn làm Tổng thư ký Hội Thể thao, trưởng ban tổ chức lễ đưa ông Táo, và giữ tủ sách của trường trong ba năm học tú tài .

GS.TS Trần Văn Khê. Nguồn: Internet

của Trường đại học Hà Nội, hợp tác với Đoàn kịch Anh Vũ của nhà thơ Thế Lữ trong vở Tục lụy, cùng Lưu Hữu Phước biểu diễn tại các trường Đồng Khánh, Áo Tím-tiền thân của trường Gia Long tại Sài Gòn. Bên cạnh đó, ông còn tham gia phong trào "Sinh viên phụng sự xã hội" và Hội truyền bá chữ quốc ngữ của Hoàng Xuân Hãn.

Thời kỳ này, Lưu Hữu Phước bắt đầu sáng tác những bản hùng ca như: *Thanh niên hành khúc, Bạch Đằng giang, Ái Chi Lăng, Người xưa đầu tá...* Khi soạn tổng phổ và tập luyện cho ban nhạc bài *Người xưa đầu tá* để biểu diễn tại giảng đường Đại học Hà Nội, ban kiểm duyệt đã buộc ông phải đổi tên bài hát thành *Kính cầu nguyện*, nhưng Sở Mật thám Pháp vẫn cấm biểu diễn. Tuy nhiên, nhóm của Trần Văn Khê vẫn ra mắt công chúng bản nhạc này. Ông nhớ lại: "Khi thổi bản nhạc lên, toàn thể khán giả đứng dậy nghiêm trang lắng nghe, trong lòng mọi người đều dào dạt một tình cảm khó tả (...). Tôi nhìn xuống thấy vài người lau vội những giọt nước mắt, còn dàn nhạc thì xúc động mà biểu diễn hay hơn bao giờ hết".

Năm 1949, Trần Văn Khê sang Pháp học tại Viện Khoa học Chính trị, Trường đại học Sorbonne. Năm 1951, ông tốt nghiệp Khoa học Chính trị, Khoa Giao dịch Quốc tế. Từ 1954 đến 1958, ông học Đại học Văn khoa Paris, Viện Âm nhạc học. Ông là người Việt đầu tiên đỗ tiến sĩ hạng tối ưu tại Khoa Âm nhạc học với luận án "La Musique Vietnamienne traditionnelle" (Âm nhạc truyền thống Việt Nam). Từ đó, ông được mời giảng dạy tại Đại học Sorbonne trong suốt 28 năm. Sự nghiệp nghiên cứu âm nhạc của ông bắt đầu từ năm 1959, không chỉ âm nhạc truyền thống Việt Nam mà còn âm nhạc truyền thống của các dân tộc khác ở châu Á ■

(*) Bài viết và các trích dẫn trong bài đều dựa theo Hồi ký Trần Văn Khê, NXB Trẻ, năm 2001.

“ Khi thổi bản nhạc lên, toàn thể khán giả đứng dậy nghiêm trang lắng nghe, trong lòng mọi người đều dào dạt một tình cảm khó tả (...). Tôi nhìn xuống thấy vài người lau vội những giọt nước mắt, còn dàn nhạc thì xúc động mà biểu diễn hay hơn bao giờ hết. ”

Tiến sĩ hạng tối ưu

Được học bổng của chính quyền thuộc địa, và học bổng đặc biệt của hội SAMIPIC, năm 1942, Trần Văn Khê ra Hà Nội học y khoa. Quá trình học đại học đã mở ra thời kỳ hoạt động âm nhạc sôi nổi cùng ý thức về tinh thần dân tộc sâu sắc hơn bao giờ hết nơi Trần Văn Khê.

Ở trường đại học, ông cùng các sinh viên Nam bộ như Lưu Hữu Phước, Huỳnh Văn Tiểng, Mai Văn Bộ, Nguyễn Thành Nguyên... hoạt động âm nhạc rất hào hứng trong Tổng hội Sinh viên. Ông giữ nhiệm vụ chỉ huy ban nhạc

Đại học Quốc gia TP.HCM. Ảnh: Lê Hồng Linh

MỘT SỐ ĐẠI HỌC QUỐC GIA TRONG KHỐI ASEAN

Cùng với sự trỗi dậy về mặt kinh tế, Mạng lưới Đại học Đông Nam Á (AUN) cũng dần trở thành một hiện tượng nổi bật trên bản đồ giáo dục thế giới hiện nay.

T.M

Đại học Quốc gia Hà Nội. Nguồn: Internet

Theo TS Nantana Gajasen, Giám đốc Điều hành AUN, Mạng lưới này được thành lập với mục đích thúc đẩy sự hợp tác giữa các trường đại học để nâng cao chất lượng giáo dục đại học và từ đó phát triển nguồn nhân lực trong khu vực. Vì thế, hầu hết đại học quốc gia hoặc đại học trọng điểm của các nước ASEAN đều lần lượt tham gia AUN.

▶ **Đại học Quốc gia Việt Nam**
Việt Nam có hai Đại học Quốc gia (ĐHQG) đặt tại Hà Nội và TP.HCM.

● **Đại học Quốc gia Hà Nội**
Tên tiếng Anh: Vietnam National University, Hanoi, viết tắt: VNU

Thành lập: 1996.

Ngành đào tạo: Đào tạo đa ngành, đa lĩnh vực, chất lượng cao.

Các đơn vị thành viên: Trường ĐH Công Nghệ, Trường ĐH Kinh tế, Trường ĐH Khoa học Tự nhiên, Trường ĐH KHXH&NV, Trường ĐH Ngoại Ngữ, Trường ĐH Giáo Dục, Trường ĐH Việt Nhật, cùng nhiều khoa trực thuộc và các viện nghiên cứu.

Thành viên AUN.

Trang Web: www.vnu.edu.vn

Đại học Hoàng gia Phnôm Pênh (Campuchia).
 Nguồn: Internet

● **Đại học Quốc gia TP.HCM**

Tên tiếng Anh: Vietnam National University, Ho Chi Minh City, viết tắt: VNU-HCM.

Thành lập: 1995, tọa lạc khu phố 6, phường Linh Trung, quận Thủ Đức.

Ngành đào tạo: Đào tạo đa ngành, đa lĩnh vực, chất lượng cao.

Các đơn vị thành viên: Trường ĐH Bách Khoa, Trường ĐH Khoa học Tự nhiên, Trường ĐHKHXH&NV, Trường ĐH Quốc Tế, Trường ĐH Công nghệ Thông tin, Trường ĐH Kinh tế - Luật, Khoa Y...

Thành viên AUN.

Trang Web: www.vnuhcm.edu.vn

▲ **Đại học Hoàng gia Phnôm Pênh (Campuchia)**

Tên tiếng Anh: Royal University of Phnom Penh (viết tắt: RUPP), là trường đại học xưa nhất và lớn nhất của Campuchia.

Thành lập: 1960, nằm ở thủ đô Phnôm Pênh.

Trường hiện có hơn 5.000 sinh viên và 3 khu trường sở, gồm: Khoa học Xã hội và Nhân văn, Khoa học, Viện ngoại ngữ. Năm 2001, trường bắt đầu đào tạo thạc sĩ phát triển du lịch.

Đại học Yangon (Myanmar). Nguồn: Internet

Thành viên AUN.

Trang Web: www.rupp.edu.kh

▲ **Đại học Quốc gia Lào (NUOL)**

Thành lập 1996, ở Viêng Chăn.

Trường đào tạo đa ngành, đa lĩnh vực với các đơn vị: Trường Nghiên cứu Cơ bản, Khoa học, Kỹ thuật Công trình, Nông nghiệp, Y khoa, Văn khoa, Sư phạm, Kinh tế, Quản trị Kinh doanh, Kiến trúc, Luật và Khoa học chính trị, Lâm nghiệp, Khoa học Xã hội, Trung tâm Phát triển Môi trường.

Thành viên AUN, Hệ thống Nghiên cứu và Học thuật Tiểu vùng Mekong mở rộng.

Trang Web: www.nuol.edu.la

▲ **Đại học Yangon (Myanmar)**

Đây là trường đại học nổi tiếng nhất của quốc gia này.

Vị trí: nằm ở Thị trấn Kamayut, Yangon, Myanmar.

Thành lập: 1878, là chi nhánh của Đại học Calcutta, Rangoon College được người Anh giảng dạy và quản lý.

Đại học Rangoon theo mô hình

Đại học Chulalongkorn (Thái lan).
 Nguồn: Internet

của Đại học Cambridge và Đại học Oxford. Suốt thập niên 1940 đến 1950, Đại học Rangoon là trường đại học danh tiếng nhất ở Đông Nam Á và là một trong những đại học hàng đầu châu Á, thu hút sinh viên của khu vực đến học

Thành viên AUN và một số tổ chức khác.

▶ **Đại học Chulalongkorn (Thái Lan)**

Thành lập: 1917, ở Bangkok, Thái Lan

Đại học Chulalongkorn là trường đại học nghiên cứu gồm 19 khoa, 23 trường cao đẳng và viện nghiên cứu trực thuộc.

Là trường thu hút các học sinh giỏi hàng đầu Thái Lan. Trong những năm 1973-1977, công chúa Maha Chakri Sirindhorn từng là sinh viên của trường, trở thành thành viên đầu tiên của Hoàng gia Thái Lan tốt nghiệp từ một trường Thái Lan. Trước đó, hoàng thất Thái thường học ở nước ngoài.

Đại học Quốc gia Singapore. Nguồn: Internet

Thành viên AUN và một số tổ chức khác.

Trang web: www.chula.ac.th

▶ **Đại học Quốc gia Singapore**

Tên tiếng Anh: National University of Singapore, viết tắt: NUS.

Thành lập: 1905, nằm ở Kent Ridge, Singapore.

Là viện đại học xưa nhất và lớn nhất về số lượng sinh viên tại Singapore.

Lần lượt các năm 2004, 2005,

2006, 2007 NUS được The Times Higher Education Supplement xếp hạng thứ 18, 22, 19 và 18 thế giới.

Thành viên của nhiều tổ chức, trong đó có AUN.

Trang Web: www.nus.edu.sg

▶ **Đại học Philippines**

Unibersidad ng Pilipinas trong tiếng Philippines, viết tắt: U.P.

Thành lập: 1908

Đào tạo đa ngành: từ nông nghiệp, y khoa, luật đến khoa học tự nhiên, khoa học xã hội, kỹ thuật,

Đại học Philippines. *Nguồn: Internet*

hiệu riêng, một ở Singapore (sau này thành ĐHQG Singapore) và một ở Kuala Lumpur (với tên gọi là Đại học Malaya).

Là đại học ra đời sớm nhất tại Malaysia.

Đại học Malaya xếp hạng 89 năm 2004 và năm 2005 xếp 169 trong số các đại học tốt nhất thế giới theo đánh giá của The Times' Higher Education Guide

Thành viên AUN và một số tổ chức khác.

Trang Web: www.um.edu.my ■

văn chương sáng tạo (creative writing) và mỹ thuật.

Thành viên AUN, Mạng lưới đại học ASEAN- châu Âu, Hiệp hội Đại học Vành đai Thái Bình Dương.

Trang web: www.up.edu.ph

▶ **Đại học Indonesia**

Tiếng Indonesia: Universitas Indonesia, viết tắt: UI, là trường đại học lâu đời nhất ở Indonesia.

Thành lập: 1950, có 2 cơ sở ở Jakarta và Depok.

Đơn vị thành viên, gồm 12 khoa: Khoa Y, Khoa Nha, Khoa Toán học và Khoa học Tự nhiên, Khoa Luật, Khoa Tâm lý, Khoa Kỹ thuật, Khoa Kinh tế, Khoa Y tế Công cộng, Khoa Khoa học Xã hội và Chính trị, Khoa Nhân văn, Khoa Điều dưỡng, Khoa Khoa học Máy tính.

Thành viên AUN.

Trang Web: www.ui.ac.id

▶ **Trường đại học Malaya (Malaysia)**

Thành lập: 1949, gồm hai phân

Đại học Indonesia. *Nguồn: Internet*

Trường đại học Malaya (Malaysia). *Nguồn: Internet*

BRICS:

SỰ TRỖI DẬY CỦA CÁC CƯỜNG QUỐC TRI THỨC

Sáng 17/6/2015, Trung tâm Nghiên cứu Quốc tế (SCIS) thuộc Trường ĐH KHXH&NV, ĐHQG-HCM đã tổ chức buổi tọa đàm khoa học về chủ đề "BRICS: Sự trỗi dậy của các cường quốc tri thức". Dưới đây là lược ghi ý kiến của Tiến sĩ Maximilian Mayer, giảng viên Đại học Bonn, Đức.

Bùi Việt Thành lược ghi

BRICS là tên viết tắt tiếng Anh của 5 quốc gia có nền kinh tế đang lên, gồm Brazil, Nga, Ấn Độ, Trung Quốc và Nam Phi. Mới đây, Nga và Trung Quốc thành lập một ngân hàng và một quỹ tiền tệ chung nhằm ngăn chặn ảnh hưởng của phương Tây bằng cách tạo lập trật tự thế giới mới dựa trên các nước mới nổi, trong đó Moscow và Bắc Kinh giữ vai trò lãnh đạo. Động thái này khiến giới chính trị, kinh tế và học thuật càng quan tâm hơn đến BRICS trong bối cảnh

tỷ đôla vào năm 2011. Quá trình quốc tế hóa nền kinh tế Brazil đang tăng tốc với các công ty đa quốc gia thuộc các lĩnh vực quan trọng như ngân hàng, xây dựng, máy bay, thép, vận tải và dệt may. Về xã hội, Brazil đẩy mạnh đầu tư vào chương trình giáo dục và hỗ trợ dân nghèo, giúp kinh tế tổng thể đạt tăng trưởng cao với hơn 40 triệu người đã gia nhập tầng lớp trung lưu. Nhờ đó, Brazil lấy được niềm tin chính trị của thế giới thể hiện qua việc mở cửa hơn 40 đại sứ

sự sụp đổ của hệ thống Xô-viết và hàng loạt các cải cách khác dần đưa nước Nga trở thành nền kinh tế thị trường. Từ 1995-1997, các thể chế của nền kinh tế mới hình thành và vấn đề thiếu hàng hóa đã chấm dứt. Giá trị thật của đồng rúp và cơ cấu của nền kinh tế mới (quy luật cung cầu) tạo động lực phát triển cho nước Nga. Trong thập niên đầu thế kỷ XXI, kinh tế Nga tăng trưởng rất nhanh, GDP đạt tới 185% so với năm 1998, tốc độ tăng trưởng trung bình hàng năm

Ấn Độ. Nguồn: Internet

toàn cầu hóa đang diễn ra ráo rít và phức tạp hiện nay.

Những thành công từ cải cách của BRICS

Brazil đã có những chuyển đổi sâu rộng từ khi thực hiện kế hoạch hiện đại hóa đất nước trong thập niên 1990. Về kinh tế, áp dụng chính sách thắt chặt tài chính, giữ lạm phát theo chỉ tiêu và duy trì tỷ giá hối đoái linh hoạt, Brazil thu hút được dòng vốn đầu tư nước ngoài và dự trữ ngoại hối vượt quá 350 tỷ đôla, ngoại thương đạt 500

quán, chủ yếu là ở châu Phi, châu Á, Trung Mỹ... Hiện nay, Brazil còn tích cực tham gia các vấn đề toàn cầu như môi trường, biến đổi khí hậu, năng lượng, ngoại thương, nguồn nước và nhân quyền. Brazil không còn là một quốc gia ngồi chờ phản ứng mà đã tỏ ra là nước chủ động trong quan hệ song phương và có lập trường kiên định tại các cơ quan quốc tế.

Nước Nga trong những năm 1989-1998 đã trải qua giai đoạn khủng hoảng trầm trọng. Khủng hoảng về chuyển đổi, gắn liền với

đạt 7,3%. Đó là lý do tại sao Nga có tên trong danh sách BRIC, và là một trong các nước đầu tàu thúc đẩy tăng trưởng kinh tế thế giới hiện nay.

GDP của Ấn Độ đang dần đóng góp nhiều hơn vào kinh tế thế giới, thậm chí hơn cả Mỹ. Tại cuộc họp G20 (2011), các nước châu Âu phải cầu cứu Ấn Độ và Trung Quốc giúp đối phó với khủng hoảng tài chính. Cách đây 30 năm, đây là điều không thể tưởng tượng được, nhưng giờ là sự thật. Ấn Độ tập trung vào ngoại

thương, đó là một thế mạnh mang đặc điểm của châu Á. Ấn Độ còn là người khổng lồ về dịch vụ và phương châm cạnh tranh, hợp tác toàn diện đã đưa Ấn Độ trở thành thị trường lớn của thế giới.

GDP của Trung Quốc đã tăng từ 10 nghìn tỷ lên gần 40 nghìn tỷ nhân dân tệ, trở thành nền kinh tế lớn thứ hai trên thế giới. Ngoại thương của Trung Quốc tăng từ dưới 500 tỷ lên gần 3.000 tỷ đôla. Trung Quốc đã thay đổi mạnh từ một nước phải nhập khẩu vốn,

với thị trường nguyên liệu và sản xuất quốc tế. Vấn đề quản lý hiệu quả và tạo động lực phát triển kinh tế dựa trên tri thức, trong đó lĩnh vực nghiên cứu và đổi mới công nghệ trở thành một cuộc chiến thật sự. Các nhà quan sát đánh giá BRICS có thể sớm vượt qua các nước phát triển truyền thống, trở thành những cường quốc hàng đầu vào giữa thế kỷ XXI.

BRICS đang hướng tới một xã hội tri thức, lợi ích thu được sẽ đầu tư vào giáo dục một

nguồn lực khoa học và tri thức trong nước.

Chính phủ Trung Quốc luôn nhấn mạnh đổi mới là "linh hồn", là "động lực" của sự phát triển kinh tế, hướng tới xây dựng Trung Quốc trở thành quốc gia hàng đầu thế giới về nghiên cứu và đổi mới công nghệ vào năm 2050. Tương tự, hầu hết kế hoạch 5 năm gần đây của chính phủ Ấn Độ là tìm cách chuyển đổi đất nước thành một xã hội tri thức, kế hoạch bao gồm việc tăng chi phí cho R&D lên mức

Trung Quốc. Nguồn: Internet

công nghệ và bí quyết công nghiệp từ nước ngoài trở thành một quốc gia xuất khẩu vốn và khoa học kỹ thuật trên trường quốc tế.

Kiến thức và công nghệ: cốt lõi của phát triển

Toàn cầu hóa được xem như là một cuộc cạnh tranh tổng thể về kiến thức, công nghệ mới và khả năng sáng tạo mà BRICS là "nhân vật" đang rất nổi bật. Tầm quan trọng về kinh tế, chính trị ngày càng lớn mang lại nhiều tranh luận về sự gia tăng tính cạnh tranh đối

cách hợp lý, để phát triển dựa vào nguồn lực của họ. Đầu tư vào nghiên cứu và phát triển (R&D) với các biện pháp khác nhau nhằm cải thiện và mở rộng đổi mới hệ thống quốc gia được các nước BRICS chú trọng. "Kiến thức" và "Công nghệ" là nhân tố rất quan trọng đối với nền chính trị quốc tế, là năng lực cạnh tranh của các quốc gia. BRICS cố gắng phát triển xã hội dựa trên tri thức của thế giới cùng với việc mở rộng kiến thức, quyền lực và ảnh hưởng đối với việc phân phối tổng thể các

300%. Trong khi đó, chính phủ Nga cố gắng làm giảm các ảnh hưởng xấu đến chính sách cải cách khoa học và công nghệ để đất nước phát triển thịnh vượng hơn.

Mức độ thành công của BRICS

BRICS đã đạt các mục tiêu đổi mới đầy tham vọng của họ bằng các chiến lược cụ thể giúp thu hẹp khoảng cách với các nước phát triển hiện nay. Các xu hướng phát triển đổi mới khoa học và công nghệ của các quốc gia, cũng như

“ BRICS là tương lai - là sức mạnh mới đe dọa quyền lực của các nước giàu - nhưng triển vọng để trở thành một khối liên minh vững chắc thì vẫn còn đang để ngỏ. ”

Patent applications for the top 10 offices, 2013

Trung Quốc, Nga, Ấn Độ và Brazil lọt vào top 10 quốc gia đăng ký bản quyền nhiều nhất thế giới năm 2013. *Nguồn: Maximilian Mayer*

thách thức hiện tại về đổi mới chính sách của nhóm BRICS sẽ còn tranh cãi. Tuy nhiên, theo đánh giá của Trung tâm Nghiên cứu Toàn cầu (CGS) thuộc Đại

học Bonn về các chỉ số quản trị bền vững (SGI) cho thấy vị trí tương đối của các nước thành viên BRICS có được là nhờ vào sự sáng tạo, nhất là các thay đổi về "sức mạnh

tri thức" trong suốt 10 năm qua.

BRICS đã ngày càng trở nên quan trọng đối với nền kinh tế toàn cầu. Năm 2000, 5 nền kinh tế này chỉ chiếm có hơn 8% tổng GDP toàn cầu và tỷ lệ này đã tăng lên gần 20% trong năm ngoái. Tới năm 2016, tỷ trọng đóng góp của BRICS đối với thế giới có thể gần chạm mức 28%. Trong đó, Trung Quốc là nền kinh tế tăng trưởng nhanh nhất. Đóng góp của Trung Quốc vào GDP toàn cầu đã tăng từ 3,7% trong năm 2000 lên 10,2% trong năm 2011 và dự báo sẽ tăng đến 15,7% vào năm 2016.

BRICS là tương lai - là sức mạnh mới đe dọa quyền lực của các nước giàu - nhưng triển vọng để trở thành một khối liên minh vững chắc thì vẫn còn đang để ngỏ ■

Trung Quốc là quốc gia có nền kinh tế tăng trưởng nhanh nhất. *Nguồn: Internet*

Hoa trạng nguyên của thế hệ 97

Đó là những gương mặt đã ghi tên mình trong bảng vàng thủ khoa của kỳ xét tuyển đại học năm nay. Nét nổi bật ở họ là sự kiên trì và phấn đấu không ngừng trong học tập. Mỗi người là một cá tính, mang trong mình những ước mơ cao đẹp. Nhìn lại chặng đường mà họ đi qua sẽ là một trải nghiệm hữu ích cho các tân sinh viên.

Phan Nhật Anh

Ngô Thành Long. Ảnh: NVCC

► **Nỗ lực hơn nữa để không phải hối hận**

Ngô Thành Long, Thủ khoa Trường ĐH KHXH & NV (Khoa Báo chí và Truyền thông, 27,75 điểm khối C)

Mọi người thường nghĩ khối C phải luôn học bài nhiều. Nhưng theo tôi, đó chỉ là một phần của quá trình học. Bản thân tôi luôn yêu cầu mình phải tập trung nghe giảng để có thể hiểu bài ngay trên lớp. Về nhà, tôi ngẫm lại lời giảng của thầy cô và tự tập vẽ sơ đồ tư duy để nhớ kỹ hơn. Còn với các dữ kiện khó nhớ, tôi thường mã hóa thành ngày tháng năm sinh của bạn bè, cha mẹ để cho việc học dễ dàng hơn. Bên cạnh đó, tôi còn tham gia các buổi học ngoại khóa, chiếu phim tài liệu do nhà trường tổ chức để nâng cao hiểu biết. Đó cũng là phần kiến thức quan trọng mà tôi thường vận dụng vào bài làm của mình.

Tôi tìm hiểu về ngành báo chí cũng hơn hai năm rồi. Với tôi, ngoài ngành báo chí - truyền thông, tôi sẽ không lựa chọn ngành nào khác. Vì chỉ khi học tập và làm việc trong ngành này, tôi mới có thể phát huy hết khả năng của mình. Tôi hy vọng sẽ có thể viết những bài báo hay, dùng ngòi bút của mình để giúp đỡ những mảnh đời bất hạnh. Tôi biết rằng con đường phía trước còn nhiều gian nan. Mọi thứ chỉ vừa bắt đầu và tôi không cho phép mình ngủ quên trong chiến thắng. Tôi biết mình phải luôn nỗ lực hơn nữa để không phải hối hận về sau.

► **Tự đánh giá năng lực để biết các mặt hạn chế**

Nguyễn Ngọc Bảo Trân, Thủ khoa Trường ĐH Quốc Tế (ngành Kỹ thuật Y sinh, 27,75 điểm khối A1)

Trước khi bước vào kỳ thi THPT Quốc gia năm nay, tôi cảm thấy hơi bất ngờ và lo lắng vì chỉ thi có một lần. Nhưng qua tìm hiểu, tôi đã có thể định hướng rõ hơn về kế hoạch ôn tập của mình. Chẳng hạn với nhóm câu hỏi yêu cầu mức độ nhận biết, tôi chỉ cần nắm vững kiến thức nền và kỹ năng cơ bản là có thể giải quyết nhanh chóng. Những nhóm câu hỏi về hình học phẳng, phương trình, hệ phương trình và bất đẳng thức trong môn toán, tôi tập trung thời gian để luyện tập, nghiên cứu nhiều dạng bài mới lạ.

Tôi thường xuyên giải đề thi các năm trước để tiếp cận cấu trúc đề và làm quen với áp lực thời gian. Tôi cũng tham gia các kỳ thi thử để tự đánh giá năng lực và biết được các mặt hạn chế của mình. Bên cạnh đó, tôi tranh thủ học hỏi kinh nghiệm từ đàn anh để rút ra một kế hoạch ôn tập hợp lý cho bản thân. Giảng đường đại học đã mở ra, tôi mong rằng bốn năm sau mình sẽ trở thành một kỹ sư giỏi trong lĩnh vực kỹ thuật y sinh.

Nguyễn Ngọc Bảo Trân. Ảnh: NVCC

► **Hiện thực hóa giấc mơ doanh nhân**

Lê Đức Khải, Thủ khoa Trường ĐH Kinh tế - Luật (ngành Kinh tế Đối ngoại, 27 điểm khối A1)

Tôi vốn là một học sinh trung bình nên tôi luôn siêng năng, chăm chỉ học để bằng các bạn khác. Năm lớp 10 và 11, tôi cố gắng cải thiện tư duy toán học của mình bằng cách giải nhiều bài khó, đọc các loại sách tham khảo và giải bằng những cách hay, lạ. Anh văn là môn sở trường nên tôi không mất nhiều thời gian để học. Đến năm 12, tôi "đầu tư" mạnh vào toán và lý. Tôi học theo từng dạng bài. Mỗi dạng, tôi học phần cơ bản

Lê Đức Khải. Ảnh: NVCC

nhanh nhất có thể, rồi mới luyện những bài nâng cao. Và một tháng trước Tết Âm lịch, tôi đã hoàn thành toàn bộ chương trình trong sách giáo khoa 12. Sau đó, tôi lên kế hoạch luyện giải đề. Tôi luôn đặt mục tiêu mỗi tuần phải giải xong 8 đề toán, 8 đề lý và 4 đề Anh văn.

Tháng 10 này, tôi sang Đức du học chuyển tiếp vào Trường ĐH FH Aachen, ngành Biomedical Engineering (Kỹ thuật Y sinh), vì trước đó tôi đã vượt qua kỳ thi đầu vào của Freshman Institute (Đức). Tuy du học ngành kỹ thuật nhưng tôi rất yêu thích kinh doanh. Đức là đất nước số một thế giới về kỹ thuật, đặc biệt là y sinh. Hơn nữa, hiệp định FTA Việt Nam - EU đã được ký kết, nên tôi muốn rằng mình sẽ nắm trọn cơ hội đó và hiện thực hóa giấc mơ trở thành doanh nhân của mình.

Phạm Nguyễn Thành Trung. Ảnh: NVCC

► Ngành học nào cũng cần sự dẫn thân

Phạm Nguyễn Thành Trung, Thủ khoa Khoa Y ĐHQG TP.HCM (27,75 điểm khối B)

Ngay trong hè năm lớp 11, tôi đã cố gắng hoàn thành chương trình lớp 12 của ba môn toán, hóa, sinh. Còn năm học 12, tôi dùng để giải đề và nghe thầy cô giảng giải những thắc mắc và lỗi trong kiến thức. Tôi cũng thường xuyên lên mạng cập nhật thông tin mới về đề thi, xem các bài giảng online và diễn đàn ôn tập của học sinh để có thêm kinh nghiệm. Cách học này không có gì đặc biệt đối với dân tự nhiên. Bạn có kết quả thi cử cao, nghĩa là bạn có sự cố gắng nhiều hơn, kiên trì lâu hơn và thêm một chút may mắn. Kết quả một kỳ thi chỉ phản ánh phần nào của quá trình học. Thật khó để nói hết những trải nghiệm của một học sinh cuối cấp khi đối mặt với các cuộc thi, mà ở đó sẽ mở ra những ngã rẽ khác nhau trong cuộc đời của mỗi người.

Chọn học y, nghĩa là công việc mai sau của bạn sẽ gắn liền với sinh mệnh của nhiều người. Tôi cũng đã nghe các anh chị đi trước nói về sự vất vả trong quá trình học. Trước tiên là thời gian đại học sẽ dài hơn so với các bạn thuộc những ngành nghề khác. Nhưng tôi nghĩ rằng ngành học nào cũng cần sự dẫn thân. Con đường đi đến tương lai không bao giờ dễ dàng cả. Hy vọng rằng tôi sẽ trở thành một bác sĩ và là một nhà khoa học để nghiên cứu và tìm ra phương pháp chữa bệnh hiểm nghèo cho mọi người.

► Hãy tự mình viết game mà chơi

Trần Nguyễn Khánh, Thủ khoa Trường ĐH Công nghệ Thông tin (ngành Khoa học Máy tính, 27,5 điểm khối A)

Cách thức ôn tập của tôi không có gì đặc biệt. Đơn thuần là giải đề và đọc nhiều sách. Có lẽ bạn bè tôi và bất kỳ ai thi các khối tự nhiên đều sẽ làm vậy. Cấu trúc đề thi năm nay thay đổi nên cách ôn tập của tôi cũng có những thay đổi không nhỏ. Độ phân hóa đề thi hẹp hơn, chiếm khoảng 40% đề thi. Khoảng 60% đề là cơ bản, dành cho học sinh tầm trung có thể dễ dàng vượt qua. Vì vậy, việc ôn tập của tôi không khó khăn cho lắm.

Đại học trong hình dung của tôi là môi trường tự học. Nó sẽ giúp tôi rèn luyện bản thân nhiều hơn so với thời phổ thông. Hy vọng sau 4 năm ở đại học, tôi sẽ trở thành một kỹ sư lập trình game. Sở dĩ như vậy vì tôi luôn nhớ đến lời người thầy chủ nhiệm thời phổ thông của tôi: "Game là một phần mềm do người khác viết ra, các em chơi nó nghĩa là các em chỉ mãi bám theo đuôi người khác. Nếu muốn chơi, hãy tự mình viết game mà chơi". Nhất định tôi sẽ viết ra một phần mềm về game cho riêng mình ■

Trần Nguyễn Khánh. Ảnh: NVCC

An Chi

* **Ngọc Nhung:** *Lướt Facebook, tôi thấy trên Dòng thời gian của một người bạn có mục “Những lời vàng ngọc của bác sĩ Nguyễn Hy Vọng”. Tôi tò mò tìm hiểu thêm thì thấy vị này còn là tác giả bộ Từ điển nguồn gốc tiếng Việt gồm 3 tập với 27.500 mục từ. Xin nhờ ông An Chi cho biết ý kiến về bộ sách này và những lời vàng ngọc kia.*

- **Trả lời:** Chúng tôi xin nói rằng bộ *Từ điển nguồn gốc tiếng Việt* này không phải là một công trình từ nguyên học chính danh. Chỉ cần đọc một vài “lời vàng ngọc” của vị bác sĩ này thì có thể thấy rằng kiến thức ngữ học của ông rất hạn chế. Trong bài *Tiếng Việt là linh hồn của người Việt*, ông viết:

“Cách đây hai năm, trong một cuộc phỏng vấn của báo *Tuổi Trẻ*, họ bảo tôi về dạy chữ Tàu cho học trò trung học ở bên ấy để hiểu thêm tiếng Việt! Tôi bảo họ: Cũng được thôi, học được cái gì hay cái ấy, nhưng phải hiểu rằng, các anh học tiếng Tàu mười đời đi nữa thì chỉ biết tiếng Tàu thôi. Còn tiếng Việt thì khác vì giữa tiếng Việt và tiếng Tàu khác nhau như con quạ với con sáo. Họ không hiểu và muốn tôi đưa ra một vài thí dụ thì tôi bảo: Có ngay, tôi chấp một ngàn triệu người Tàu và mấy trăm ông học giả Hán Việt ở bên đó là sau khi học tiếng Tàu đến bạc đầu có hiểu được ‘sạch sẽ’ với sẽ là gì không, ‘xuề xòa’ với xòa là gì không, ‘lôi thôi’ với thôi là gì không? Nếu ai, nếu nhờ học thêm tiếng Tàu mà hiểu nghĩa được mấy ngàn tiếng Việt thì tôi sẽ xin đi đầu xuống đất ngay. Họ thôi không đòi ‘hiểu’ nữa, và cái đầu tôi vẫn còn nhìn lên trời”.

Chỉ cần một chút nhạy bén cũng có thể thấy những lời trên của bác sĩ Nguyễn Hy Vọng thực chất chỉ là chuyện tếu táo. Không biết anh nhà báo hay người đối thoại nào lại dám trịch thượng mà mời một người chữ nghĩa đầy mình như bác sĩ Vọng “về dạy chữ Tàu cho học trò trung học ở bên ấy”. Nếu thực tâm muốn thỉnh giảng thì người ta phải mời ông về dạy ở bậc đại học, chứ “bên ấy” đâu có thiếu người dạy chữ Tàu cho học trò trung học. Vả lại, ở “bên ấy” cũng

“Những lời vàng ngọc” và bộ *Từ điển nguồn gốc tiếng Việt*

chẳng có ai nói “nhờ học thêm tiếng Tàu mà hiểu nghĩa được mấy ngàn tiếng Việt” như bác sĩ Vọng đã nghĩ. Cái khái niệm “tiếng” của “bên ấy” là “language” (như trong “English language”, “French language”) còn khái niệm “tiếng” của bác sĩ Vọng chỉ là “word” (như: black, đen, noir, white, trắng, blanc...); cho nên “tiếng” của “bên ấy” chứa trong lòng nó vô số “tiếng” của Nguyễn Hy Vọng. Huống chi, ở bên ấy, đâu có ai nghĩ rằng phải học tiếng Tàu để biết được “sẽ” trong “sạch sẽ” là gì; “xòa” trong “xuề xòa” là gì, “thôi” trong “lôi thôi” là gì. Ở “bên ấy”, người ta chỉ nghĩ rằng nếu biết được “tiếng Tàu” - thực ra là “chữ Hán” - thì sẽ hiểu được “yếu điểm” là “điểm quan trọng”, chứ không phải đồng nghĩa với “nhược điểm”; rằng “vấn nạn” là “hỏi vấn” chứ không phải “vấn đề khó giải quyết” (mà tiếng Hán là “nan đề”); rằng “lang bạt” thực chất chỉ là hai tiếng đầu tiên trong bốn tiếng “lang bạt kỳ hồ”, nghĩa là “con sói giẫm lên cái yếm da [ở cổ] của nó”, bây giờ đã bị hiểu trẹo đi...

Ấy là còn chưa nói đến chuyện lớn lao hơn: Xưa nước ta từng lấy chữ Hán làm quốc gia văn tự và dùng văn ngôn (của tiếng Hán) trong các văn kiện của nhà nước cũng như để ghi chép, sáng tác trong khoảng 1.000 năm. Vì vậy nếu không biết chữ Hán thì làm sao đọc được *Hịch tướng sĩ*, *Bình Ngô đại cáo* và bao nhiêu văn thơ khác của tiền nhân, trong đó có thơ chữ Hán của Nguyễn Trãi, Nguyễn Du? Biết bao nhiêu câu đối ở đền, chùa nếu không biết chữ Hán thì làm sao đọc được? Đấy, người ta hiểu là hiểu như thế chứ đâu phải vì cả tin vào cái khối “chữ nghĩa quốc tế khổng lồ” của mình mà hiểu trật đường rầy như bác sĩ Vọng. Phí lý và hờn nhiên nhất là chuyện bác sĩ Vọng cho rằng một ngàn triệu người Tàu sau khi học tiếng Tàu đến bạc đầu cũng không thể hiểu được “sẽ” trong “sạch sẽ”, “xòa” trong “xuề xòa”, “thôi” trong “lôi thôi” là gì. Ở trên đời này có ai lại khuyên học sinh Pháp phải học cho giỏi tiếng Pháp để biết tiếng Đức, học sinh Đức phải học cho giỏi tiếng

Đức để biết tiếng Anh, học sinh Anh phải học cho giỏi tiếng Anh để biết tiếng Nga? Vì vậy mà lẽ ra bác sĩ Vọng nên xin lỗi “một ngàn triệu người Tàu và mấy trăm ông học giả Hán Việt ở bên đó” chứ không nên thách họ “học tiếng Tàu đến bạc đầu” mần chi. Và ông cũng nên xin lỗi người Việt Nam ở “bên ấy” vì đã nhõ thách họ “học tiếng Tàu đến mười đời”. Mà “mấy trăm ông học giả Hán Việt ở bên đó” và dân Việt Nam ở “bên đó” cũng chẳng cần ông phải đi đầu xuống đất làm gì. Ông cứ ngựa mặt lên trời mà hãnh diện với bộ *Từ điển nguồn gốc tiếng Việt* dày cộm của ông.

Vậy *Từ điển nguồn gốc tiếng Việt* là một bộ sách như thế nào? Như ở đầu bài chúng tôi đã nói: nó không phải là một công trình từ nguyên học chính danh. Ngay cái tên của nó cũng đã không ổn rồi. Bất cứ người Việt Nam nào, dù ở trong nước hay ở “bên ấy”, nếu hiểu đúng tinh thần của tiếng Việt thì phải biết rằng “nguồn gốc tiếng Việt” ở đây là “Vietnamese language origin” trong khi bộ từ điển của bác sĩ Vọng thì lại trình bày “nguồn gốc” (?) của từ hoặc hình vị tiếng Việt. Điều này có nghĩa ông không phân biệt được “language origin” với “word origin”. Với “word origin” thì ta mới có thể có từ điển chữ với “language origin” thì ta chỉ có thể có những chuyên luận, những công trình biên khảo mà thôi, chẳng hạn như *Linguistic Research on the Origins of the Vietnamese Language* của Mark Alves (Journal of Vietnamese Studies, Vol. 1, No. 1-2 [February/August 2006], pp. 104-130).

Ngay cái tên của nó mà tác giả đã dịch sang tiếng Anh thành “Vietnamese Cognatic Dictionary” và tiếng Pháp thành “Dictionnaire Cognatique Vietnamien”, chúng tôi cũng thấy chưa thông. Đành rằng tiếng Anh có dùng “cognate” còn tiếng Pháp thì dùng “cognat” để gọi “từ hoặc hình vị đồng nguyên” nhưng tính từ phái sinh “cognatic” và “cognatique” thì lại là chuyện khác. Người ta chỉ dùng “cognatic” và

“cognatique” để nói về huyết thống, về quan hệ thân tộc chứ không dùng hai từ này làm thuật ngữ ngữ học. Thực ra, “cognatic/cognatique” vốn có nghĩa là liên quan đến họ ngoại, được dùng trong thế đối lập với “agnatic/agnatique”, là liên quan đến họ nội. Từ điển *Littre 1876* cho biết “cognatique” là một thuật ngữ luật học xưa còn *Le Grand Larousse Illustré*, édition Prestige 2015, cũng không hề ghi nhận từ này có liên quan gì đến ngữ học. Vì vậy, thay vì “cognatic dictionary” và “dictionnaire cognatique”, người ta chỉ dùng “etymological dictionary” và “dictionnaire étymologique”, nghĩa là từ điển từ nguyên, như vẫn thường thấy. Vấn đề là phải dùng cho đúng thuật ngữ của lĩnh vực mình biên soạn, chứ không phải là lật từ điển ra để tìm cái từ mà mình ách chừng là thích hợp để dịch sang tiếng Anh, tiếng Pháp. Thế nhưng bác sĩ Vọng lại còn giới thiệu sách của mình là “cognatic reference dictionary”. Không biết các nhà ngữ học Äng Lê và Huê Kỳ nghĩ sao về cái ngữ đoạn này?

Bộ sách của bác sĩ Nguyễn Hy Vọng thực chất chỉ là một bộ từ điển về các từ đồng nghĩa, tức “synonym dictionary/dictionary of synonyms” (tiếng Anh) và “dictionnaire des synonymes” (tiếng Pháp) không hơn không kém. Mà chúng có là những từ đồng nghĩa đích thực hay không thì cũng còn cần đến một sự thẩm định rất công phu (nếu nó thực sự xứng đáng với sự thẩm định này). Carl Darling Buck có một pho từ điển chưa dày bằng bộ sách của bác sĩ Vọng; nó chỉ dày hơn 1.500 trang (nhưng giá trị học thuật của nó thì chắc chắn là “dày” hơn rất nhiều) và có nhan đề *A Dictionary of Selected Synonyms in The Principal Indo-European Languages* (The University of Chicago Press, Third Impression 1971). Buck đã tự giới hạn trong phạm vi các ngôn ngữ Ấn Âu, là những ngôn ngữ đã được nghiên cứu chắc chắn và rõ ràng về mặt từ nguyên cho nên độ tin cậy về mặt này rất cao. Ấy vậy mà Buck cũng chỉ gọi chung các từ (words) đem ra so sánh trong pho từ điển của mình là “synonyms”, chứ không gọi là

“cognates” mặc dù cognates trăm phần trăm thì nhan nhản ở trong sách. Và trong pho từ điển của mình, sau từng bảng so sánh những từ đồng nghĩa (trong hàng chục thứ tiếng Ấn Âu), Buck luôn luôn thực hiện việc biện luận tỉ mỉ về từ nguyên chứ không phải hoàn toàn không có biện luận như bác sĩ Vọng. Và vì nhầm lẫn về khái niệm “cognate” (từ đồng nguyên) nên bác sĩ Vọng đã viết:

“Các tiếng nói Đông Nam Á (Khmer, Lào, Thái, Chàm, Malay, Indonesia, Nùng, Hmong Bahnar, Rhade...) bao bọc tiếng Việt trong một vòng dây thân ái của tình anh em ngôn ngữ chung giòng (sic) chung họ hàng mà chúng ta không ngờ đến đó thôi.” (*Cái tình thân đặc biệt của tiếng Việt*).

Thực ra ở đây có đến 5 dòng họ: (1) Tiếng Khmer và tiếng Bahnar thuộc dòng Môn - Khmer; (2) Tiếng Lào và tiếng Thái (Lan) thuộc nhóm phía Tây của các ngôn ngữ Tày - Thái, chịu nhiều ảnh hưởng của tiếng Sanskrit; (3) Tiếng Chàm, tiếng Malay, tiếng Indonesia và tiếng Rhade (Rhadé) thuộc họ Malayo - Polynesian; (4) Tiếng Nùng thuộc nhóm phía Đông của các ngôn ngữ Tày - Thái chịu ảnh hưởng của tiếng Hán; (5) Tiếng Hmong là một ngôn ngữ Miêu - Dao. Vì vậy, về mặt phổ hệ, không thể nói 10 ngôn ngữ trên là “chung dòng chung họ hàng” được. Có lẽ do không phân biệt được về mặt ngữ hệ nên dễ thấy có những từ đồng nghĩa và cận âm với từ của tiếng Việt thì bác sĩ Vọng đều cho là “cognates” tât tẩn tật. Thực ra, khái niệm “cognate” chỉ có hiệu lực trong phạm vi một dòng họ mà thôi; ra khỏi quỹ đạo đó thì chỉ có thể là từ mượn (borrowing, emprunt). *Longman Dictionary of Language Teaching & Applied Linguistics* của Jack C. Richards, John Platt, Heidi Platt (Longman Group UK Limited, Third Edition 1993) đã định nghĩa “cognate” rạch ròi như sau:

“A word in one language which is similar in form and meaning to a word in another language because both languages are related. For example English *brother* and German *Bruder*.

Sometimes words in two languages are similar in form and meaning but

are borrowings and not cognate forms. For example, *kampuni* in the African language Swahili, is a borrowing from English *company*”.

Dịch nghĩa:

“(Cognate) là từ của một ngôn ngữ, tương tự về hình thức và ý nghĩa với từ của một ngôn ngữ khác do cả hai đều có họ hàng với nhau. Thí dụ như *brother* của tiếng Anh và *Bruder* của tiếng Đức.

Có khi từ của hai ngôn ngữ (cũng) tương tự về hình thức và ý nghĩa nhưng lại là từ mượn chứ không phải là những hình thức đồng nguyên. Thí dụ như *kampuni* của tiếng Swahili châu Phi là từ mượn ở *company* của tiếng Anh”.

Xin lấy một thí dụ thuộc loại đơn giản, để thấy trong quyển từ điển của mình, bác sĩ Vọng cho rằng từ mượn là từ đồng nguyên:

Việt: ách; Thái: eek; Lào: eék; Nùng: ách; Tàu: ách

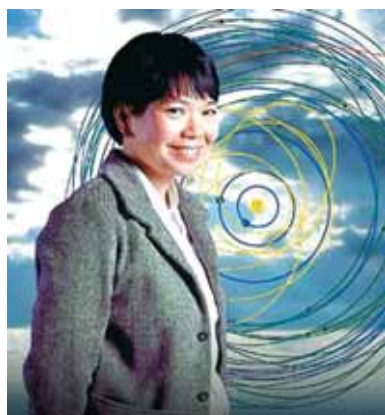
Ở đây, “ách” là âm Hán Việt của chữ (輓), có nghĩa là... ách; nói một cách khác, đây là một từ Việt gốc Hán chứ không có chuyện đồng nguyên. Chữ (輓), khi mà nguyên âm của nó hãy còn là [ɛ], chính là nguyên từ (etymon) của “eek” (Thái [Lan]) và “eék” (Lào); nói một cách khác, đây là từ Thái [Lan] và từ Lào gốc Hán; cũng không có chuyện đồng nguyên (với tiếng Hán). Chữ “ách” mà bác sĩ Vọng ghi là tiếng Nùng thì chúng tôi cho là chuyện khả nghi. *Từ điển Tày - Nùng - Việt* của Hoàng Văn Ma, Lục Văn Páo, Hoàng Chí (NXB Khoa học Xã hội, Hà Nội, 1974) ghi âm của nó là “ec”, tức [ɛk]. Chắc chắn đây là cách ghi âm chính xác hơn cách của bác sĩ Vọng và đây cũng là một từ mượn, chứ không phải đồng nguyên với (輓) của tiếng Hán. Cuối cùng, cách ghi “Tàu: ách” của bác sĩ Vọng chỉ chứng tỏ rằng ông đã vi phạm nguyên tắc khi so sánh. Lý do: “ách” là âm Hán Việt của chữ (輓) còn âm “Tàu” của chữ này thì lại là “è”.

Tóm lại, tính khoa học trong bộ từ điển của bác sĩ Nguyễn Hy Vọng thì thấp còn những lời “vàng ngọc” của ông trong nhiều bài chắc chắn sẽ giúp những độc giả sáng suốt thư giãn một cách thoải mái ■

5430 Luu:

hành tinh
mang tên
người
phụ nữ
gốc Việt

Ảnh minh họa.
Nguồn: Internet

GS.TS Luu Lệ Hằng. Nguồn: Internet

GS.TS Luu Lệ Hằng (tên thường gọi Jane X. Luu) sinh năm 1963 ở Sài Gòn và sang định cư ở Hoa Kỳ năm 1975. Năm 1991, bà được Hội Thiên văn Mỹ trao tặng Giải thưởng Annie J. Cannon về Thiên văn học để ghi nhận đóng góp của bà trong việc khám phá 31 tiểu hành tinh. Năm 2012, bà

Đó chính là GS.TS Luu Lệ Hằng - người phát hiện Vành đai Kuiper, khám phá 31 thiên thạch (tiểu hành tinh mới). Để ghi nhận công lao của Giáo sư Hằng, giới thiên văn học đã lấy tên bà để đặt cho một tiểu hành tinh là 5430 Luu.

Lê Pha Lê (Tổng hợp)

được trao hai giải thưởng danh giá: Kavli Thiên văn học (được xem như "Nobel thiên văn học") và giải Shaw (Nobel phương Đông). Hiện tại, bà đang nghiên cứu, chế tạo các thiết bị thiên văn và giải pháp công nghệ liên quan đến an ninh quốc gia Hoa Kỳ.

Học xuất sắc và thích phiêu lưu mạo hiểm

Hồi ở bậc trung học, Luu Lệ

Hằng học xuất sắc các môn khoa học và giành được học bổng ngành vật lý tại Trường ĐH Stanford. Năm 1984, sau khi tốt nghiệp, bà làm việc tại Phòng thí nghiệm Jet Propulsion của NASA (Cơ quan Hàng không và Vũ trụ Hoa Kỳ) ở Pasadena. Tận mắt nhìn thấy những hình ảnh do con tàu không gian Voyager truyền về từ Hỏa tinh, Thổ tinh, bà thích thú rồi quyết định theo đuổi ngành thiên

văn học. "Thiên văn học với tôi là mối duyên không định trước. Vào thực tập nghiên cứu tại phòng thí nghiệm Jet Propulsion của NASA, tôi lần đầu bị mê hoặc bởi những bức ảnh gửi về từ tàu không gian Voyager. Nó đẹp đến không thể cưỡng nổi." - Giáo sư Lưu Lệ Hằng nhớ lại.

23 tuổi, sau chuyến đi du lịch dài ngày đến Nepal và Tây Tạng, ngồi trong thảo am đàm đạo triết lý sống với các vị thiền sư dòng Mật tông, Lưu Lệ Hằng thích phiêu lưu mạo hiểm đã quyết định vào học tiếp tại Khoa Trái đất, khí quyển và khoa học hành tinh của Học viện Công nghệ Massachusetts (MIT). Chính tại đây, bà làm việc bên cạnh David Jewitt - người về sau gắn bó với bà suốt hai thập niên nghiên cứu về Vành đai Kuiper.

Năm 1988, David Jewitt rời MIT đến nhận chức giáo sư tại Đại học Hawaii. Lưu Lệ Hằng cũng đi cùng David đến Hawaii để tiếp tục quan sát các thiên thể nhỏ. 27 tuổi, bà bảo vệ thành công luận án tiến sĩ về sự liên quan giữa sao chổi và thiên thạch.

Hành trình khám phá Vành đai Kuiper

Công trình khám phá Vành đai Kuiper (tên nhà thiên văn học Mỹ gốc Hà Lan, người năm 1951 nhắc lại giả thuyết của cựu trung tá quân đội Anh Edgeworth rằng Thái Dương hệ không kết thúc ở Diêm Vương tinh như khoa học vẫn biết mà ngay ranh giới đó còn tồn tại một vành đai tiểu hành tinh) vốn làm rung chuyển ngành vật lý thiên thể cuối thế kỷ XX, trước khi đưa tên tuổi Lưu Lệ Hằng và David C. Jewitt (GS hướng dẫn Lưu Lệ Hằng tại MIT) và đồng nghiệp đi sau Michael Brown đến đỉnh vinh quang với giải Kavli 2012.

Suy đoán của Edgeworth và

Kuiper bị thế giới lãng quên, chế nhạo. Khi David Jewitt và Lưu Lệ Hằng bắt đầu nghiên cứu về Vành đai Kuiper cũng chính là lúc phần đông các nhà thiên văn học chẳng còn ai quan tâm tới đề tài này nữa. Bởi vì, họ cho rằng hầu hết ngõ ngách trong Hệ Mặt trời đều đã được các con tàu thăm dò của Mỹ và Nga khám phá.

Sau khi quan sát bầu trời bằng kính thiên văn của Đài quan sát Mauna Kea thuộc quần đảo Hawaii trong 5 năm, vào ngày 30/8/1992, Lưu Lệ Hằng và David C. Jewitt phát hiện một vật thể thuộc Hệ Mặt trời và xa hơn cả sao Hải Vương (trước đó giới khoa học cho rằng Hải Vương tinh là vật thể xa nhất trong Thái Dương hệ). Đó chỉ là sự khởi đầu, bởi sau đó hai người phát hiện rằng vật thể ấy thuộc một vành đai thiên thạch ở rìa của Hệ Mặt trời. Họ gọi nó là Vành đai Kuiper. Vành đai chứa khoảng 70.000 vật thể có kích thước hơn 100km và hàng trăm triệu vật thể có kích thước từ 1km tới dưới 100km. Về các thiên thạch trong Vành đai Kuiper, Giáo sư Lưu Lệ Hằng cho biết: "Chúng tôi đã phát hiện có hàng triệu thiên thạch ngoài đó, bên mép rìa Thái Dương hệ, trong Vành đai Kuiper giống như Diêm Vương tinh vậy. Khám phá này làm thay đổi hoàn toàn quan niệm của chúng ta về định nghĩa hành tinh là gì?".

Các vật thể trong Vành đai Kuiper là những tàn tích vật chất nguyên sơ của thời kỳ đầu hình thành nên Hệ Mặt trời. Chúng là những gì còn sót lại trong giai đoạn hình thành Hệ Mặt trời, khi khí, bụi và băng đá trong vũ trụ bồi tụ nên những hành tinh khí khổng lồ. Vành đai Kuiper đóng vai trò quan trọng đối với ngành thiên văn học vì đây là khu vực nguyên thủy nhất được biết đến trong Hệ

Mặt trời và mang theo thông tin về quá trình hình thành Hệ Mặt trời.

Ngày nay, các nhà thiên văn trên khắp thế giới đã phát hiện hơn 1.500 vật thể thuộc Vành đai Kuiper. Sự tồn tại của nó làm thay đổi đáng kể quan niệm của nhân loại về Hệ Mặt trời.

GS Lưu Lệ Hằng tâm sự: "Công việc tìm tòi của chúng tôi không bị thúc đẩy bởi một lý thuyết nào cả, mà chỉ bởi một câu hỏi giản đơn: phải chăng vùng ngoại vi Hệ Mặt trời là trống không. Ban đầu, không ai tin chúng tôi. Chúng tôi gắng gượng động viên nhau, lần này thôi, lần này nữa thôi, cho tới ngày 30/8/1992. Không chúng tôi thì người khác cũng tìm ra, khi công nghệ thay đổi, phương tiện quan sát, tính toán tốt hơn. May mắn nhất của chúng tôi là được tiếp cận kính thiên văn và camera có chip silicon tốt nhất thế giới thời điểm ấy tại Hawaii (camera CCD mới với 2048 x 2048 điểm ảnh)".

Thành tựu mà GS Lưu Lệ Hằng gặt hái được, có lẽ được xuất phát và nung nấu từ quan niệm đầy tính minh triết của bà: "Khoa học thường tiến lên phía trước theo những nẻo đường không ai dự đoán nổi. Đôi khi nó được hướng dẫn bởi một lý thuyết, nhưng lý thuyết ấy có thể sai, như trong trường hợp về Diêm Vương tinh; hoặc không có một lý thuyết nào hướng dẫn nó cả, như trong trường hợp Vành đai Kuiper. Vậy thì điều quan trọng nhất, đáng ghi nhớ ở đây là nếu ta tò mò về một cái gì đó mà ta chưa tìm được câu trả lời nào thỏa đáng thì ta hãy tự mình tiến hành một số quan sát hoặc thí nghiệm, không quan tâm đến việc có ai đó bàn ra tán vào. Phải kiên trì, bởi vì lời giải thường rất khó tìm thấy, nếu không thì người khác đã tìm thấy trước ta rồi" ■

Lấp lánh bầu trời tuổi trẻ

Đừng tháo xuống nụ cười và Quá trẻ để chết: Hành trình nước Mỹ là hai ấn phẩm ra mắt độc giả cùng thời điểm (cuối tháng 4/2015), của hai nữ tác giả cùng độ tuổi (sinh năm 1987), cùng học Khoa Báo chí và Truyền thông, ĐHKHXH&NV, ĐHQG-HCM (khóa 2005-2009), cùng đam mê xê dịch, cùng cháy hết mình với tình yêu và sẵn sàng bước qua những va vấp, vụn vỡ của tuổi trẻ để nhận ra được giá trị của cuộc sống.

Hiếu Hạnh

Nhà báo Khải Đơn: Cứ vậy mà lớn lên thôi...

Ngày những trang đầu tiên của *Đừng tháo xuống nụ cười*, Khải Đơn viết: “Hàng ngày vẫn có hàng nghìn người của thành phố này chết vì tai nạn, và họ chẳng đi đâu xa quá một trăm cây số khỏi thành phố cả. Việc đi không tạo ra nguy hiểm. Vì bản thân cuộc sống chẳng có gì an toàn. Tại sao con người lại đi tìm một chỗ trú an toàn nhỉ? Sao không chui vào hang, trốn vào giếng? - Để an toàn và khôn ngoan một cách đại khờ theo kiểu của con ếch” [trang 8]. Với ai từng tiếp xúc với tác giả, đều dễ dàng nhận

ra, trang văn của Khải Đơn cũng chính là trang đời thâm trầm những trải nghiệm của cô trong quá trình tự gieo rắc thách thức ngay khi rời quê hương Đồng Nai để lên học báo chí ở TP.HCM. Ngày ấy, cô gái 18 tuổi, dù là một học sinh chuyên văn ở trường làng nhưng Khải Đơn rất tự ti về vốn sống và kỹ năng tác nghiệp khi phỏng vấn nhân vật. Cô cho biết: “Năm nhất viết báo với bạn, tôi không biết cách làm thế nào để bắt đầu một câu hỏi phỏng vấn, việc mở lời với tôi vô cùng khó khăn. Do thế tôi muốn đẩy mình vào tình huống khắc nghiệt hơn. Tôi đi chơi một mình dù rằng từ khi sinh ra đến hết cấp ba, tôi không bao giờ rời khỏi thành phố Biên Hòa. Bắt đầu với

những chuyến đi ngắn, Vũng Tàu, Buôn Ma Thuột, Tây Ninh... bằng chiếc xe Dream của thằng bạn, tôi học cách hỏi đường”.

Chuyến đi dài nhất đầu tiên của cô là đi Campuchia vào đầu năm hai đại học. Đó là khoảng thời gian Khải Đơn không bao giờ quên được vì sự giúp đỡ của những người sau này trở thành bạn của cô nhưng trước đó giữa cô với họ hoàn toàn xa lạ, thậm chí thuộc hai quốc tịch khác nhau. Cô đã chiến thắng được nỗi sợ hãi của mình và có cái nhìn thiện cảm về mọi người xung quanh với niềm tin vào lòng tốt của họ.

Nhưng chuyến đi ra Bắc bằng xe đạp của Khải Đơn vào cuối năm hai, với một người bạn cùng lớp,

trong một tháng rưỡi, mới thực là sự liều lĩnh, thậm chí phải giấu cha, nói là đi tình nguyện Mùa hè xanh. Nhớ lại quãng thời gian ấy, Khải Đơn kể: “Tôi nói thật với mẹ là con đi chơi. Giờ mỗi ngày gọi điện cho con một lần, có vấn đề gì, con sẽ nói, đến đón con về. Cho nên mỗi ngày mẹ đều gọi điện và chẳng có việc gì xảy ra cả. Sau vài lần như vậy thì còn lo gì nữa. Mình không chứng minh được cho người lớn tin mình thì không ai tin mình hết. Sau chuyến đi đó, tôi cũng lỳ hơn một chút, đi viết báo cũng đỡ sợ hơn”. Câu nói: “Học thầy không tày học bạn” rất đúng với Khải Đơn trong trường hợp này khi chuyến đi đó, người bạn đồng hành đã dạy cô những điều cô không bao giờ biết được nếu chỉ rù rú trong nhà và lớp học. Đó là cách xin ở lại nhà người ta, cách nhờ giúp đỡ, nấu ăn ở ngoài đường, lái xe ban đêm phải mua thêm đèn pin để xe tải nhìn thấy mình, học được phương pháp lập hành trình, dự đoán các tình huống xảy ra... Khải Đơn nghiệm được rằng: “Thái độ của bạn trong suốt bốn năm sinh viên như từng viên gạch xây từ từ và hoàn thành vào giờ khắc bạn tốt nghiệp”.

Dù bản thân từng trải qua những lúc xông pha mạo hiểm để

rèn giữa tính tự lập và thử sức với chính mình, thế nhưng Khải Đơn cho biết: “Tôi không thích và không chịu được những người làm những việc mà không biết mình đang làm gì. Tôi viết về chuyện đó. Bạn muốn đi thì ba mẹ bạn cũng muốn lo”. Cô rất sợ, khi trên mạng có những rêu rao, các bạn đi Hà Giang không, đăng ký 100 người liền đi. Có những bạn chưa cầm lái xe máy mà dám chạy đường Hà Giang. Con đường chỉ có 150 cây số thôi nhưng nhiều đèo và dốc nhỏ. Lái không quen và lái ban đêm rất là “ngu ngốc”.

“Từ hôm ấy, tôi nhận ra mình không cần phải cố gắng bất cứ kỳ vọng nào của cha mẹ như đã tưởng suốt hai năm dài mỗi mết. Chỉ cần mang vác chính tuổi trẻ này đã là một thứ gì đó mệt mỏi và quá sức vô cùng” [trang 12]. Sự mệt mỏi và quá sức trong tuổi trẻ của cô nếu có thể đếm được thì đó là con số 2, số lần tuyệt vọng. Lần đầu tiên là khi chia tay tình yêu 7 năm từ thời phổ thông đến đại học, có lúc cô nghĩ mình không thể yêu được ai khác nữa. Trong cơn buồn mà ai cũng ít nhất từng trải qua đó, Khải Đơn vượt qua bằng cách vui đầu vào công việc. Công việc giúp cô thoát dần nỗi buồn tình cảm nhưng đến khi

chính công việc trở thành sự trắc trở của cô thì đó là lúc, cô quyết định đối diện với chính mình. Đó là lần tuyệt vọng thứ hai, quyết định rời cơ quan báo chí mà cô đã vun đắp từ những năm tháng sinh viên cho đến khi ra trường đi làm. “Nhiều người xung quanh nói sao lại bỏ công sức mình đã cống hiến bao năm trời. Nhưng với tôi, mọi quyết định và sự chọn lựa của mình đều dựa trên việc mình đối diện chính mình, chứ không phải đối diện với người khác. Tôi nhìn lại tôi muốn gì và tôi lựa chọn. Khi ấy, tôi đi đến Kontum ở một tuần, suy nghĩ, viết lách và quyết định”. Cả hai lần tuyệt vọng, Khải Đơn đều không nghĩ rằng tự tử là cách tốt nhất để giải quyết vấn đề. Và cô chỉ muốn nói với các bạn đang ở tuổi thanh xuân rằng: “Nỗi đau nào cũng là nỗi đau, dù lớn hay nhỏ, không xấu hổ để nói về nó... Cứ vậy mà lớn lên thôi”. Không phải vô tình mà ai nấy đều thừa nhận tuổi trẻ là tuổi tươi đẹp nhất, vì ở lứa tuổi ấy “vừa có sự bông bột, nguy hiểm vừa có sự thành công đột phá và bất ngờ” - như cách Khải Đơn vùng vẫy và uốn mình như chú cá con bơi lội tung tăng không sợ bất kỳ điều gì trong biển hồ mênh mông mang tên tuổi trẻ.

Những câu chuyện trong cuốn *Đừng tháo xuống nụ cười* được chia thành bốn mảng: Tuổi trẻ lộng lẫy, người đi lạc, không thể yêu mãi mãi, con đường trước mặt - là tập hợp những ghi chép ở tuổi 19, đôi mươi của Khải Đơn. Ban đầu sách có tên là *Bản mộng cho kẻ vỡ mộng*, tên một bài in trong sách mà cô rất thích. Nhưng xin giấy phép xuất bản, cô bị từ chối 5 lần. Đến lần thứ 6, NXB Trẻ đồng ý cấp giấy phép nhưng muốn tìm cái tựa lạc quan hơn, vô thắng vấn đề hơn. Đó là lý do cuốn sách này lâu xuất bản dù cô ấp ủ từ năm 2013.

Tác phẩm
*Đừng tháo
xuống nụ
cười.*
Ảnh: NVCC

Nhà báo Đinh Hằng: Giá trị của tôi là sự tử tế

Không hẹn mà gặp, trong tác phẩm đầu tay, Khải Đơn và Đinh Hằng đều cùng gọi tuổi trẻ của mình là quãng thời gian “lộng lẫy”. Sự lộng lẫy ấy không phải là những kim sa lấp lánh trên sân khấu mà chính là những nước mắt, nụ cười và cả sự trượt dài náo nức; rồi sau đó là những can đảm đứng lên của hai cô gái 8X muốn gửi đến độc giả, đặc biệt là những người trẻ, cách học đầu tiên trên trường đời là thái độ tự chịu trách nhiệm với chọn lựa của mình.

Một khía cạnh nào đó, tác giả trong mắt những người láng giềng được xem là tấm gương cho các cô gái với thành tích học tập tốt cùng “hàng đồng giải thưởng hồi trung học”. Nhưng chỉ có cô mới hiểu rằng, ở một khía cạnh khác, cô còn là một người “yêu tự do, yêu những con đường và yêu những chuyến phiêu lưu không bao giờ biết đến đoạn kết” [trang 64]. Cô đã đi du lịch một mình ở khắp các nước Đông Nam Á, Trung Quốc, Ai Cập... Cô không đi để sưu tầm số nước, tem dấu nhập cảnh, như khi đến Hàn Quốc trong một tuần, lúc về nước, cô hối hận vô cùng và đã quay lại đó một tháng để lang thang vào mùa đông. Đó là cách Đinh Hằng nhiệt thành với tuổi trẻ sôi nổi, bốc đồng của mình. Kiểu du lịch mà cô chọn không thuộc dạng nghỉ dưỡng hay tour mà là kiểu “backpacker” (Ta ba lô). “Du lịch bụi là đam mê và mỗi người sẽ có những cách khác nhau để đi, những nơi khác nhau để đến. Chuyến đi là của tôi và niềm vui cũng là của tôi” [trang 21]. Với

niềm đam mê du lịch bụi và gia nhập Couch Surfing (hiểu đơn giản là “Lướt xô pha”), danh sách bạn bè của cô trải dài khắp bốn châu lục.

Quá trẻ để chết: Hành trình nước Mỹ là cuốn du ký và tự truyện của Đinh Hằng, lúc này là một cô gái bị bỏ rơi trước ngưỡng hôn nhân. Một người bạn thuyết phục cô viết câu chuyện về sự đổ vỡ mối tình mười năm và hơn hết là cách chữa lành vết thương trong chuyện

Nhà báo Đinh Hằng. Ảnh: NVCC

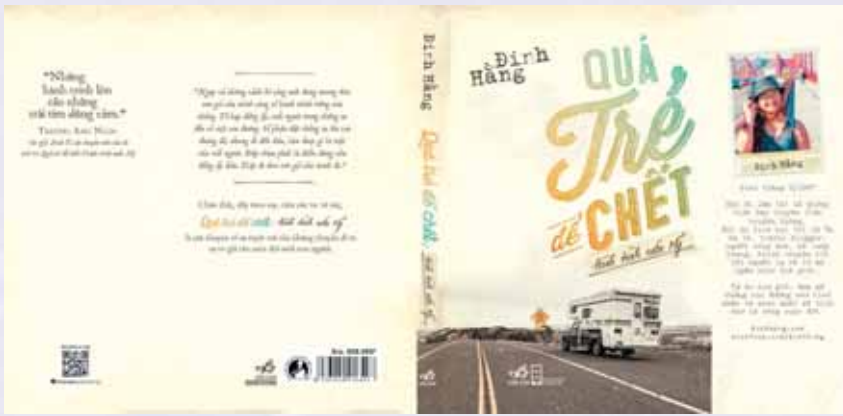
hành trình từ bờ Đông sang bờ Tây nước Mỹ của cô với những diễn biến tâm lý phức tạp, thậm chí có giai đoạn cô rơi vào trầm cảm nặng. Đó là một căn bệnh hiện đang rất phổ biến trong giới trẻ và đã có không ít người tìm đến cái chết như một cách để chấm dứt nỗi đau của mình.

Một cô gái ở tuổi 25, từ bỏ công việc, tham vọng lập nghiệp trên Sài Gòn với bằng cử nhân báo chí loại giỏi, về quê để lên kế hoạch cho ngày trọng đại đời mình, nghĩ cũng thường tình. Nhưng ngưỡng cửa hôn nhân chưa kịp mở thì

niềm đau đã đập chan chát vào mặt cô ấy với tin, người yêu cô không cần cô nữa và chuyện hôn nhân chấm dứt trước hai tuần đáng lẽ nó sẽ diễn ra. Bỗng chốc người con gái ấy nghĩ rằng, mình chẳng còn gì hết. Nếu rơi vào hoàn cảnh đó, có thể nhiều người sẽ quay về Sài Gòn để bắt đầu lại công việc hoặc vật vã chết gục đầu đó. Còn với Đinh Hằng, cô vẫn hành trình đến Mỹ, mà không có người yêu bên cạnh.

Một trong những điểm tham quan mà Đinh Hằng vạch ra trong chuyến hành trình xuyên Mỹ là cầu Cổng Vàng, “nơi đẹp để chết chốc nhất San Francisco”. “Từ ngày cầu xây xong đã có 2.000 người chết. Cứ một người tử thành công có hai người khác đang tìm cách tử tử”. Đó là thông tin thu hút Đinh Hằng “tìm câu trả lời cho câu hỏi vì sao người ta lại thích chết ở nơi này đến thế” [trang 184]. Và cô trò chuyện với Kelvin, người tuần tra trên cầu và được biết, 20 năm ông ấy nói chuyện với nhiều người đứng trên cầu và muốn tự vẫn, họ không cần nghe những răn dạy của bất kỳ ai. Mà với những người đang đứng trên cây cầu ấy, họ đều mang một vết thương đang chảy máu, họ chỉ quan tâm đến vết thương đó và làm mọi cách để nó ngừng chảy máu. Họ chỉ cần chấm dứt nỗi đau của họ. Và cách chấm dứt đó đôi khi được đánh đồng với cái chết.

Cái chết đã xuất hiện trong suy nghĩ của cô, rất gần đến mức, chỉ cần một bước chân, cô sẽ chạm vào nó nhưng cuối cùng thì “tôi đã không bao giờ nhảy xuống đường ray, đến cái vạch chết chốc là bối sâu tận trong đáy lòng tôi vẫn còn

Tác phẩm *Quá trẻ để chết*.
Ảnh: NVCC

yêu tha thiết bản thân và cuộc sống của mình. Tôi còn quá trẻ để chết, quá trẻ để sống cuộc sống tôi muốn, thực hiện điều tôi mơ ước và tìm thấy người thực sự dành cho tôi” [trang 214]. “Nếu chết giữa tuổi thanh xuân, làm sao tôi biết được những ngạc nhiên gì đang chờ mình phía trước (...). Những điều tốt đẹp rồi cũng kết thúc bởi những điều tốt đẹp hơn sẽ đến sau đó, miễn là chúng ta đủ kiên nhẫn chờ đợi chúng” [trang 143]. “Tôi chấp nhận tổn thương để biết yêu mình hơn, chấp nhận từ bỏ để biết cách tiến về phía trước, và chấp nhận rằng mình cô đơn để biết giá trị của những hạnh phúc tôi sẽ có sau này” [trang 215].

Cuốn sách đầu tiên Đinh Hằng cầm trên tay, cô gửi ngay về tặng mẹ và sau khi đọc xong, mẹ cô nói đúng một câu: “Không phải dạng vừa đâu!”. Bởi “Vốn lẽ bà có một cô con gái không thích tí tê tâm sự mà quen tự lập từ bé và giải quyết mọi sự một mình”. Đinh Hằng nói: “Không người Mẹ nào muốn con mình bị trục trặc tâm lý như vậy mà đi xa. Cả tôi sau này mới biết tôi bị trầm cảm một thời gian dài. Mặc dù điều đó làm mẹ tôi lo lắng nhưng nếu nó tốt cho con mình thì cứ để nó làm thôi”.

Hạnh phúc đến từ bên trong, và do mình xây dựng, chứ không phụ thuộc bất kỳ ai, cả người yêu hay

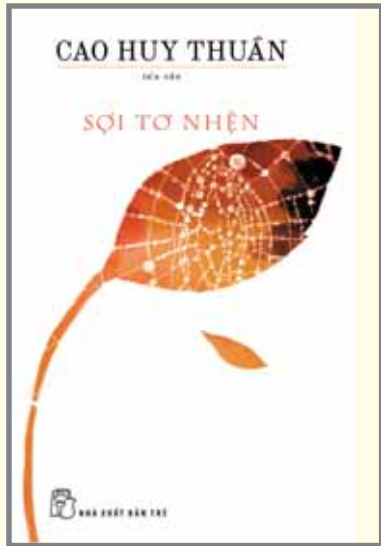
chồng mình. Hành trình của Đinh Hằng là hành trình tự chữa lành vết thương: “Tôi không tin thời gian chữa lành, mà là chính tôi chữa lành cho tôi. Tôi không sinh ra để thay đổi thế giới, nếu được, tôi chỉ thay đổi thế giới của một người từ những điều nhỏ nhặt. Tôi là một người bình thường, làm điều mình muốn. Và điều tôi muốn là sống tử tế, tiếng Anh gọi là nice”.

Tử tế với Đinh Hằng không phải là sự vội vã trả ơn những người từng giúp đỡ mình mà mình biết ơn và làm thêm nhiều điều tốt cho người khác. Cô đã gây quỹ cho nhiều người có hoàn cảnh khó khăn và nhận được những số tiền lớn từ cộng đồng facebook. Khi in sách, Đinh Hằng quyết định dùng nhuận bút làm chương trình từ thiện thì nhận được sự ủng hộ từ người phụ nữ giấu tên có tấm lòng nhân đạo, với lời đề nghị dễ thương: “10 triệu tiền ủng hộ chỉ để nhận lại một quyển sách có chữ ký của tác giả”.

Sau đổ vỡ về tình yêu, Đinh Hằng vẫn tin một người phù hợp với mình ở đâu đó ngoài kia sẽ xuất hiện vào một thời khắc nào đó. Nhưng cô quan niệm, mỗi người phải là một ly nước đầy. Sự xuất hiện của ai đó là phần nước tràn. “Bởi nếu mình là ly nước rỗng không, ai đó xuất hiện làm đầy ly nước, thì khi họ đi, đập đổ ly nước,

đời mình là cái giẻ rách à?”. Cô mỉm cười: “Tôi từng là cái giẻ rách. Có người lo vun đắp giá trị bản thân mình chỉ để chờ đợi một người đàn ông. Khi nào mà giá trị hạnh phúc của người phụ nữ được đo bằng sự tồn tại của một người đàn ông?”. Trong tác phẩm đầu tay, Đinh Hằng viết rất rõ: “Hôn nhân hay độc thân chỉ là hai trạng thái quan hệ khác nhau và bản thân tôi là người rõ nhất điều gì là tốt nhất cho mình. Dù cả thế giới này kết hôn đi nữa, cũng chẳng có quy định nào nói rằng tôi phải giống họ” [trang 65].

Không mang tính chất răn dạy, giáo điều, Đinh Hằng chỉ đơn thuần kể về chuyến đi của mình và cách cô đối diện với nỗi đau để dẫn mình cho đến tận cùng bể sâu tuyệt vọng, cô mới bắt đầu nhoi lên từng chút một, để thấy rằng: “Đây là tuổi trẻ của tôi, tôi muốn sống đẹp đày với nó. Để sau này nhìn lại không bao giờ hối tiếc. Từ 18 đến 30 có thể 35 vẫn là tuổi trẻ. Mà thật ra, trẻ hay không trẻ là do mình, cho nên mới có cụm từ: Young at heart. Và lợi thế tuổi trẻ là liều lĩnh, nhiệt thành, xác định giá trị bản thân, bảo vệ nó và sống với nó”. Đinh Hằng còn cho biết: “Toàn bộ nhuận bút bán được sách *Quá trẻ để chết: Hành trình nước Mỹ* sẽ đóng góp cho các bệnh nhân đang chạy thận ở bệnh viện Thủ Đức” ■

Sợi tơ nhện hay sự phản tỉnh cho người trẻ hiện đại

Phiên An

Hình ảnh sợi tơ nhện trong tập tản văn cùng tên của giáo sư Cao Huy Thuận (NXB Trẻ, 2015) là một ẩn dụ cho sự kết nối các tâm hồn đang lạc lõng giữa những giá trị bị đảo lộn của đời sống. Âm hưởng thiền định trong *Sợi tơ nhện* đôi khi còn xa lạ với người trẻ nhưng những vấn đề tác giả đặt ra thật chân thực, gần gũi và đầy sức gọi. Người trẻ, ai rồi một lần cũng sẽ giống Kandata giữa những chọn lựa, chỉ một khởi tâm, thiện - ác đã đòi đường.

Kandata, một tên cướp khét tiếng và giờ đang bị đầy đọa ở địa ngục. Trước khi chết, hắn đã cứu con nhện. "Con nhện phạm nhiều tội ác nên phải làm nhện! Một khởi tâm thiện, bao nhiêu sợi tơ trong bụng con nhện như muôn ngàn chạm bẫy hiểm độc trước đây đều trở thành bấy nhiêu sợi tơ rung động của linh cảm khi muốn cứu Kandata". Nhưng chỉ với một khởi tâm ác, Kandata đã đánh mất sự giải thoát ấy khi có ngăn cản những tội nhân khác cũng đang bám vào sợi tơ nhện như hắn (*Sợi tơ nhện*). Chỉ một khởi tâm, như Kandata, người trẻ sẽ tìm thấy sự giải thoát, an nhiên cho mình. Và cũng chỉ một khởi tâm, sẽ là những day dứt, ám ảnh của tội lỗi bám riết khôn nguôi.

Khởi tâm, nói cách khác là một biểu hiện của nhận thức. Người trẻ hiện nay đang nhận thức thế nào về cuộc sống mà mình tồn tại trong nó? Với tác giả, "cuộc đời, thừa anh: như một tấm vải dệt bằng buồn thảm, vô lý, nhưng trên đó ta vẫn có tự do thêu những nét đỏ xanh, thêu một nụ cười". (*Hoa đào năm ngoái*). Vì vậy, hãy nhìn nhận mọi vật như chính sự tồn tại của nó. Cỏ là cỏ, mây là mây, "như như thị", đơn thuần và thanh khiết. Có như thế, tâm hồn sẽ được rộng mở chứ không hẹp hòi, vị kỷ. Rộng mở để "nhập làm một với Vũ Trụ". Vì "khi không còn nặng trĩu với cái ngã phân biệt nữa thì ta mới hết u sầu. Thì thấy nơi ta tất cả, thấy tất cả nơi ta." (*Từ ngon cỏ đến ngôi sao*). Người trẻ, họ rồi sẽ tự cởi trói cho chính mình để đột khởi và vượt thoát, chí ít từ nhận thức?

Người trẻ ngày nay trở nên ít tin nhau hơn và bắt đầu hoài nghi nhiều hơn về các chuẩn mực truyền thống, đang dần được xếp vào những tháp ngà xơ cứng. Những tin tức cướp của, giết người xuất hiện dày đặc hằng ngày trên các mặt báo vô hình trung đã định hình nên một trạng thái nhận thức xói mòn về đạo đức. Sự tổn thương của họ có thể nhận thấy qua những biểu hiện vô cảm như một sự phản kháng "lệch chuẩn". Họ cần được an ủi và tin tưởng vì cuộc đời họ chỉ vừa bắt đầu hôm nay, và tương lai chính là một hành trang dân tộc được thành hình.

Đã đến lúc người trẻ cần phải nghiêm túc hơn về sự tự nhận thức của mình. Đó là một quá trình phản tỉnh, tiếp diễn với những trạng thái tư duy phức hợp, từ thơ ấu đến trưởng thành. Nếu như *Nhật ký sen trắng* đã góp phần định hình nên những nhận thức sơ khởi của tuổi thơ về thế giới thì *Sợi tơ nhện* sẽ là bước tiến khai nhãn với sự vị tha và thấu hiểu của người trẻ. Thế giới sẽ trở nên tốt đẹp hơn nếu chúng ta biết vị tha và thấu hiểu lẫn nhau ■

Nguyễn Thị Ánh Mai
và cuốn sách *Bố chưa khóc bao giờ*.
Ảnh: **Hỷ Vận**

Bố chưa khóc bao giờ của Ánh Mai

Bố chưa khóc bao giờ là tác phẩm đầu tay thuộc thể loại truyện ngắn - tản văn của Nguyễn Thị Ánh Mai, sinh viên năm 3 Khoa Báo chí và Truyền thông, Trường ĐH KHXH&NV, ĐHQG-HCM.

Thi Thanh Huyền

Ánh Mai thật dễ thương với bút danh Mimax, là người “bị bệnh mất tập trung nặng và điều duy nhất làm được xuyên suốt là nhớ mãi về một người”. Thời phổ thông, Mimax là học sinh giỏi văn của Trường THPT chuyên Thăng Long (Lâm Đồng). Thời đại học, Ánh Mai trở thành đồng tác giả của nhiều tập truyện ngắn dành cho lứa học trò như *Tên tôi là ký ức*, *Ngày mai tớ sẽ yêu cậu nhiều hơn hôm qua*, *Tình yêu ấy là chuyện của hôm qua*, *Lối chưa quen mà đường về vẫn lạc*, *Nói tạm biệt để nghe tiếng xin chào*, *Chưa xa đã nhớ*, *Tình yêu không phải là tất cả...* Nhưng ai gặp cô nàng có nhắc đến thành tích này nọ thì cô chỉ cười hí hí, vẻ mặt vui mừng, hóm hỉnh vừa tỏ vẻ cảm ơn vừa xem những điều đó cũng chẳng lớn lao lắm so với thiên hạ vì còn nhiều người viết giỏi, viết hay hơn mình.

Bố chưa khóc bao giờ của Ánh Mai xuất bản vào ngày Quốc tế Thiếu nhi năm nay. Cuốn sách xoay quanh câu chuyện có thật trong cuộc sống của Mai với những rung động đầu đời trong sáng, những phút giây bạn bè nhớ mãi, những tình huống hết sức cảm động về gia đình. Mai cho biết: “Xuyên suốt cuốn sách này là những câu chuyện về tình yêu. Tuy nhiên, khi yêu đã đời, đau đớn đủ kiểu, ta nhận ra nơi vũng chầy để nương tựa, cuối cùng, vẫn là mái ấm gia đình”. Và theo tác giả: “Đây là nhật ký không bình thường của một cô gái hoàn toàn bình thường”. Có lẽ Ánh Mai quá khiêm tốn; trong khi người đọc đã có những tí tê rằng: “Lần đầu tiên tôi đọc Ánh Mai nhưng tôi thật sự bị chinh phục bởi những câu chuyện của chị được kể rất hàm súc và tinh tế”; “Tôi rất ấn tượng với hình thức của cuốn *Bố chưa bao giờ khóc*, những hình vẽ gần gũi và hài hước, khiến người đọc chỉ muốn mua ngay”; “Ngay từ câu chuyện đầu tiên, Mimax đã làm mình ấn tượng về sự sâu sắc, nhẹ nhàng, phiêu lãng và mình muốn ngón hết cả quyển ngay một lúc”...

Trong cuộc sống, có những điều tưởng chừng nhỏ nhặt, giản đơn, đôi khi vô tình bỏ mặc nhưng cuối cùng nó lại là niềm vui, là hạnh phúc. Bằng ngòi bút tươi vui, sinh động, hóm hỉnh nhưng không thiếu phần sâu lắng, *Bố chưa khóc bao giờ* của Ánh Mai chẳng bình thường như tác giả nói và cũng chẳng lẫn vào đâu được trong thế giới sách trẻ hôm nay ■

Mong một ngày KHAIGIẢNG ĐÚNG NGHĨA

Dù đã trải qua 12 năm phổ thông đèn sách, nhiều sinh viên vẫn "thèm thường" một ngày khai giảng đúng nghĩa. Nơi đó sẽ tràn ngập không khí rộn ràng,簸ngỡ và thiêng liêng khi được gặp lại thầy cô, bè bạn.

Lương Anh

Những ngày đầu tháng chín, sinh viên từ mọi miền quê tất tả trở lại TP.HCM bắt đầu một năm học mới. Thường ở bậc đại học, chỉ một vài bạn trong lớp được cất cử tham dự lễ khai giảng. Thế nhưng đó không phải là lý do chính khiến nhiều sinh viên mong muốn tìm về những xúc cảm của "ngày đầu tiên đi học".

Học trước, khai giảng sau

"Khai giảng" nghĩa là bắt đầu dạy học, nhưng lạ thay, hầu hết các trường học ở nước ta lại tổ chức lễ khai giảng sau khi học sinh đã nhập học được vài tuần.

Bạn Vĩnh Nguyên (SV năm 2 Trường ĐH CNTT) nhớ lại: "Hồi còn học cấp ba ở Bình Dương, cứ đến giữa tháng tám là trường mình vào học rồi. Học được hơn hai tuần thì nhà trường mới làm lễ khai giảng".

Quê ở Đăk Lăk, trường phổ thông của bạn Thu Hồng (SV năm 4 Trường ĐHKHXH&NV) cũng giống như vậy: "Mình không biết tại sao cứ học được một thời gian rồi mới làm lễ khai trường, đánh trống chào mừng năm học mới.

Như vậy có phải quá hình thức không?"

Lễ khai giảng hiện nay chỉ là hình thức hay chúng ta đang dùng sai từ cho ngày 5/9 hằng năm? Dù là lý do gì, học sinh cũng đã mất những cảm xúc rất thiêng liêng của ngày đầu năm học.

Suốt gần ba tháng hè rỗng rã, ngày đầu tiên của năm học phải là ngày của niềm vui hơn hờ khi chúng ta được trở lại mái trường thân thuộc, gặp gỡ thầy cô, bạn bè. "Đó còn là cảm giác e thẹn của các bạn nữ lần đầu mặc áo dài trắng tinh đến trường; là những簸ngỡ, rụt rè của các bạn học sinh đầu cấp...", Thu Hồng chia sẻ thêm.

Dù nay đã là học viên cao học Trường ĐH KHTN, bạn Đức Trung vẫn còn hào hứng khi kể lại ngày đầu tiên vào lớp một của mình: "Thời đó ngày tựu trường cũng là ngày khai giảng nên cái gì cũng mới: trường mới, bạn mới, thầy cô mới. Bây giờ thấy mấy em lớp một dự lễ không còn khóc nức nở như thời bọn mình nữa. Có lẽ các em đã nhập học từ trước đó vài tuần rồi nên mất những cảm xúc này".

Ngày khai trường của ai?

Nếu không có điểm danh thì bạn Thành Công (SV năm 3 Trường ĐH Ngân hàng) sẽ

không dự lễ khai giảng của trường mình. "Vì năm nào cũng chỉ là một kịch bản quen thuộc: hiệu trưởng đọc một bài diễn văn dài kể về bề dày thành tích của trường, rồi đến lãnh đạo xã, huyện, khách mời lên phát biểu chỉ đạo. Các bài phát biểu cứ na ná giống nhau", Công nhớ lại.

Bạn Thu Hồng ví von sân khấu của buổi lễ dường như dành trọn cho đại biểu. "Mỗi đại biểu phát biểu xong là một tràng vỗ tay giòn giã vang lên. Nhưng có lẽ đó không phải là tràng vỗ tay tán thưởng...!"

Đi một vòng các trường học ở bất cứ địa phương nào, một điều dễ thấy là thầy cô, đại biểu thường ngồi ở những vị trí rất trang trọng, mát mẻ, trong khi học sinh thì phải phơi nắng suốt buổi lễ dưới sân trường.

Các trường có điều kiện tốt đã trang bị rạp, bạt che nắng cho học sinh. "Thế nhưng, việc làm đó cũng không tránh được cảm giác mệt mỏi của tụi mình khi buổi lễ diễn ra quá lâu nhằng, khô khan", Thu Hồng than thở.

Thực tế, thời lượng dành cho học sinh thờ ơ lộ cảm xúc đầu năm học rất ít, lại nằm ở cuối phần lễ. Trong khi nhiều học sinh phải bỏ công tập dượt nghi thức, văn nghệ... cho màn đón chào đại biểu về tham dự. Bạn Công thẳng thắn: "Ngày khai trường của ai?"

Hãy lấy học sinh là trung tâm

Những ngày đầu tháng chín, trong không khí náo nức của "Ngày toàn dân đưa trẻ đến trường", nhiều sinh viên không giấu được sự bồi

hồi và tiếc nuối.

Ít có dịp được dự lễ khai giảng ở trường đại học, Vĩnh Nguyên ao ước: "Giá mà được trở về thời học sinh, mình muốn được dự một lễ khai giảng thật gọn, súc tích nhưng thiêng liêng và tràn đầy khí thế".

Bạn Thành Công mong rằng, các đại biểu tham dự nên lấy học sinh là trung tâm của buổi lễ, từ đó phát biểu ngắn gọn, thực tế và đi vào lòng học sinh hơn. "Không nhất thiết phải hết cấp này phát biểu đến cấp kia chỉ đạo. Đây không phải là một cuộc họp", Công thổ lộ.

Cùng chung suy nghĩ, bạn Thu Hồng thực sự không thích việc học sinh toàn trường phải ngồi cả giờ đồng hồ để chờ đại biểu, khách mời đến trễ. "Cần tổ chức buổi lễ mang bản sắc học sinh nhiều hơn, để các em thấy được sự thiêng liêng, hứng khởi khi hồi trống khai trường vang lên. Nếu không thì tình trạng trên đọc diễn văn, dưới nói chuyện riêng cứ tiếp diễn và ngày khai trường không còn ý nghĩa gì".

Bạn Đức Trung vừa tham dự lễ khai giảng ở trường cấp 3 cũ với tư cách là cựu học sinh, cảm nhận: "Trường mình năm nay đã rút ngắn thời gian phần lễ. Thay vào đó là tập trung vào phần hội - nơi học sinh được thỏa sức vui chơi, thể hiện chính mình bằng các hoạt động thi thố giữa các lớp. Đó cũng là một cách khiến ngày khai trường thật sự là sân chơi, tạo ấn tượng tốt đẹp trong lòng các em học sinh sau này".

Và để tạo được cảm xúc thật cho học sinh, hãy tổ chức ngày khai trường đúng với ý nghĩa của từ này! ■

Một ngày quỡn...

Hỷ Vận

Nắng chiều. Nguồn: Internet

Những sớm mai trong lành, ta lu loa hát chẵn, mở cửa sổ để đón vài vạt gió mỏng mang hương hoa lá thơm ngời vị thanh khiết. Ta lúc nhỏ có thể chưa thử làm việc này bao giờ, nhưng lớn lên ta khác đi, ít nhất cũng biết mặt trời không là quả bóng, mặt trời không gọi là ông, mặt trời là một hành tinh. Ta không cuống cuống sách vở, áo quần rồi một mạch ton ton trên chiếc xe đạp phi thẳng đến trường. Ta của bây giờ có thức dậy muộn, có đi trễ, có bị bẻ trên tra tấn đôi câu khó nghe xú xú thì cũng chẳng qua là vì ta quá đáng với người khác, còn lại ta vẫn là mình ngoại trừ việc nên đỡ

bỏ thói quen ngủ "nường" đến "cháy" và "khét". Thật ngốc nghếch khi cố đi tìm ta là ai? Ngay cả "tiên sĩ Google" khi được hỏi về mình cũng hiện ra cả triệu triệu câu trả lời khác nhau. Vâng, ta không bao giờ trả lời được. Ta sống giống như một cái cây, non nớt, trưởng thành, già cỗi và chết đi. Chỉ khác, ta là một cái cây di động, đi được, nói được và biết tư duy. Ai thương ta thì tưới nước cho tươi, bón phân cho xanh tốt, hong nắng cho ấm áp, mang gió lùa vào cho mát cho tỉnh. Ai ghét, ai vô tình thì mang ta vào phòng kín mà để, lâu lâu còn vặt hết lá làm ta trần trụi và thật đáng thương. May thay, ta còn biết phân biệt hai màu đen trắng, biết thế giới của mình có những kẻ thật tàn nhẫn và ích kỷ, ngược lại người thiện lương và bao dung cũng hãy còn nhiều.

Những ngày nắng, ta thích ngắm trời của bình minh và chạng vạng. Ta ghét nắng đậm, nắng hại, nắng làm tổn thương nhan sắc nhưng không có nó ta buồn thiệt buồn. Thử hỏi, ta lấy đâu ra chút nắng của những ngày dầm dề mưa. Còn những ngày râm, trời không rõ ràng một sắc thái. Trời cho ta xem mây xám, cho gió lướt vù như hù dọa, làm tổn thương tinh thần của những kẻ không ô, không áo mưa ngoài đường. Song, nắng quá, mưa quá, ta thấy thêm một ngày trời râm. Riêng những ngày mưa, ta thích đôi chân trần lội vũng nước ướt sũng, lác lác, lò cò, giữa mặt đón mưa, cay cay khóe mắt mà thích thú chẳng muốn dừng. Nhưng, mưa hời hợt, triền miên khúc tình buồn. Ngắm mưa có ai vui bao giờ, mà toàn nhớ, thương, âu sầu, âm đạm. Đến cuối cùng, ta trở thành người khó tính. Nhưng ít ra, ngắm nghĩa, cảm nhận mọi thứ đổi vị qua từng khắc của ngày, của mùa, ta nhận ra mình cũng là kẻ biết yêu thương, không sống hờ hững quá.

Lục lọi trong chiếc ba lô đã cũ, dường như ta bỏ quên một vài thứ của những ngày bận bịu trước đó

nhưng không hề muốn lấy ra. Như một khung hướng đã được mặc định, ta dành hôm nay cho sự rảnh rỗi và được làm mọi thứ ngẫu nhiên, tùy thích. Hẳn đã lâu rồi ta chưa xem lại siêu nhân biến hình, quên mất hồi nhỏ hay đứng chông chơ giữa trời, tay trái giơ lên cao, tay phải đặt lên ngực, đạp chân bạch bạch rồi "hô biến". Hôm nay ra đường, ắt hẳn ta sẽ tìm mua chiếc áo siêu nhân để làm màu cho cái tuổi thơ một thời dữ dội. Ta nhớ ngày xưa hay ăn vụng những món mẹ nấu, cả nhà đèn giờ cơm thì mình dán mắt lên màn hình tivi, dưa ớt lỗ mũi lấy ra cười "hì hì...". Vậy nên hôm nay ta tự làm một bữa ngon lành, có thể là một bộ sưu tập lược, miễn sao lúc ăn đừng có nhăn mặt, lè lưỡi, trông thật tội nghiệp, mong ăn được là đủ chứ không nghĩ sẽ ngon. Ta còn phải chạy qua chạy lại nhà hàng xóm, giả vờ gõ cửa rầm rầm, người ta ra mở, ta phăng một hơi về nhà ngồi thở hổn hển. Thế đã đủ để ăn đòn trăm roi chưa? Mà còn nữa, ta đừng quên mở liveshow tại nhà, hát liên khúc mỗi bài một câu, lấy chén lấy đĩa gõ leng keng đệm nhạc, đầu trần chân đất ra trước sân mưa rồi. Ta rồi sẽ già nên có cổ dùng dằng níu kéo thì thời trẻ cũng qua. Chỉ có thể mừng tượng lại nhiều lần quá khứ không muốn bỏ, hoặc ta vui hoặc ta buồn buồn, vụn lản nhớ thương da diết những ngày thơ. Hai bốn giờ ngắn ngủi của hôm nay thuộc nhóm ngày hi hữu để được tùy thích, ta không thể bay như chim nên từ từ đi nhưng đừng chậm chạp quá. Những con đường lâu rồi ta chưa qua, mong gặp người quen để vui mừng tí ta tí toét kéo nhau vô quán "chém gió" lung tung. Và cũng để biết rằng, giữa thành phố đông người này, tình thân ta mong mới được có đến nhường nào, chỉ chợt mắt ngó thấy nhà người ta quây quần chung

bữa cơm tối cũng đủ chạnh lòng lưng chừng nước mắt vì bơ vơ, lạc lõng nơi đất khách. Bật môi cười vờ một nụ, ngó trông cây khô sót lại lá cuối mùa, lòng bặt bệu, miệng "chặc" một tiếng, nghĩ thế này:

Lá về đâu

Ngày cây không giữ lại

Hay rụng trên tay

Ta về làm bạn những đêm sâu...

Ta thật ra nửa người già, nửa con nít, nửa non nớt, nửa trưởng thành. Ta như hoa không trông mong được ngày khoe sắc xinh tươi trong khu vườn đầy hoa quý phái, về một mơ ước giản dị thôi, ta mong được bình yên và đẹp mộc trong thế giới của những loài hoa dại. Chẳng ai hiểu ta hơn chính mình. Ngay cả bản thân, ta cũng mơ đi tìm trong những đêm khó ngủ, để thấu hiểu nỗi mình chẳng biết đến bao giờ. Vậy nên sao có thể trông mong vào người khác luôn cạnh bên để hiểu, để vui, buồn an ủi, vỗ về, sẻ chia. Cũng có nghĩa là đừng "bán than" trong những mùa vắng, những ngày cô đơn lẻ thê, ta một mình đôi khi là hạnh phúc ■

Mùa yêu thương

Quỳnh Nhu

Đ hu đến, sắc phượng hồng nhường chỗ cho màu vàng của hoa cúc, của những con đường rợp lá vàng rơi. Sau giấc ngủ gần tròn ba tháng, cái trống trường đột ngột thúc dấy, báo hiệu một năm học mới. Trên con đường làng, những cô cậu học sinh vui vẻ nói cười. Tôi hòa vào các bạn, tạm biệt mẹ đến lớp. Tiếng trống trường rộn rã, tiếng bạn bè hân hoan, tiếng mẹ dặn dò, tiếng cô giáo trên bục giảng... là tất cả ký ức mà tôi có được về những ngày khai trường thân thương trong suốt 12 năm học.

Năm nay thì khác, mẹ tôi dắt tôi lên thành phố làm thủ tục nhập học. Tôi đậu đại học rồi! Nhưng niềm vui sướng được bước vào cánh cửa đại học chưa được trọn vẹn thì nỗi lo về một nơi to lớn, tấp nập, phức tạp người xe lại ám ảnh tôi. Ngồi trên xe khách, tôi nhắm mắt mãi mà không ngủ được. Sau gần hai giờ, tôi đến bến xe Miền Tây. Bến xe ồn ào, kẻ ngược người xuôi làm con nhỏ tỉnh lẻ như tôi đến hít thở cũng khó khăn. Lóng ngóng tìm xe buýt thì chợt một vật thể chuyển động trên trời thu hút sự chú ý của tôi. Chưa kịp suy nghĩ, tôi nắm tay mẹ la toáng lên: "Mẹ ơi, mẹ ơi chiếc máy bay bự quá!". Hét lên rồi tôi mới để ý những người xung quanh nhìn tôi với ánh mắt kỳ lạ, còn mẹ thì cười cười và vỗ vào má tôi làm tôi ngượng đĩnh người.

Mẹ con tôi tay xách nách mang đi đăng ký vào ký túc

xá. Mọi thủ tục đều có người hướng dẫn tận tình. Loáng thoáng đâu đó có tiếng cười nói của phụ huynh khi nhìn những đứa con của họ ngỡ ngàng chụp hình thẻ, rồi chạy ra chạy vào khai thông tin cho nhân viên tiếp nhận. Nhìn các bạn ai cũng "hai lúa" như tôi, tôi lại thấy vững lòng và có thiện cảm với nơi ở mới này. Sắp xếp phòng ốc xong xuôi, tôi lại sang trường làm thủ tục nhập học. Mẹ và tôi lo lắng chạy chỗ này chỗ kia: đóng học phí, khám sức khỏe, làm các giấy tờ. Trời đã đứng bóng, mẹ tôi phải về sớm để kịp chuyến xe. Mẹ ôm tôi dặn dò: "Đi chuyến này xong, có việc lấy chồng là đi xa mẹ luôn rồi. Phải trưởng thành nha con". Tự nhiên nghe mẹ nói, nước mắt tôi trào ra. Tôi khóc rưng rức trong lòng mẹ. "Mẹ ơi! cho con về với mẹ, con không muốn đi nữa đâu" - tôi rặn không ra chữ. Rồi mẹ cười động viên tôi: Mới dặn phải lớn mà vậy đó!

Vậy mà bao lâu nay, tôi cứ nghĩ mình đã lớn. Tôi hay làm theo ý mình, đôi khi còn cãi lời mẹ vì luôn cho là mình làm đúng. Từ giây phút chia tay đó, tôi hiểu mình nhiều hơn: "Tôi vẫn mãi là con bé con khấp nép đứng sau mẹ mỗi khi tựu trường".

Tuổi 19 của tôi lẳng đọng ở cái giây phút mà mẹ tôi chạy theo chiếc xe buýt, vội vã quay lại vẫy chào tôi. Tôi đứng đó không dám cười, không dám mở miệng vì tôi biết chỉ cần đáp lại thì nước mắt lại tuôn ra thành dòng. Lúc đó, tôi cảm giác mình còn rất nhỏ, mình chỉ là một đứa trẻ lần đầu rời khỏi vòng tay mẹ. Tôi òa khóc không e dè gì hết, mặc cho vài người qua đường nhìn tôi nhưng tuyệt nhiên họ không hỏi gì. Chợt điện thoại tôi reo lên. Là mẹ. "A lô, về đi con, tắm rửa rồi ngủ một chút. Học rồi chiều nào rảnh về nhà nha con". Bất giác tôi mỉm cười. Tôi thật là ngốc quá, dù tôi có ở đâu, làm gì thì mẹ tôi vẫn luôn dõi theo tôi, chờ đợi tôi quay về. Tôi không có "đi luôn" như lời mẹ nói, tôi chỉ tạm thời xa nhà tìm kiếm tương lai cho tôi và cho cả mẹ tôi thôi. Gạt nước mắt, tôi rảo bước đi, không quên "dạ" một tiếng thật dứt khoát.

Khi 19 tuổi, người ta thường tự cho bản thân mình cái quyền trưởng thành, nhưng đôi khi người ta lại quên rằng: trưởng thành không phải là gạt bỏ tuổi thơ mà trưởng thành là khi ta biết yêu thương những vùng đại và tựa vào đó mà lớn lên.

Năm nay lại một mùa tựu trường nữa đến gần, tôi đã không còn là cô bé mít ướt, không còn lạ lẫm với bến xe, đường đi, hay máy bay nữa nhưng tôi vẫn luôn mãi nhớ mùa tựu trường năm ấy, nhớ về hình ảnh của mẹ khi đưa tôi lên thành phố. Mẹ cũng lạ lắm, sợ sệt không kém gì tôi, nhưng mẹ luôn là một chỗ dựa vững chắc cho tôi, là một nơi để tôi quay về ■

Quỳnh Như

Ngày đầu gặp nhau

Mẹ nghĩ con ở ký túc xá là tốt nhất!

Đó là lời phán quyết cuối cùng của mẹ sau một ngày thu thập ý kiến từ "hội những người có con học thành phố trong cơ quan" của mẹ. Tôi thì dĩ nhiên là không có ý kiến gì. Đơn giản vì tôi chưa lên thành phố ở bao giờ nên cũng chẳng biết gì mà chọn lựa hay phản đối. Và còn một lý do tối quan trọng nữa, đó là ký túc xá rẻ hơn so với thuê phòng trọ mà lại an ninh hơn. Ngày đăng ký chỗ ở, tôi và mẹ tay xách nách mang lên thành phố. Mẹ kỹ đến mức mua sẵn mền gối, quạt máy, xà bông... bỏ trong một bao to tướng (vì mẹ nói lên trên này lúng túng, biết đâu mà mua).

Tôi được xếp ở phòng 308 nhà

A7. Lúc làm thủ tục tôi gặp Lý, bạn ôn thi đại học môn địa lý cùng với tôi, cả hai hí hửng ôm nhau đăng ký chung một phòng. Lên đến phòng thấy đã có người nằm ở chiếc giường cạnh cửa sổ. Tôi lần la bắt chuyện, biết nó tên là Tú, cũng học chung một ngành với tôi. Một nhỏ nữa là Kiều, mặt cũng ngu ngơ không kém gì tôi, nó lên sớm và chiếm trước cho mình một góc phòng. Tôi đang sắp xếp giường thì một nhỏ mở cửa bước vào. Ấn tượng đầu tiên của tôi là nó rất đen, nhưng cũng rất có nét (đúng thật, sau này khi tắm nước thành phố rửa bớt "phèn" thì nó trở thành "hot gô"

khoa tôi). Nó cười cười với tôi rồi cũng đi dọn giường, đó là Bảo Ngọc. Thật bất ngờ, Ngọc với tôi cùng quê Vinh Long, nhà cách nhau một con hẻm nhưng tới khi lên thành phố thì hai đứa mới gặp nhau. Đúng là ông trời đảo một vòng lớn ghê thiệt!

Con cá Dori

Còn một tuần nữa mới nhập học nên sắp xếp xong xuôi thì tôi về quê với mẹ. Đang trên xe buýt số 10 tới đường Nguyễn Tri Phương thì điện thoại tôi reo lên.

- Mày hả Như, mày ở phòng 308 hả?

- Ừ, sao vậy mày?

Đồng bọn 308

Đường về.

Ảnh: Vũ Phạm Hoàng Giang

- Sao mày giành giường ta...o
- Thì tao có thấy ai để gì ở đó đâu, thôi mày ráng chịu đi, hahaha
- Nói giỡn thôi chứ tao nằm trên mày á!

Kể một chút về Nguyên. Nguyên là bạn ôn đại học môn sử với tôi. Nguyên lùn có một tẻo, hay nói cười. Sau này tôi còn biết thêm rằng Nguyên giống cá Dori trong phim Đi tìm Nê-mô tính hay quên trước quên sau, nhưng thích hỏi ngày giờ, hệ quả là một ngày Nguyên hỏi mười tám lần "hôm nay là thứ mấy". Bù lại, nó ở sạch và rất chu đáo, đúng chất chị hai trong nhà (trái ngược với tôi).

Nhớ chăm sóc mẹ

Càng gần ngày đi mẹ càng nhồi cho tôi thật nhiều đồ ăn ngon. Tôi cảm thấy buồn khi mình sắp xa nhà một thời gian dài, nhưng ý nghĩ đó chỉ làm tôi buồn ngủ trong giây lát, đến khi thấy đĩa cánh gà chiên nước mắm của mẹ dọn ra trước mặt, tôi lại phấn khởi giành nhau với nhỏ em.

Ngày lên lại thành phố, mẹ tôi tiễn tôi bằng tô canh chua to đùng, liên tục gắp vào chén tôi kèm theo những lời dặn dò. Điện thoại đặt chuyên xe khách lúc 12 giờ rưỡi trưa, mẹ chở tôi ra đầu ngõ đợi. Tôi cảm nhận được không khí chia xa rất rõ ràng, ba tôi chạy xe ra tiễn, ba chỉ dặn "lên thành phố ráng học nha con" rồi vội quay xe đi, trước khi giọt nước mắt kịp rơi xuống. Mẹ ngồi đợi xe với tôi, xoa xoa lưng tôi như khi tôi còn nhỏ, rồi nhẹ nhàng tạm biệt tôi khi xe lăn bánh. Ngồi trên xe tôi khóc thảm sau chiếc khẩu trang, dù chỉ cách nhà

năm tiếng xe đò nhưng tôi biết đây là một chuyến đi rất dài. Tôi đã rời vòng tay mẹ thật rồi. Tôi chắc chắn tôi đi thế nào mẹ cũng khóc, nên tôi đã dặn nhỏ em lớp 4 "ở nhà nhớ chăm sóc mẹ nha Nghi".

Chợ đêm làng đại học

Vừa đặt vali xuống, ngã lưng ra giường, tôi liền bấm điện thoại gọi mẹ, "mẹ ơi con tới rồi!".

Tuần đầu với những buổi học chính trị, cách sử dụng thư viện, họp Đoàn khoa, Đoàn lớp... phải nói là buồn ngủ không thể tả. Sáng tôi đến trường, tối lại cùng với Lý đi chợ đêm chơi. Chợ đêm ở đây rất rẻ, 5.000 đồng là có thể mua một món phụ kiện, 30.000 là có thể mua chiếc áo thun, 50.000 là có thể sở hữu một chiếc quần bò... Chợ gì mà rẻ quá sức tưởng tượng, rẻ đến mức tôi bị hụt tiền tháng đầu tiên vì ham mua sắm.

Chợ đêm còn có rất nhiều đồ ăn ngon, quy tụ cả ba miền, nhưng chủ yếu là miền Trung. Thức ăn thành phố có vẻ mặn hơn ở nhà, nhưng cũng có những quán nấu ngọt y như miền Tây vậy. Ở đây có quán ốc Ngọc Tú, không biết có phải vì trùng tên không mà cô bạn cùng phòng - Ngọc Tú rất thích ăn quán này. Đây là điểm hẹn thường xuyên của phòng tôi mỗi khi có sinh nhật hay đơn giản là khi nổi hứng muốn đền đáp bao tử. Phải nói là ốc Ngọc Tú hơi nhỏ so với ở nhà, nhưng nước sốt mặn mặn, ngọt ngọt làm chúng tôi thích mê. Sau một bữa đi dạo chợ đêm và kịp ních vô bụng bao nhiêu thứ lạ: ram bắp, chả lụi, bánh tráng nướng, đặc biệt không thể thiếu ốc hương cháy tỏi thì

bụng tôi đã chính thức biểu tình.

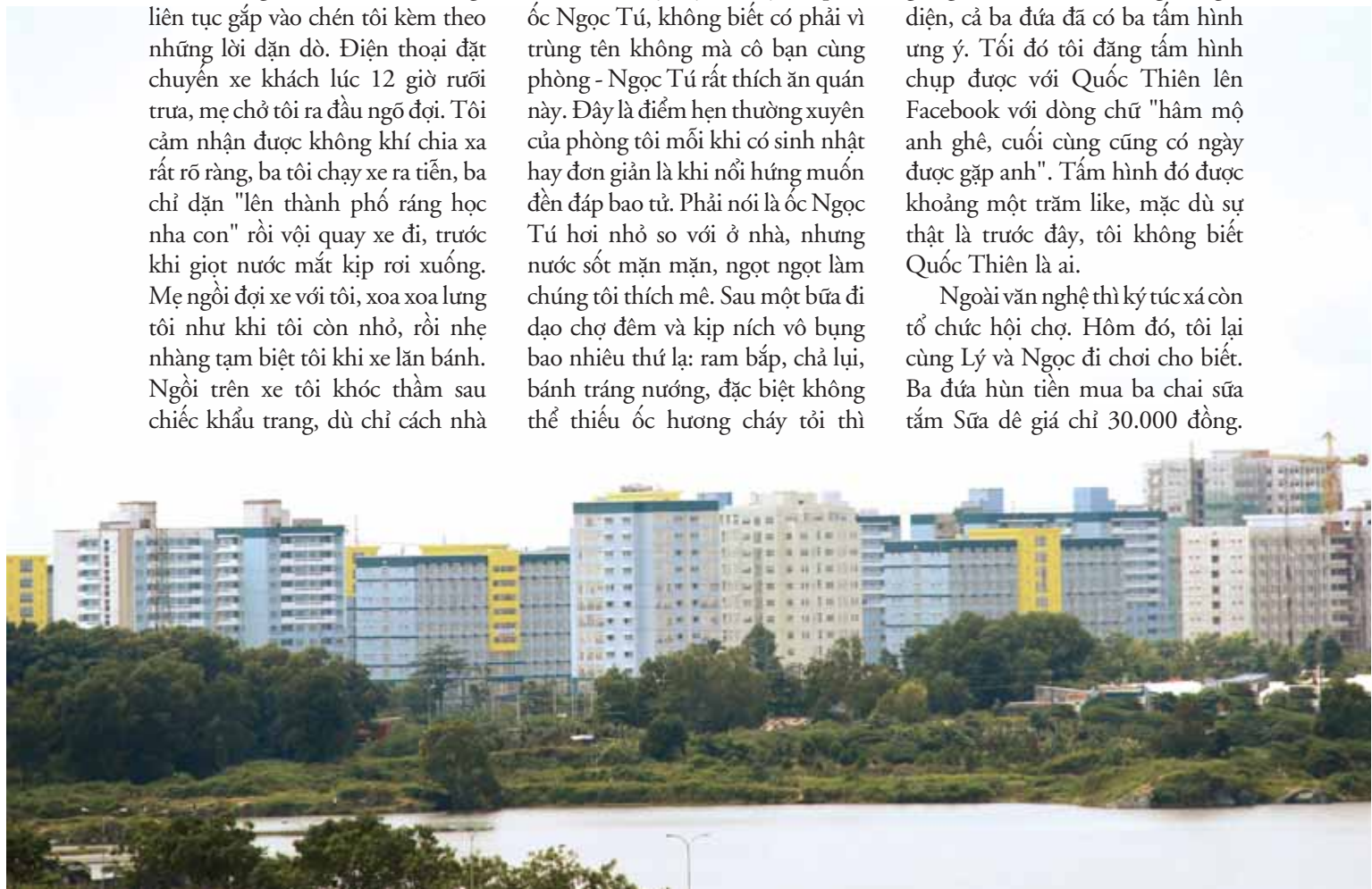
"Cũng có ngày được gặp anh"

Lúc chúng tôi vừa mới lên ở, ký túc xá có tổ chức một đêm văn nghệ, rất nhiều trường quy tụ về để thi nhảy flashmob. Cô trưởng nhà lên kêu gọi từng phòng xuống xem.

- Xuống xem cho vui đi mấy đứa, ở phòng buồn lắm con. Có ca sĩ đẹp trai nữa.

Thế là 7 đứa chúng tôi xúng xính áo váy kéo nhau đi xem ca sĩ đẹp trai. Dưới sân cỏ gần nhà A6, đông đảo sinh viên các trường tụ họp để cổ vũ cho đội nhà, phần còn lại là các bạn ở ký túc xá ham mê trai đẹp cũng góp phần chen lấn. Các tiết mục lần lượt trình diễn, hai thùng loa khổng lồ hoạt động hết công suất không kém một đêm ca nhạc hoành tráng. Khi MC hét to tên ca sĩ Quốc Thiên, không khí như vỡ òa náo loạn. Mọi người quơ tay theo bài hát Rồi cũng mất nhau. Lúc Quốc Thiên rời sân khấu, rất nhiều bạn nữ chạy đến xin chữ ký, chụp hình với anh. Tôi, Lý và Ngọc cũng chen chân vào. Sau một hồi giằng co nhận nhạo, không màng sĩ diện, cả ba đứa đã có ba tấm hình ưng ý. Tối đó tôi đăng tám hình chụp được với Quốc Thiên lên Facebook với dòng chữ "hôm nay cũng có ngày được gặp anh". Tám hình đó được khoảng một trăm like, mặc dù sự thật là trước đây, tôi không biết Quốc Thiên là ai.

Ngoài văn nghệ thì ký túc xá còn tổ chức hội chợ. Hôm đó, tôi lại cùng Lý và Ngọc đi chơi cho biết. Ba đứa hùn tiền mua ba chai sữa tắm Sữa dê giá chỉ 30.000 đồng.

Sau này cô trưởng nhà khi lên kiểm phòng đã cảnh báo coi chừng dị ứng, nguyên chai to vậy mà có 30.000 đồng thì nên nghỉ ngơi. Thế là, phòng tôi năm đó không cần mua nước rửa nhà vệ sinh.

Ba đứa ngồi nghỉ ở ghế đá thì bỗng đâu hai thằng con trai xuất hiện. Một mặt khờ, một mặt gian.

- À ba bạn có thể cho mình mời đi uống nước được không?

Ba đứa nhìn nhau trao đổi qua ánh mắt.

- Đi không mày - Lý hỏi

Ngọc nhủ mày:

- Thôi đừng đi mày ơi!

Tôi liếc hai thằng con trai đang cười cười với bộ mặt ngờ nghệch.

- Đi thì đi, dù gì cũng đang trong ký túc xá, không lẽ nó bắt mình.

Sau màn hội ý bằng mắt, ba đứa tôi gạt đầu cái rụp. Quán chè A3 thắng tiến.

Còn nợ mới còn gặp

Năm đứa ngồi quanh cái bàn nhựa màu xanh ăn sấm bỏ lưỡng, sau một hồi cầm cúi ăn thì tôi biết thằng mặt khờ tên Sơn, thằng mặt gian tên Viễn, hai đứa đều học trường công nghệ thông tin. Toàn bộ cuộc nói chuyện đó chỉ có tôi và Viễn chém gió với nhau, Ngọc thì có lẽ ngại nên không nói gì, Lý và Sơn thì đôi khi chen thêm vài câu cho có phần sinh động. Tới tiết mục tính tiền, hai đứa con trai đòi trả, còn ba đứa tôi thì nhất quyết phải chia đều ra. Cuối cùng Viễn nói:

- Bây giờ tui tui tính rồi lần sau gặp nhau mấy bà tính, còn nợ mới còn gặp, chứ không mấy bà sao chịu gặp tui tui nữa.

Vâng, và kể từ đó chúng tôi chính thức nợ nhau. Ngày nào cũng như ngày nào, chúng tôi đều đi chợ đêm, đi ăn cơm chung, hai thằng con trai còn rủ cả bọn phòng 314 nhà A13 đi chơi với chúng tôi. Thế là tôi quen thêm được Tiến, Phát,

Nhật, Nghĩa, Kế. Nguyên đám xúm lại vòng tròn chơi đá cầu ở "thiên đường ánh sáng" (là một khoảng sân có rất nhiều đèn trong ký túc xá), hay chơi bóng chày, chơi rượt bắt. Có hôm Nhật đem guitar xuống. Mọi người tùm lại, quen hay không quen đều cùng hát, một lát sau thêm mấy bạn đem đàn đến góp vui, cả một góc sân ký túc xá vang vọng tiếng hát tiếng cười. Những hôm không đông người, chúng tôi còn tụ lại hát riêng một nhóm, bài hát được yêu thích nhất là bài *Viên đá nhỏ*. Chúng tôi hát nhiều tới nỗi mà một bữa đang đi chợ đêm tôi quen miệng nghe ngao: *Tạm biệt người em yêu thương em đi nhé, cần chi yêu thương được đáp trao...*

- Thôi thôi bà đừng có hát bài đó nữa, hồi sáng tui kiểm tra mà bài đó nó cứ vang vọng trong đầu tui hoài luôn á - Viễn vừa nói vừa ôm đầu.

Câu nói trên được sự hưởng ứng nhiệt tình từ Tiến và Nghĩa, thế là sau đó, bài Viên đá nhỏ không những không giảm mà còn gia tăng số lần biểu diễn vì "tâm ảnh hưởng" của nó.

Bài ca Ký túc xá

Ký túc xá tôi có hẳn một câu lạc bộ phát thanh, mỗi chiều lúc năm giờ đều phát nhạc theo yêu cầu và giao lưu khán giả. Mỗi chiều cứ nghe "bạn A tặng cho bạn X một bài hát, chúc X có một buổi chiều vui vẻ và nhớ nhắn tin cho A nhé... bla bla". Đám con gái KHXXNV phòng tôi luôn ước ao có một bạn Bách Khoa hay Tự Nhiên gửi tặng đích danh mình một bài cho thỏa tuổi xuân. Nhưng đời đâu có gì là dễ dàng. Đợi mãi đợi mãi... mà không có. Vật vã đau khổ, tui nó quyết định tự yêu cầu tặng nhau. Hi hục gửi tin nhắn cho câu lạc bộ phát thanh bài Viên đá nhỏ rồi cả phòng tụ ngồi nghe mặt đầy mần nguyện. Nghe xong, Tú trầm ngâm:

- Có khi nào mấy đứa nó cũng tự

gửi tin nhắn giống mình không tui bây?

Câu nói đó được cả phòng đồng tình ủng hộ nhiệt liệt.

À, ký túc xá còn có một bài ca tên Ký túc xá (tất nhiên), mỗi chiều năm giờ đều đứng hện lại lên loa phát thanh:

"Ký túc xá

Aaaaaaaaaaaaa

Ký túc xá

Aaaaaaaaaaaaa

Ký túc xá với những kỷ niệm vừa đi qua, và ghi dấu đời sinh viên chúng taaaaaa"

Mỗi chiều, tôi ngồi bung tô cơm mua ở nhà A3, gặm món đùi gà ngày nào tôi cũng gặm. Tôi cảm thấy ký túc xá sáng tác bài này sao mà đúng quá. Tiếng "aaaaaaa..." như tiếng lòng tôi muốn hét lên trong lúc này. Cơm gì mà dở dữ vậy trời! Nhưng mà người xưa đã nói "thời thế tạo anh hùng, bản cùng sinh đạo tặc", chúng tôi, những con người sáng tạo chắc chắn sẽ không giảm lên vết xe đổ của những phòng nấu lén bằng nồi cơm. Luật đặt ra là để lách mà. Chúng tôi nấu bằng ấm nước ngắt điện. Bạn có thể ngạc nhiên vì điều này và thẳng thốt "sao có thể thế được?" nhưng đáp án là "không gì là không thể". Bằng chứng là một buổi chiều đẹp tươi, phòng tôi đã có một buổi "Pạc ty" thịnh lộc, tép lộc cuốn bánh tráng chấm nước mắm chua ngọt cực kỳ no nê và hoành tráng. Giờ nhớ lại, cảm xúc đói trong tôi vẫn vẹn nguyên như ngày nào.

Ký túc xá là một nơi đầy ắp những kỷ niệm về ngày đầu bỡ ngỡ, về những người bạn, về những lúc xa nhà nhưng chẳng cô đơn. Một năm ở nơi đây, tôi vừa kịp thấy thân thuộc thì đã không còn được gắn bó với nó nữa rồi. Nhưng không sao, tôi đã chuyển sang một ký túc xá khác và những câu chuyện sẽ cứ nối dài mãi, dài mãi đến tận cùng thời sinh viên của chúng tôi ■

Hãy cứ sống và yêu bằng trái tim thành thật

*Rồi sẽ có một mùa hè
Các em cứ ước mong thời gian đừng mãi
Để gió đùa và tóc đùa
Trong khoảng sân quen rơi đầy phượng đỏ
Nơi ấy chúng mình gọi là chốn thần tiên
Rồi sẽ có những tháng ngày
Các em cứ nhìn vào đâu cũng thấy
Những gương mặt thân quen của bạn bè
Những bài học yêu thương của thầy cô
Mới đó thôi mà thoát òa thành kỷ niệm
Nếu có yêu ai hãy cứ yêu
Nếu muốn nắm tay ai hãy cứ thật lòng tỏ bày và xin được nắm
Và nếu có nụ hôn nào khiến ta cứ nhớ thương hoài đến vậy
Thì hãy đến trước mặt người và nói tiếng cảm ơn
Và nếu bạn cần hãy trao bạn một cái ôm
Bởi ra khỏi mái trường rồi cái ôm sẽ không còn sáng trong được mãi
Cứ rượt đuổi nhau đi cho ngập tiếng cười khoảng trời còn vụng dại
Mai lớn khôn rồi chẳng tìm lại được đâu
Rồi sẽ qua rất mau
Những cười khóc ngây ngô, những lần đầu tiên rất thật
Đầu tiên nhưng cũng là mãi mãi
Bởi chẳng ai có hai lần được khoảnh khắc đầu tiên
Ừ, thì thế giới phẳng
Nhưng cuộc sống này vốn dĩ rất nghiêng
Khi chọn hướng đi riêng chúng ta sẽ dần lìa xa nhau mãi
Nếu không kịp yêu thương những gì còn lại
Thì dẫu có nghiêng hướng nào cũng chẳng thể gặp nhau
Chúc cho các em bây giờ và cho cả mai sau
Nếu có gặp những trả vay trong đời được mát
Hãy cứ sống và cứ yêu bằng trái tim thành thật
Và hãy cứ lăn tròn trong bể bộn đời nghiêng.*

(Sài Gòn 7/6/2015)

Thư viện Khoa học Tổng hợp TP.HCM. Nguồn: Internet

Thư viện Trung tâm ĐHQG-HCM. Ảnh: Mai Mai

Hãy là "cư dân" của thư viện

Mai Mai (tổng hợp)

Thời đại số lên ngôi, ebook (sách điện tử) đã trở nên phổ biến, tuy nhiên rất nhiều quyển sách chỉ ở thư viện mới có. Hãy sớm đăng ký và trở thành cư dân của thư viện nếu bạn cảm thấy thú vị.

Thư viện Khoa học Tổng hợp TP.HCM

Thư viện Khoa học Tổng hợp TP.HCM tọa lạc số 69 Lý Tự Trọng, P. Bến Thành, Q.1. Tài liệu dạng giấy với hơn 500 bản sách gồm các loại bách khoa toàn thư, từ điển chuyên ngành, tiểu sử danh nhân, cẩm nang tra cứu, các bộ sưu tập chuyên đề, niên giám, nguồn tài liệu địa lý, tài liệu chính phủ, tài liệu thống kê...

Các tài liệu điện tử phong phú và được cập nhật liên tục gồm các cơ sở dữ liệu tra cứu, tham khảo trực tuyến nhiều lĩnh vực và các trang web hữu ích trong nước và ngoài nước được tổ chức và sắp xếp theo chủ đề.

Thư viện Khoa học Tổng hợp TP.HCM là nơi ra mắt xe "Thư viện Internet lưu động" đầu tiên của Việt Nam, đặc biệt năm 2014 khánh thành xe Thư viện lưu động - Bánh xe tri thức (Words on wheels) dự án được Quỹ Quốc tế Singapore tài trợ.

Nơi đây, tài liệu được bổ sung phong phú và đa dạng từ nhiều nguồn, có quan hệ nghiệp vụ với hơn 43 thư viện và cơ quan thông tin, trường đại học của 16 quốc gia. Qua đó, hàng năm thư viện nhận được số tài liệu nước ngoài trị giá hàng trăm triệu đồng, trong đó có nhiều tài liệu quý cho công việc nghiên cứu.

Thủ tục làm thẻ rất đơn giản, chỉ cần đem theo CMND để đăng ký. Phí sử dụng thư viện là 40.000/năm và được mượn sách về nhà. Đặc biệt sau một năm sử dụng, nếu thẻ vẫn còn tốt, bạn đọc có thể gia hạn

với lệ phí 10.000 đồng.

Trường hợp thẻ bị mất hoặc bị hư, bạn có thể yêu cầu cấp thẻ mới với phí 10.000 đồng.

Thư viện Khoa học Tổng hợp TP.HCM mở cửa từ thứ Ba tới Chủ nhật (thứ Hai đóng cửa).

Thư viện Trung tâm ĐHQG-HCM

Thư viện Trung tâm ĐHQG nằm trong khuôn viên ĐHQG-HCM. Đây là nơi cung cấp nguồn tài nguyên, trang thiết bị và dịch vụ chất lượng cao, là trung tâm tổ chức liên kết và chia sẻ nguồn tài nguyên thông tin trong hệ thống Thư viện ĐHQG-HCM.

Đây là một trong những thư viện lớn, hiện đại nhất tại TP.HCM và ở phía Nam với hệ thống quét thẻ thông minh, không gian học tập, nghiên cứu yên tĩnh và thoáng đãng.

Thư viện có hệ thống sách, giáo trình, tài liệu phong phú, đa dạng, cập nhật liên tục; hệ thống phương tiện, kỹ thuật hiện đại. Đến Thư viện Trung tâm ĐHQG, bạn có thể thoải mái đọc và photo báo, tạp chí, tài liệu; sử dụng Internet, đăng ký phòng họp nhóm.

Sinh viên, giảng viên, cán bộ, nhân viên thuộc ĐHQG-HCM đều có thể làm thẻ thư viện chỉ với 45.000 đồng/năm. Thư viện mở cửa từ thứ Hai đến thứ Bảy hàng tuần

Ngoài ra, mỗi trường thành viên của ĐHQG-HCM đều có thư viện chuyên ngành riêng. Hãy liên hệ với các thư viện để đăng ký làm thẻ, hoặc đăng ký sử dụng thêm chức năng thư viện có sẵn trong thẻ sinh viên ■

HỌC ĐẠI CHƯA BAO GIỜ LÀ... ĐẠI HỌC

Không ít tân sinh viên gặp phải triệu chứng "sốc đại học" khi bước vào giảng đường vì mọi thứ đều quá khác so với thời phổ thông. Vậy làm thế nào để "sống sót" qua bốn năm phía trước?

Phan Nhật Anh

Dưới đây là một số kinh nghiệm "xương máu" mà các thế hệ sinh viên đi trước muốn chia sẻ cùng các bạn lần đầu tiên bước vào môi trường đại học...

Học đại - kẻ thù số một của đại học

Hẳn các tân sinh viên sẽ nghe đâu đó "Đại học là thiên đường, học thường thường cũng qua môn" hay "Không rớt môn phí nửa đời sinh viên đại học". Nếu bạn cho rằng như thế mới là đại học thì đại học với bạn không chỉ có bốn năm mà... còn lâu hơn thế nữa. Bạn sẽ phải tốn khá nhiều thời gian để trả nợ môn, chưa kể lịch học môn mới và lịch học môn nợ đôi khi lại chồng chéo nhau. Và như thế, dù cùng một khóa, nhưng vào ngày tốt nghiệp, bạn chỉ có thể ngậm ngùi nhìn đồng môn tươi vui cùng gia đình với

tầm bằng sáng chói.

Tâm lý học vừa đủ để qua môn sẽ khiến bạn dần đánh mất sự kiên trì và nỗ lực của bản thân. Đành rằng vừa trải qua một kỳ thi quốc gia cùng đợt xét tuyển đại học căng thẳng, bạn cần có khoảng thời gian để vui chơi, thư giãn. Nhưng hãy biết dừng lại đúng lúc. Đừng để những thú vui nhất thời trở thành sức ì của tuổi trẻ phía trước.

Học tại thư viện

Đại học là môi trường thể nghiệm ý chí tự học và tư duy độc lập. Cách học đọc - chép của giáo viên phổ thông, nhồi nhét kiến thức bằng mọi giá để đáp ứng việc thi cử sẽ không tồn tại nơi giảng đường. Bạn sẽ không có những buổi kiểm tra miệng đầu giờ, các bài kiểm tra 15 phút hay 1 tiết. Không ai nhắc nhở bạn phải chép bài, học

bài hay đọc sách. Tất cả quy tắc của phổ thông đều bị phá bỏ và bạn hoàn toàn tự do. Nhưng tự do nào cũng có cái giá của nó.

Những buổi học hàng trăm người tại giảng đường, và giảng viên, đúng nghĩa là một người hướng dẫn, chỉ đưa ra các gợi ý cho bạn tiếp cận vấn đề. Bạn sẽ phải đối mặt với việc làm đồ án, niên luận, khóa luận ở nhiều môn thay cho các bài thi. Và thư viện chính là nơi mà bạn phải thường xuyên lui tới. Đó là nơi mà bạn tự tìm thấy câu trả lời cho những vấn đề nghiên cứu của mình. Hãy bắt đầu làm quen với việc học tại thư viện, không chỉ để học mà còn tạo lập tư duy độc lập cho mình.

Những mối quan hệ giảng đường

Nếu như ở phổ thông mỗi lớp học sĩ số chỉ khoảng 40 đến 50 người thì đại học có sự khác biệt lớn. Lớp học của bạn có thể lên đến 80 người, 100 người hoặc nhiều hơn. Sẽ không có những phòng học cố định và phân biệt rạch ròi giữa các khóa, các ngành. Một giảng đường sẽ dành cho sinh viên nhiều khóa và ở các khoa khác nhau cùng học. Đồng thời, bạn sẽ phải đăng ký học phần và học theo quy chế tín chỉ.

Vì vậy, bạn hãy chủ động cập nhật lịch học, phòng học, giữ liên lạc với lớp trưởng, thầy cô ở khoa, phòng đào tạo để vượt qua bờ ngõ và những thay đổi trong thời gian sớm nhất. Đặc biệt, mối quan hệ giữa tân sinh viên và anh chị khóa trước vô cùng quan trọng. Các anh chị sẽ tư

vấn cho bạn cách học, cho mượn tài liệu, thậm chí cả "bật mí" tính cách của từng giảng viên bạn sắp tiếp xúc. Hãy xây dựng những mối quan hệ học thuật dựa trên tinh thần cầu thị và tôn trọng, bạn sẽ nhận được những lời khuyên quý giá của người đi trước.

Tham gia câu lạc bộ học thuật

Trong ngày hội chào đón tân sinh viên đầu năm, các câu lạc bộ (CLB) ở trường thường mở các gian hàng và chuẩn bị những phần kiểm tra để tuyển chọn thành viên cho CLB. Việc ứng tuyển và tham gia một CLB là cách giúp bạn tạo dựng nhiều mối quan hệ rộng hơn ở đại học.

Các CLB học thuật là một sân chơi đa màu, giúp bạn trao đổi kiến thức, kinh nghiệm, học hỏi với người khác. Đây cũng là nơi để bạn có thể nâng cao kiến thức chuyên môn, rèn luyện kỹ năng nghề nghiệp. Đồng thời, với mục tiêu thiết thực, hoạt động sôi nổi, tinh thần hướng ngoại, các CLB chính là nơi để bạn đóng góp một phần sức trẻ của mình vào việc lan tỏa tri thức trong tập thể các thế hệ sinh viên, thể hiện tinh thần trách nhiệm với cộng đồng, xã hội ■

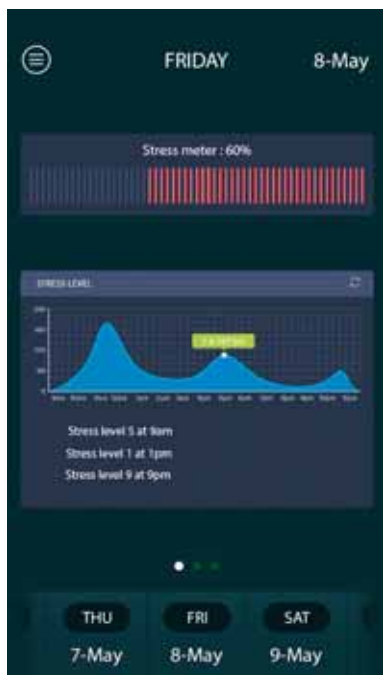
Hãy hòa nhập vào các chương trình thiện nguyện.
Ảnh: Chương trình thấp sáng vùng cao, REC

Đừng quên tham gia các CLB để rèn luyện bản thân. Ảnh: CLB Truyền thông REC

Giao diện biểu đồ giấc ngủ của ứng dụng trên thiết bị di động. Ảnh: Ngọc Khanh

Giao diện biểu đồ stress của ứng dụng trên thiết bị di động. Ảnh: Ngọc Khanh

Có khả năng ứng dụng rộng rãi

Tik là dự án làm ra thiết bị đeo tay để giúp con người phát hiện và cảnh báo tình trạng căng thẳng tâm lý của mình. Dự án do nhóm ba sinh viên Phạm Thượng Hải, Võ Lâm Khánh Duy (Trường ĐH Khoa học Tự nhiên ĐHQG-HCM) và Lê Bá Tiến Triển

Thiết bị theo dõi stress của sinh viên

Căng thẳng tâm lý (stress) là cụm từ được nhắc đến nhiều trong cuộc sống hiện đại. Người bị stress có thể gặp phải những biến chứng khó lường. Nhằm giúp mọi người phát hiện kịp thời tình trạng stress của mình và của người thân trong gia đình, một nhóm sinh viên đã triển khai dự án công nghệ thiết thực mang tên Tik.

Ngọc Khanh

Thiết bị đeo tay giao tiếp với phần mềm thông qua bluetooth. Ảnh: Ngọc Khanh

(Trường ĐH Việt Đức) thực hiện. Sản phẩm sẽ là một thiết bị đeo tay (tương tự đồng hồ đeo tay) làm bằng công nghệ in 3D, bên trong có gắn cảm biến nhịp tim và phần mềm chạy trên hệ điều hành Windows (app).

Khi đeo thiết bị vào tay, các thông số về nhịp tim, thân nhiệt của cơ thể và số bước chân đã đi sẽ được gửi về ứng dụng (app) trên thiết bị di động thông qua bluetooth. Nếu thông số này nằm trong vùng stress, phần mềm sẽ đưa ra những lời khuyên, biện pháp phòng tránh và gợi ý cách chữa trị. Nếu cơ thể có những dấu hiệu bất thường như loạn nhịp tim, giảm thân nhiệt đột ngột...

phần mềm sẽ cảnh báo cho những người trong gia đình, bác sĩ riêng của bệnh nhân để có phương án xử lý kịp thời.

Ban đầu, nhóm bạn trẻ này dự định tạo ra một sản phẩm công nghệ có khả năng theo dõi tiến độ luyện tập thể thao và tình trạng sức khỏe cá nhân, đặc biệt là dành cho người cao tuổi, người có tiền sử bệnh tim mạch. Tuy nhiên khi bắt tay vào nghiên cứu, các bạn nhận thấy đây là dự án có khả năng ứng dụng rộng rãi trong cộng đồng. "Khi đeo thiết bị này, bản thân người dùng và người thân của họ sẽ nắm được tình trạng sức khỏe của nhau, nhờ dữ liệu được lưu trữ trên cloud (sử dụng công nghệ

Phạm Thượng Hải, Lê Bá Tiến Triển, Võ Lâm Khánh Duy (từ phải qua) nhận giải nhất tại Hội thi Tin học trẻ TP.HCM 2015. Ảnh: Ngọc Khanh

điện toán đám mây). Nếu dự án thành công, các bác sĩ có thể theo dõi được tình trạng sức khỏe của bệnh nhân từ xa mà không phải đến tận nhà thăm khám." - Khánh Duy chia sẻ về dự án Tik.

PGS.TS Trần Minh Triết - Phó trưởng bộ môn Công nghệ Phần mềm, Trường ĐH Khoa học Tự nhiên ĐHQG-HCM, nhận xét: "Dự án Tik được các em sinh viên xây dựng dựa trên nhu cầu thực tế của cuộc sống, giúp mọi người có thể sớm nhận biết tình trạng stress của mình. Phát triển wearable device với những tiện ích thông minh là một xu hướng mới, có tiềm năng lớn trên thế giới. Mỗi thiết bị có những đặc điểm riêng để cung cấp những tính năng phù hợp, tiện ích cho người dùng. Do đó, tôi rất mong nhóm sinh viên này sẽ mạnh dạn tiếp tục cải tiến, tích hợp thêm nhiều tính năng thiết thực cho sản phẩm để phục vụ con người tốt hơn".

Nuôi mộng bán được nhiều sản phẩm

Thiết bị di động theo dõi stress

không phải là sản phẩm mới trên thị trường công nghệ, y tế và sức khỏe. Đa số sản phẩm này đều do các thương hiệu điện tử lớn trên thế giới làm ra - như Samsung, Apple, Sony - nên giá thành rất cao (từ 1,5 đến 4 triệu đồng), khiến cho người có thu nhập thấp hoặc trung bình khó tiếp cận. Nhằm tạo chỗ đứng rộng rãi cho sản phẩm của mình trong thị trường, ba chàng sinh viên này đã cố gắng tối giản nguyên vật liệu, linh kiện nhưng vẫn đảm bảo tính năng và chất lượng, để giá thành mỗi sản phẩm nằm trong khoảng 500.000 đồng đến 700.000 đồng. Hơn nữa, trong khi những sản phẩm nước ngoài chỉ có phần cứng hoạt động độc lập thì một sản phẩm gồm cả phần cứng và phần mềm tạo được sự kết nối phi khoảng cách như sản phẩm của dự án Tik được coi là một bước cải tiến đáng kể về mặt tiện ích.

"Nhóm mình vẫn nuôi mộng bán được nhiều sản phẩm ra thị trường. Hiện nay nhóm mình đang hoàn thiện những công đoạn cuối

của dự án, khoảng vài tháng nữa là có sản phẩm" - Phạm Thượng Hải cho biết. Tuy nhiên, theo nhóm bạn trẻ này, sản phẩm của Tik cũng còn vài hạn chế cần khắc phục như giảm nhiễu, giảm sai số, tăng tính thẩm mỹ và tạo giao diện ứng dụng trên di động đơn giản hơn. "Tôi nghĩ, các bạn cần cải tiến thiết bị hướng đến tính tiện dụng, nâng cao độ chính xác để phục vụ người dùng tốt nhất có thể. Khi đó, khả năng phổ biến rộng rãi mới có thể trở thành hiện thực được." - PGS.TS Trần Minh Triết góp ý.

Dự án Tik từng tham gia cuộc thi Imagine Cup 2015 ở hạng mục World Citizenship do Microsoft tổ chức và đã đoạt giải nhất phần thi phần mềm sáng tạo dành cho khối sinh viên tại Hội thi Tin học trẻ TP.HCM 2015. Hy vọng, nhóm bạn trẻ này sẽ hoàn thiện sản phẩm của mình và sớm đưa ra thị trường, giúp mọi người có thêm một phương tiện mới với giá rẻ để chăm sóc, bảo vệ tốt hơn sức khỏe của mình và của người thân ■

Công viên tượng đá tạo nên điểm nhấn cho KTX. Ảnh: Thanh Tú

Không gian thơ mộng và yên bình tại vườn học tập A1. Ảnh: Thanh Tú

Những "góc lạ" ở ký túc xá

Với không gian rộng và nhiều cây xanh, Ký túc xá ĐHQG-HCM (KTX) là nơi lý tưởng để học tập và rèn luyện của sinh viên. Nơi đây còn có những góc lạ, những khu vực thú vị để khám phá.

Thanh Tú

Những khu vườn thơ mộng

Nằm bên cổng chính KTX khu A, vườn học tập nhà A1 là một nơi rất thích hợp cho việc học tập của sinh viên. Điểm nổi bật của vườn học tập là không gian thoáng mát, trong lành và những hàng ghế đá mát lạnh. Đây là nơi chọn lựa số một cho các sinh viên học nhóm.

Công viên tượng đá ở trung tâm KTX khu A cũng là một điểm nhấn đặc biệt của KTX. Hai bức tượng bán thân của Alexandre de Rhodes và Hàn Thuyên đặt trong khuôn viên bãi cỏ xanh mượt và có con đường dẫn vào. Đây là nơi có thể vừa vui chơi dã ngoại vừa ôn lại những kiến thức lịch sử.

Năm 2015, KTX lắp đặt màn hình LED được thiết kế ẩn tượng với hình dáng cầu vồng. Sinh viên gọi đây là chiếc cổng chào để đi vào công viên. Màn hình LED chiếu các bộ phim lịch sử chào mừng các ngày lễ lớn hay giới thiệu hình ảnh, hoạt động của KTX.

Ngoài những khu vườn đầy màu xanh, sinh viên còn bí mật đặt tên cho hồ nước nhân tạo nằm cạnh Trung tâm Y tế là "Hồ tình yêu". Nơi đây thoáng mát và thơ mộng với hàng ghế đá, hòn non bộ, hàng cây lọc vùng và thảm cỏ đậu vàng xanh tít tắp. Nhiều sinh viên chọn nơi này làm điểm gặp gỡ, trò chuyện, thư giãn. Đây cũng là địa điểm được ưu tiên tổ chức các sự kiện lớn như chào đón năm mới, các lễ hội và nhiều hoạt động

vui chơi, giải trí khác.

Những câu lạc bộ vui khỏe

Ai ở KTX cũng đều biết đến Câu lạc bộ Phát thanh Sinh viên (CLB PTSV). CLB này mang đến cho sinh viên nhiều tin tức, chương trình giải trí, giao lưu kết bạn bằng hình thức phát thanh qua hệ thống loa KTX.

CLB PTSV được thành lập vào năm 2003. Sau 12 năm hoạt động, CLB "phát sóng" liên tục bảy ngày trong tuần với thời lượng ba giờ mỗi ngày. Hiện nay, CLB có hơn 12 chuyên mục, chương trình như: Talk show Chuyện thường ngày, Tin tức, Thể thao, Ban mai tình yêu, Radio show, Văn hóa đọc, Đối thoại trẻ, Phim và cuộc sống, Sao album, Quà tặng âm nhạc.

"Cổng công viên". Ảnh: Thanh Tú

Phòng tập thể hình nhà A6, A18 nhộn nhịp mỗi sáng và chiều. Ảnh: Thanh Tú

KTX ĐHQG-HCM còn có một CLB rất "cảm xúc" đó là CLB Nữ sinh được thành lập năm 2006. Đây là nơi tư vấn về tâm lý, sức khỏe cho nữ sinh viên ở KTX do bác sĩ Đỗ Thị Hoa phụ trách. Qua chín năm hoạt động, CLB đã cung cấp nhiều kiến thức hữu ích về gia đình, giới tính và sức khỏe sinh sản cho cả nam và nữ sinh viên.

Nhu cầu giải trí bằng phim ảnh của các bạn sinh viên trong KTX được đáp ứng bằng Rạp chiếu phim 3D và HD tại KTX. Đó cũng là nơi sinh hoạt của CLB Sinh viên yêu thích điện ảnh. Với cafe wifi máy lạnh và các món thức ăn nhanh mới lạ, thức uống ngon, kho truyện tranh manga khổng lồ, sinh viên có thể thưởng thức những bộ phim hay được cập nhật thường xuyên và tận hưởng không gian như một rạp chiếu phim thực sự.

Những dịch vụ "5 sao"

Những sinh viên ham thích rèn

luyện sức khỏe, thỏa mãn ước mơ có được thân hình săn chắc với giá cả rất sinh viên thì nên đến hệ thống phòng tập thể hình trong KTX. Nơi đây có những trang thiết bị hiện đại như máy tập bụng, xà, tạ, xe đạp điện, máy massage và đặc biệt là dưới sự hướng dẫn nhiệt tình của huấn luyện viên, các bạn có thể sở hữu một thể hình hoàn hảo.

Nếu các bạn muốn chơi thể thao nhằm tăng cường sức khỏe

thì các sân bóng đá, bóng chuyền luôn sẵn sàng chào đón các bạn sau những giờ học căng thẳng. Hiện nay, sân bóng đá mini cỏ nhân tạo A2-A6 thu hút nhiều bạn sinh viên đến tổ chức hội thao, thi đấu bóng đá.

Ngoài ra, Ký túc xá còn có các dịch vụ tiện ích khác như dịch vụ giặt đồ, tập yoga, xe buýt nội bộ...

Chúc các bạn một năm học mới đầy hứng khởi và thú vị ■

CLB Nữ sinh - nơi chia sẻ tâm tư, tình cảm của sinh viên. Ảnh: Thanh Tú

25.000 sinh viên ở KTX

Ông Trần Thanh An, Giám đốc KTX ĐHQG-HCM cho biết: tổng diện tích hai KTX A và B là 59 hecta. Sau khi hoàn thành cả hai khu, đây sẽ là KTX lớn nhất Việt Nam, trở thành một khu đô thị đại học hiện đại, đáp ứng khoảng 50.000 chỗ ở cho sinh viên.

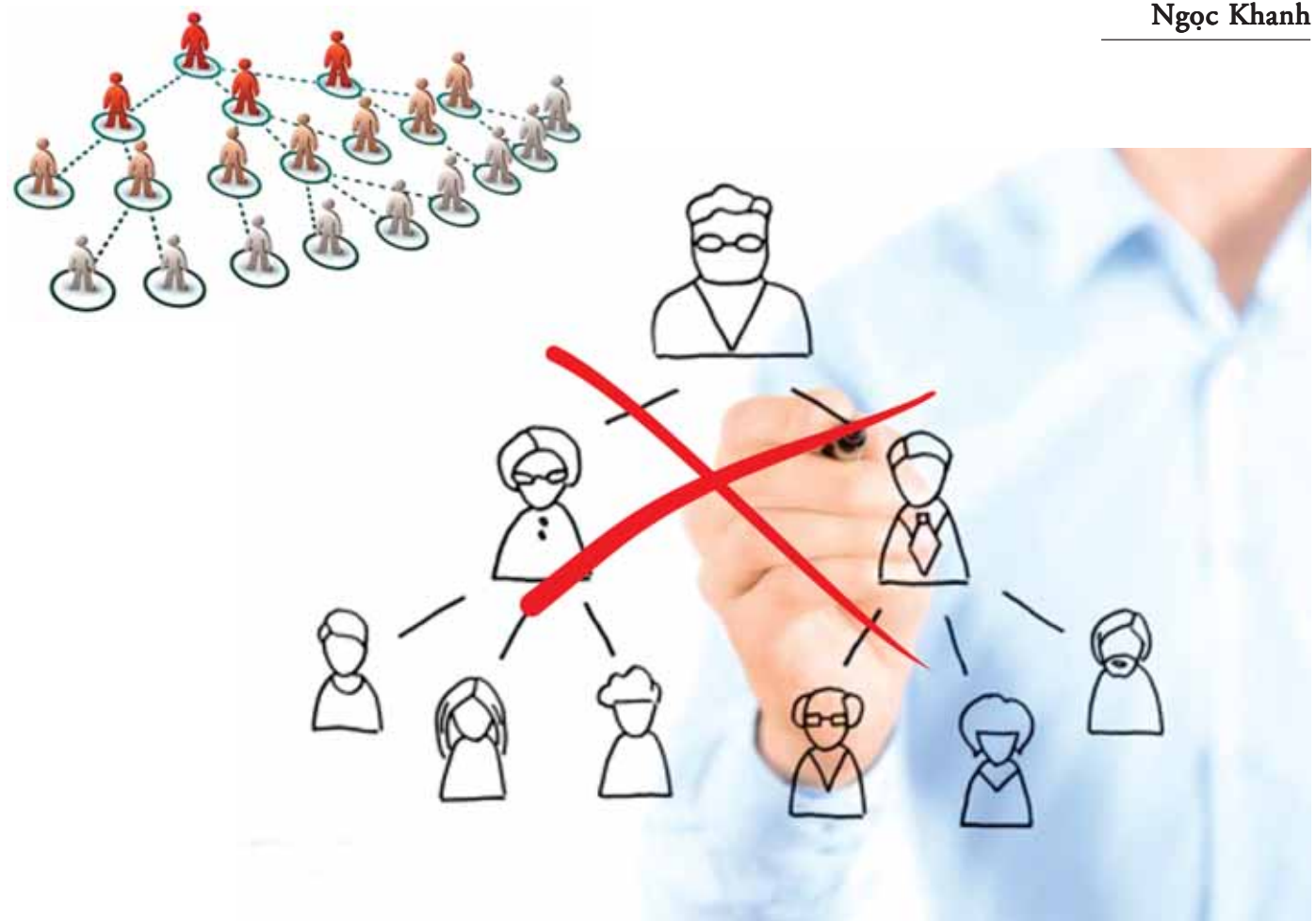
Trong năm học này, KTX đón hơn 10.000 tân sinh viên các trường thuộc ĐHQG-HCM và một số sinh viên các trường khác, nâng tổng số sinh viên lưu trú lên 25.000.

Để đáp ứng nhu cầu đi lại của sinh viên sau 21 giờ, KTX tổ chức dịch vụ xe đưa đón sinh viên từ khu A sang khu B và ngược lại, thời gian hoạt động từ 21 giờ 30 đến 23 giờ các ngày trong tuần kể cả Chủ nhật, trung bình 20 - 30 phút/1 chuyến.

Những **BÃY LỪA** đôi với tân sinh viên

Kiểm một việc làm thêm để trang trải chi phí cuộc sống, đỡ phần nào gánh nặng cho gia đình là điều mà nhiều sinh viên nghĩ đến, nhất là các tân sinh viên xa quê. Tuy nhiên, con đường vừa học vừa làm cũng lắm chông gai và không ít những bẫy lừa đang giăng sẵn.

Ngọc Khanh

Bán hàng đa cấp

Hình thức kinh doanh này đánh vào lòng tham của con người với các quảng cáo đầy hấp dẫn: "Việc làm 2-3 giờ/ngày. Mỗi tuần chỉ làm 3-4 ngày. Hưởng lương 4-6 triệu, không cần kinh nghiệm, không có bằng cấp sẽ được đào tạo trong thời gian làm việc..."; "Việc làm thêm phù hợp với các bà nội trợ và sinh viên. Lương 7-9 triệu/tháng. Không cần bằng cấp, không cần đến công ty"... Hiện nay, các quảng cáo cho hoạt động này cũng hết sức tinh vi, núp bóng và trà trộn vào các tờ rơi tuyển nhân viên thông thường như: "Tuyển nhân viên bán mỹ phẩm, không cần kinh nghiệm, làm việc 3-4 giờ/ngày. Lương 5-6 triệu/tháng."; "Tuyển nhân viên bán yến sào, làm việc 4 giờ/ngày, nghỉ thứ Bảy và Chủ nhật. Lương 5-6 triệu, không cần kinh nghiệm bán hàng sẽ được đào tạo"...

Nếu bạn đọc được thông tin quảng cáo như trên và muốn xin việc thì có thể bạn sẽ đối mặt với một kịch bản chung đang dàn ra. Khi bước vào công ty để nộp hồ sơ, bạn sẽ choáng ngợp trước sự chuyên nghiệp trong cách ăn mặc và giao tiếp của đội ngũ nhân viên công ty này. Bạn sẽ được họ vẽ ra viễn cảnh tươi đẹp về một hình thức kiếm tiền theo kiểu "1 vốn 4 lời"; được dẫn chứng bằng những cái tên đã thành công (trong đó có đủ mọi tầng lớp từ công nhân cho tới trí thức); được học các khóa bán hàng, khóa giao tiếp, khóa kỹ năng mềm; được mời tham dự các hội thảo về "cách làm giàu nhanh chóng"... Và rồi bạn phải nộp khoảng 100 ngàn đồng để làm thẻ nhân viên, tiếp theo bạn phải mua một mặt hàng (đồng hồ, mỹ phẩm, yến sào...) với giá cắt cổ kèm theo một món quà tặng (mà đem cho chẳng ai xài) hoặc bạn sẽ phải góp vốn (đóng tiền thế chân) cho công ty.

Cuối cùng, công việc chính của bạn là lôi kéo người khác trở thành thành viên của công ty bằng cách như nhân viên của công ty này đã làm với bạn. Khi đó bạn sẽ được hưởng hoa hồng hoặc được trả lại một ít tiền góp vốn. Nếu bạn không có tiền, công ty sẽ bảo lãnh cho bạn vay ngân hàng. Mua hàng giá cao thì lợi nhuận cao, lôi kéo được nhiều người thì tặng hoa hồng, lên cấp.

Tuy nhiên, kết quả chung cho những nhân viên công ty này đều là: tiền chẳng thấy đâu mà các mối quan hệ thì dần bị phai nhạt và bản thân còn bị người khác nhìn với ánh mắt đầy nghi kỵ - "kẻ lừa đảo hợp pháp".

Có rất nhiều cách để phát hiện hình thức kinh doanh này. Tốt nhất bạn nên lên Google để tìm hiểu trước về "hình thức lừa đảo trá hình" này, với các từ khóa rất đơn giản như: lừa đảo, bán hàng đa cấp... Kế đến, nếu thật sự cần một việc làm nhưng sợ bị lừa thì bạn nên copy số điện thoại trên thông tin tuyển dụng và "dán" vào Google để xem thực hư ra sao. Trường hợp, số điện thoại này được sử dụng để đăng tin tuyển dụng với nhiều công việc và ngành nghề khác thì rất có thể đây là trung tâm môi giới việc làm hoặc bán hàng đa cấp. Nếu đăng tin tuyển dụng mà không có thông tin địa chỉ làm việc và không có công việc cụ thể làm cái gì thì rất có thể là lừa đảo. Nếu có địa chỉ, bạn cũng nên vào Google để tham khảo thông tin về địa chỉ đó hoặc khi bạn đi đến địa chỉ đó xin việc thì nên hỏi những người sống xung quanh (bán hàng rong, nhà ké bên, người bán nước...) đây có phải là công ty hay cơ quan nào không, trước khi quyết định bước vào nộp hồ sơ.

Vì vậy, các tân sinh viên nên cẩn thận, tìm hiểu thật kỹ nhiều nguồn thông tin khác nhau để

tránh trở thành "nhân viên bất đắc dĩ" của đội ngũ bán hàng đa cấp.

Trung tâm gia sư/Trung tâm môi giới việc làm

Một số sinh viên vững kiến thức và có khả năng truyền đạt tốt (có khiếu làm thầy giáo hoặc cô giáo) về một vài môn học phổ thông thì thường lựa chọn cho mình một việc làm thêm vừa nhẹ nhàng mà lại có cơ hội ôn lại kiến thức, đó chính là nghề gia sư. Đây là lựa chọn thông minh. Nghề gia sư từng giúp nhiều sinh viên có được thu nhập đủ trang trải cuộc sống sinh viên, thậm chí trở thành một nghề hái ra tiền sau khi ra trường. Vì tính thiết thực đó, nhiều trung tâm dịch vụ giới thiệu, môi giới gia sư mọc lên như nấm. Và khi "cung" vượt quá "cầu" thì không ít trung tâm môi giới, dịch vụ gia sư bắt đầu nảy sinh những mảnh khoe tệ hại.

Để được trung tâm gia sư giới thiệu lớp, sinh viên phải đóng trước cho trung tâm từ 30-60% tháng lương đầu tiên. Nếu được trung tâm giới thiệu lần lượt 3 lớp mà 3 lớp này đều không dạy được thì sinh viên sẽ bị trừ 10-20% tổng số tiền đã đóng trước đó. Nhưng khi đã hết lớp, trung tâm gia sư lại giới thiệu một địa chỉ cho 5, 6 sinh viên. Lúc đến nhận lớp thì tất cả đều nhận được câu trả lời của chủ nhà là con họ đã có người nhận dạy lâu rồi, không có nhu cầu nữa. Thế là sinh viên phải quay lại trung tâm để được giới thiệu tiếp điểm thứ 2, thứ 3, và rồi cũng nhận được câu trả tương tự. Chán nản, nhiều sinh viên quyết định rút lại tiền đã đóng và chấp nhận mất 10-20%. Như vậy, trung tâm đã kiếm chác được vài trăm ngàn của sinh viên.

Với sự phát triển của mạng xã hội và mức độ kết nối thông tin điện tử nhanh nhạy như hiện nay, bạn hoàn toàn có thể chủ động

đăng tin tìm lớp dạy thêm lên Internet, tự mình lên website của các công ty để xem thông tin tuyển dụng... Rõ ràng bạn đâu nhất thiết tìm đến những trung tâm môi giới và giới thiệu việc làm.

Mượn điện thoại, đi xe ôm

Nhiều kẻ lừa đảo dựa vào sự nhẹ dạ cả tin của sinh viên để mượn điện thoại gọi nhờ một cuộc với lý do: hết pin, điện thoại có vấn đề... Họ bảo cần tháo sim điện thoại của bạn ra và bỏ sim của họ vào vì số điện thoại được lưu trong sim mà họ lại không nhớ. Ít ai nghĩ họ lừa đảo được gì từ chiếc điện thoại không sim của bạn; và lại trên xe buýt thì kẻ nào dám giật điện thoại mà chạy... Thế nên bạn cứ cho mượn rồi chẳng hề kiểm tra lại. Tới khi cần chút âm nhạc để thư giãn thì bạn mới phát hiện chẳng có bài nhạc nào vì thẻ nhớ đã không cánh mà bay.

Lên thành phố làm thủ tục nhập học một mình, nhiều tân sinh viên - với bộ mặt "ngáo ngơ", nhìn là biết nhà quê - phải dựa vào cánh xe ôm để "làm công tác đường lối". Gặp bác xe ôm tử tế thì chẳng sao, nhưng gặp trúng ông xe ôm kiêm "bán dao lam" thì thôi rồi. Bảo đảm, bạn sẽ được ngao du thành phố bất đắc dĩ. Đi nhiều thì phải trả tiền nhiều, nhưng khỏi lo, vì bạn luôn được "khuyến mãi" vài câu nghe thật mát ruột: "Sinh viên nên chú ý lấy vậy chứ người khác là cao hơn rồi!"; hoặc "May mà gặp chú, chứ người khác là nó chém đẹp tụi sinh viên mới lên thành phố như mày"... Bạn đâu biết đoạn đường chưa tới cây số mà ông cho "cháu" đi tham quan hết cả thành phố!

Tốt nhất bạn nên tải Googlemap về điện thoại (nếu sử dụng điện thoại thông minh) để biết được khoảng cách địa điểm cần đến rồi quyết định có nhất

thiết đi xe ôm hay không, hay là đi xe buýt. Nếu đi xe ôm cần thỏa thuận giá cả trước và nên lựa một bác xe ôm nào có "ngựa sắt" mới mới, tốt tốt để khỏi phải đẩy xe dọc đường vì hết xăng, xít lốp, chết máy...

"Tăm tặc", "nhang tặc", "viết tặc", "hoa tặc", "kẹo tặc"...

"Tăm tặc", "nhang tặc", "viết tặc" là ba loại tặc thường xuyên xuất hiện trong khu vực Làng Đại học Thủ Đức vào mùa khai trường. Đội ngũ này thường ăn mặc rất lịch sự có thẻ nhân viên, giấy chứng nhận thuộc "vô số hội, vô số trung tâm", trên tay có một tấm bảng thu thập thông tin và không thiếu: nhang, tăm, viết để mời sinh viên mua ủng hộ những người bị..., ủng hộ quỹ..., làm từ thiện cho hội; chung quy là để đóng góp, ủng hộ cho "người nghèo". Giá ba loại tặc trên "không cao" chỉ tầm 20.000 đến 50.000 đồng/1 bó nhang hoặc 1 bao tăm hoặc 3 cây viết, thậm chí bạn cứ mua rồi tùy hảo tâm muốn cho bao nhiêu thì cho. Sau khi mua, thông tin của bạn sẽ được nhân viên ghi lại rõ

ràng để tiện "tri ân". Bị đánh vào lòng thương người, nhiều sinh viên đã ngậm ngùi tặng không 2-3 bữa cơm cho ba loại tặc trên.

Còn "hoa tặc", "kẹo tặc" là hai loại tặc mới xuất hiện ở những nơi vui chơi, giải trí. Hai loại tặc này thường nhắm vào đối tượng là những đôi sinh viên đang hẹn hò, nhóm bạn đang ngồi trò chuyện... rồi chào hàng. Hoa hồng một cây giá khoảng 1.500 đồng mà một bó 5 cây lại bán tới 30.000 đồng, còn kẹo một cây chỉ từ 3.000-5.000 đồng mà lại bán gấp 5, gấp 6 lần. Nhưng hơi ôi! Bạn gái ngồi một bên, cả đám bạn đang ngồi đó, lác đầu làm sao được, phải thể hiện mình có tiền và mình chịu chơi chứ, chỉ 30.000 thôi mà. Mua luôn.

Các bạn tân sinh viên nên tham khảo nhiều nguồn thông tin khác nhau, đặc biệt là trên Google, Facebook, diễn đàn, những anh chị sinh viên đi trước, thầy cô, trung tâm hỗ trợ sinh viên... trước khi quyết định làm một việc gì đó để tránh "tiền mất, tật mang", vì rất nhiều bẫy lừa, rất nhiều loại "tặc"... đang "chờ đón" các bạn ■

Sinh viên nên tham khảo các việc làm thêm tại các cơ sở Đoàn - Hội của các trường. Ảnh: TL

Tận dụng phế liệu cơ sẵn

Máy hỗ trợ tập luyện bóng bàn cá nhân được nhóm 7 bạn trẻ Võ Đình Nghĩa, Lê Tất Thiện, Trần Lâm Ngọc Minh, Trần Ngọc Thiên Trí, Ngô Thanh Phi, Nguyễn Chí Hiếu, Trần Bá Duy Khương hiện là sinh viên Khoa Cơ khí Trường ĐH Bách Khoa ĐHQG-HCM thiết kế và chế tạo chỉ vỏn vẹn 1 tuần, với tổng chi phí 800.000 đồng!

Chiếc máy được làm từ các vật liệu đơn giản và quen thuộc như ống nước, lưới, vải, kẹp giấy, mô-tơ và bánh xe đồ chơi... Nó có vai trò, chức năng như "đối thủ" đứng đối diện để giúp người chơi thực hiện những bài tập từ đơn giản đến phức tạp và nhặt những quả bóng bị rơi ra ngoài. "Chỉ cần cắm điện rồi bật công tắc, bóng sẽ được bắn ra liên tục ở nòng súng với nhiều chế độ khác nhau như bắn bóng xoáy lên, xoáy xuống, bay ngang; bắn nhiều điểm từ trái sang phải và ngược lại; chế độ tự động đặt điểm bắn bóng ra. Tần số bóng bắn ra trung bình 25 quả/phút. Một phần bàn bên phía đặt máy bắn bóng sẽ được giăng lưới xung quanh để gom bóng về tấm vải đặt phía dưới bàn. Tấm vải được thiết kế có dạng lòng chảo, chính giữa có một cái lỗ

Nhóm tác giả chế tạo chiếc hỗ trợ tập luyện bóng bàn cá nhân. Ảnh: Ngọc Khanh

Chơi bóng bàn một mình?

Bóng bàn là môn thể thao đối kháng, đòi hỏi ít nhất hai người chơi trở lên và nếu chỉ có một mình thì việc nhặt bóng rất tốn thời gian, dễ gây chán nản. Tuy nhiên với chiếc máy hỗ trợ tập luyện bóng bàn cá nhân của nhóm sinh viên năm nhất Trường ĐH Bách Khoa ĐHQG-HCM, những người yêu thích bóng bàn sẽ không còn nỗi lo thiếu bạn chơi và có thể tập luyện bất cứ lúc nào.

để thu bóng về rồi đựng bóng. Rồi đựng bóng lại tiếp tục đưa bóng lên nòng súng, quy trình này sẽ lặp

đi lặp lại." - Nghĩa chia sẻ về nguyên lý hoạt động của máy.

Để sản phẩm hoạt động trơn tru như hôm nay, 7 chàng sinh viên năm nhất này đã mất ăn, mất ngủ để lên bản vẽ, thiết kế cơ khí và tìm kiếm các bộ phận cho hệ thống. Lê Tất Thiện nhớ lại: "Tuy nhóm có 7 người nhưng vẫn không giải quyết ổn thỏa những vấn đề nảy sinh trong lúc thiết kế và chế tạo, nhiều lúc tưởng chừng bỏ cuộc. Khó khăn lớn nhất của nhóm là tìm một mô-tơ quay chậm để gắn vào nòng súng bắn bóng. Tìm được mô-tơ rồi lại phải điều chỉnh tốc độ sao cho khi bánh xe tiếp xúc

Hệ thống máy hỗ trợ tập luyện bóng bàn cá nhân. Ảnh: Ngọc Khanh

Trục xoay: Đưa bóng lên nòng súng theo nguyên lý đòn bẩy. Ảnh: Ngọc Khanh

với bóng thì lực đẩy phải đủ mạnh và bóng rơi đúng điểm mình cần. Chỉ có việc cố định mô-tơ thôi mà tụi mình phải cắt đi cắt lại những cái nẹp bằng nhôm tới hơn chục lần".

Nhỏ, gọn, dễ di chuyển

Máy hỗ trợ tập luyện bóng bàn cá nhân là một sản phẩm không mới. Hàng nội có máy do Nguyễn Trọng Hiệp chế tạo; hàng ngoại có máy của hãng Oukei và hãng Robo-Pong. So sánh điểm khác biệt giữa sản phẩm của nhóm mình với những sản phẩm đã có trên thị trường, Ngô Thanh Phi cho biết: "Mình tìm hiểu kỹ những máy đánh bóng bàn hiện có ở thị trường Việt Nam. Mình nhận thấy, các nhà sáng chế trong nước sử dụng nhiều mô-tơ chuyên dụng nên giá thành sản phẩm cao. Bộ phận lưới thu bóng có kích thước lớn, cũng như việc di chuyển và lắp ghép còn phức tạp, gây mất thời gian, chỉ phù hợp cho việc cố định bàn tập. Còn các sản phẩm của nước ngoài thì không chỉ quá đắt đỏ mà còn chưa có cơ sở ủy quyền của hãng ở Việt Nam, nên việc bảo hành, sửa chữa thường gặp nhiều khó khăn,

bất tiện. Từ thực tế đó, nhóm mình cố gắng làm ra một chiếc máy hỗ trợ tập luyện bóng bàn cá nhân nhỏ, gọn, dễ di chuyển và tìm mọi cách để hạ giá thành thấp hơn nữa".

Nhóm bạn trẻ này cho biết thêm: điểm vượt trội trong sản phẩm của nhóm chính là bộ phận đẩy bóng lên nòng súng bắn bóng. Lợi dụng vòng xoay của lò xo, bóng sẽ được đưa từng trái lên nòng súng. Khi quả bóng này được đưa vào nòng thì quả bóng khác được bắn ra. "Tuy nhiên, máy của nhóm mình còn một số khuyết

điểm như chưa có remote điều khiển, tính thẩm mỹ chưa cao, thiếu cơ chế điều chỉnh lực bắn của nòng súng. Nhóm mình đang đầu tư tìm giải pháp khắc phục những hạn chế đó." - Lê Tất Thiện thẳng thắn chia sẻ.

Máy hỗ trợ tập luyện bóng bàn cá nhân của nhóm bạn trẻ Bách Khoa ra đời sẽ góp phần đa dạng hóa các sản phẩm cùng loại trên thị trường hiện nay. Sản phẩm này đã đạt giải nhì tại Ngày hội Kỹ thuật của Khoa Cơ khí Trường ĐH Bách Khoa ĐHQG-HCM năm 2015 ■

Súng bắn bóng. Ảnh: Ngọc Khanh

Khi con gái **HỌC VÕ**

Ba năm rồi, kể từ ngày bước chân vào giảng đường đại học, tôi đã khoác trên mình bộ võ phục. Màu áo xanh vẫn còn như ngày nào, chỉ khác là lớp vải đã thấm đẫm không biết bao nhiêu giọt mồ hôi và ký ức của thời sinh viên.

Đinh Nhi

Học võ rèn luyện sức khỏe

Là một cô sinh viên Nhân văn nhỏ nhắn, những ngày đầu tiên do không thích ứng kịp khí hậu của Sài Gòn nên ốm đau là chuyện như cơm bữa với tôi. Lịch học của năm đầu đại học không mấy nặng nhọc và khá rảnh rỗi. Tôi đã quyết định học thêm nhiều thứ như ngoại ngữ, tin học và... võ thuật. Phải chăng những ước mơ tuổi thơ và những ý niệm nguy hiểm về nghề báo, đã thúc đẩy tôi đến với lớp võ như một cái duyên tiền định, Ở đó, có một giảng đường không bàn ghế, không sách vở.

Những ngày đầu khai khóa với những bài tập cơ bản, chân tay đau nhức ê ẩm nhưng đổi lại tôi về tôi lại có giấc ngủ sâu và cảm giác ăn ngon miệng. Đây cũng là nơi giúp tôi rèn luyện sức khỏe tốt. Ba năm học võ, chân tay tôi trở nên săn chắc và cứng cáp, khả năng chịu đựng cũng được tăng cao so với năm nhất yếu đuối. Có lẽ vì vậy mà mọi người hay nhầm tôi là một cô sinh viên Thể thao chuyên

Nữ sinh môn võ Vovinam.
Ảnh: Đinh Nhi

Sinh viên ĐHQG-HCM học võ Vovinam. Ảnh: Đình Nhi

võ. Luyện tập thể thao là yếu tố rất quan trọng để có cơ thể khỏe mạnh và tinh thần minh mẫn, sáng tạo giúp hoàn thành tốt công việc học tập trên giảng đường.

Có quan niệm con gái học võ là dữ dằn mất hết nét nữ tính. Nhưng theo tôi, con gái xinh xắn, nữ tính lại cần học võ để phòng thân trong các trường hợp nguy hiểm. Học võ để tự vệ là chính. So với những bạn gái không học võ thì các cô gái học võ tỏ ra nhanh nhẹn và phản xạ tốt hơn trong các tình huống tệ hại như té ngã hoặc bị ai bắt nạt... Không phải lúc nào bên mình cũng có một chàng hoàng tử để bảo vệ, vì vậy con gái có võ luôn là một lợi thế cho bản thân.

Có những bài học... thẳm lặng

Thầy dạy võ của tôi khá đặc biệt bởi thầy cũng cùng trang lứa với võ sinh, cũng là sinh viên như mọi người. Điều đó làm cho tôi và các bạn cảm thấy gần gũi, tự tin trong quá trình luyện tập. Không ít lần tôi bị "bầm dập", bị sưng tay, trầy chân vì dính đòn, thậm chí bị "bươu đầu, mẻ trán" vì nhào lộn không đúng cách... Đó là những lúc vấp ngã và thất bại. Nhưng tôi hiểu rằng thất bại là mẹ thành công. Chỉ cần mình không bỏ cuộc, kiên trì nhẫn nại tập luyện thì sẽ có ngày mình đạt sở nguyện.

Không có con đường nào rải toàn hoa hồng. Đó là bài học tôi nghiệm ra từ những gì thầy nói.

Có những bài học không đến từ sách vở mà nó được đúc kết từ những trải nghiệm thực tế. Khi bị "hành xác" thường xuyên và đều đặn, khả năng chịu đựng của bản thân cũng được nâng cao lúc nào mình không biết. Sức bền, sức

rướn về thể chất và tinh thần ở người học võ thường dẻo dai tỷ lệ thuận với những tháng ngày miệt mài trên sân tập.

Võ thuật giúp tôi học cách giải quyết vấn đề bằng triết lý võ đạo. Và không chỉ mỗi Vovinam mà những môn võ khác cũng có triết lý riêng của mình. Võ sinh chân chính đều thấm nhuần tư tưởng: giải quyết vấn đề bằng sức mạnh nắm đấm chỉ là hạ sách, thay vào đó là sự mưu trí và tính khoan hòa. Học võ cốt để kim hãm bản năng của con người, để tâm của mình được trấn tĩnh. Có võ số bài học được nghiệm ra từ võ thuật và đó là cả một tinh hoa.

Chính vì vậy, võ thuật không chỉ thu hút nam giới mà còn là niềm đam mê của nữ giới. Nó giúp người con gái tự tin và cá tính hơn. Tôi tự hào vì mình là một môn sinh võ đạo ■

Võ thuật giúp sinh viên nữ tự tin hơn. Ảnh: Internet.